विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८३

कर्णाली प्रदेश सरकार

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत, नेपाल

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८३

कर्णाली प्रदेश सरकार

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत, नेपाल

विषय सूची

खण्ड एकः योजनाको पृष्ठभूमि **१**

१.१ कर्णाली प्रदेशको परिचय १

१.२ योजनाको पृष्ठभूमि २

१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य ३

१.४ कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था ४

१.५ योजना निर्माण प्रक्रिया ६

१.६ योजना कार्यान्वयन ७

१.७ विपद् प्रतिकार्यका लागि गरिने लेखाजोखा ८

१.८ योजना कार्यान्वयनका लागि वित्तीय व्यवस्था ९

१.९ योजना कार्यान्वयनको लागि संस्थागत भूमिका १०

१.१० लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा सामाजिक समावेशीकरण १५

१.११ पूर्वानुमानमा आधारित विपद् पूर्वकार्य तथा विपद् प्रतिकार्यमा विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा १६

खण्ड दुईः कर्णाली प्रदेशको विपद् जोखिमको अवस्था **१७**

२.१ विगतका विपद्हरूको विश्लेषण १७

२.२ जिल्ला र प्रदेशको विपद् सङ्कटासन्नताको विश्लेषण १८

२.३ सम्भाव्य विपद्को आँकलन तथा जोखिम विश्लेषण १९

२.४ प्रदेशको विपद् प्रतिकार्य क्षमताको विश्लेषण २१

२.५ पूर्वसूचना प्रणाली र आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको विवरण २१

२.५.१ पूर्व सूचना प्रणाली २२

२.६ पूर्वसूचना प्रणालीको चार मूल तत्वहरू २२

२.७ आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र २३

२.८ विपद्को परिदृश्य २३

खण्ड तीनः विषयगत क्षेत्रहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना **२५**

३.१ विषयगत क्षेत्रको अवधारणा २५

३.२ उद्देश्य २५

३.३ कर्णाली प्रदेशमा क्रियाशील विषयगत क्षेत्रहरू २५

३.४ विषयगत क्षेत्रहरू सक्रिय हुने अवस्था २६

३.५ विषयगत क्षेत्रहरू निष्क्रिय हुने अवस्था २७

३.६ विषयगत क्षेत्रहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना २७

३.७ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र २७

३.७.१ पृष्ठभूमि २७
३.७.२ उद्देश्य २७
३.७.३ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना २८
३.७.४ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ३२
३.७.५ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत साधनको आँकलन ४७
३.८ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्र ५२
३.८.१ पृष्ठभूमि ५२
३.८.२ उद्देश्य ५२
३.८.३ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना ५२
३.८.४ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ५५
३.९ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्र ५८
३.९.१ पृष्ठभूमि ५८
३.९.२ उद्देश्य ५८
३.९.३ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी कार्ययोजना ५९
३.९.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ६१
३.९.५ विपद्को सामना गर्न आवश्यक राहत सामग्रीको विवरण ६४
३.१० खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्र ६६
३.१०.१ पृष्ठभूमि ६६
३.१०.२ उद्देश्यहरु ६६
३.१०.३ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना ६७
३.१०.४ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ७२
३.११ बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्र ७९
३.११.१ पृष्ठभूमि ७९
३.११.२ उद्देश्यहरू ७९
३.११.३ बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना ८०
३.११.४ बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ८३
३.१२ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र ८७
३.१२.१ पृष्ठभूमि ८७
३.१२.२ उद्देश्य ८७
३.१२.३ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना ८८
३.१२.४ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ९१
३.१३ शिक्षा विषयगत क्षेत्र ९४
३.१३.१ पृष्ठभूमि ९४

३.१३.२ उद्देश्यहरू	९४
३.१३.३ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना	९५
३.१३.४ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना	९८
३.१३.५ शिक्षाका लागि स्रोत साधनको उपलब्धता	१०१
३.१३.६ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत साधनको अवश्यकता	१०३
३.१४ संरक्षण विषयगत क्षेत्र	१०४
३.१४.१ पृष्ठभूमि	१०४
३.१४.२ उद्देश्य	१०४
३.१४.३ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना	१०५
३.१४.४ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना	१०७
३.१५ आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	११३
३.१५.१ पृष्ठभूमि	११३
३.१५.२ उद्देश्य	११४
३.१५.३ आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र पूर्वतयारी योजना	११४
३.१५.४ आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	११६
खण्ड चार : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको स्रोत साधनको लेखाजोखा	**१२०**
४.१ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत उपलब्ध स्रोत साधनहरू	१२०
४.२ आर्थिक स्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र	१२०
खण्ड पाँच : समन्वय, सहकार्य, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	**१२१**
५.१ विभिन्न निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य	१२१
५.२ लक्ष्य र सूचकहरू	१२२
५.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र	१२४
५.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना	१२५
५.५ क्षमता विकास	१२५
५.५.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षमता विकास योजना	१२५
५.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण	१२८

अनुसूचीहरू

अनुसूची १	कर्णाली नदी अन्तर्गतका स्वचालित वर्षा मापन केन्द्रहरू	१३०
अनुसूची २	कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतका वर्षा तथा जलवायु मापन केन्द्रहरूको विवरण	१३२
अनुसूची ३	विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रदेशमा भएका मुख्य स्रोतहरू	१३८
अनुसूची ४	प्रदेश र जिल्लामा भएका आपतकालीन कोषको विवरण	१३९

अनुसूची ५	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय वीरेन्द्रनगर सुर्खेत विपद् शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	१४०
अनुसूची ६	प्रदेश र जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (P/DEOC) कार्यरत रेडियो अपरेटरहरूको विवरण	१४१
अनुसूची ७	विषयगत क्षेत्रहरुको नेतृत्व, सह(नेतृत्व र सदस्यहरुको सम्पर्क विवरण	१४३
	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	१४३
	शीघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्र	१४४
	खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्र	१४६
	खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	१५०
	बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्र	१५२
	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र	१५४
	शिक्षा विषयगत क्षेत्र	१५६
	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	१५८
	आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	१६१
अनुसूची ८	अद्यावधिकका लागि प्राविधिक टोलीको विवरण	१६३
अनुसुची ९	खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रः आ.व. २०८२/८३ को लागि कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतका स्वीकृत विक्री वितरण केन्द्रहरू	१६४

खण्ड एक : योजनाको पृष्ठभूमि

१.१ कर्णाली प्रदेशको परिचय

जटिल भूसंरचना, कमजोर भौगर्भिक अवस्था, मौसमी विषमता तथा जलवायु परिवर्तनका कारण कर्णाली प्रदेश बहुप्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ। रुकुम पश्चिम, सल्यान, सुर्खेत, दैलेख, जाजरकोट, डोल्पा, कालिकोट, मुगु, डोल्पा र हुम्ला जिल्लाहरू मिलेर बनेको कर्णाली प्रदेशले नेपालको २१.६ प्रतिशत भूभाग समेटेको छ। यस प्रदेशको कूल क्षेत्रफल ३०,२११ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। पूर्व र दक्षिणमा लुम्बिनी प्रदेश, पश्चिममा सुदूरपश्चिम र उत्तरमा चीन पर्ने यस प्रदेशको अधिकतम पूर्व-पश्चिम लम्बाई २६५ कि.मि. र उत्तर दक्षिण चौडाई २५० कि.मि. रहेको छ। यो प्रदेश २८ डिग्री १० मिनेट ७ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांशदेखि ३० डिग्री २६ मिनेट ५० सेकेण्ड उत्तरसम्म र ८० डिग्री ५८ मिनेट ५८ सेकेण्ड पूर्वी देशान्तरदेखि

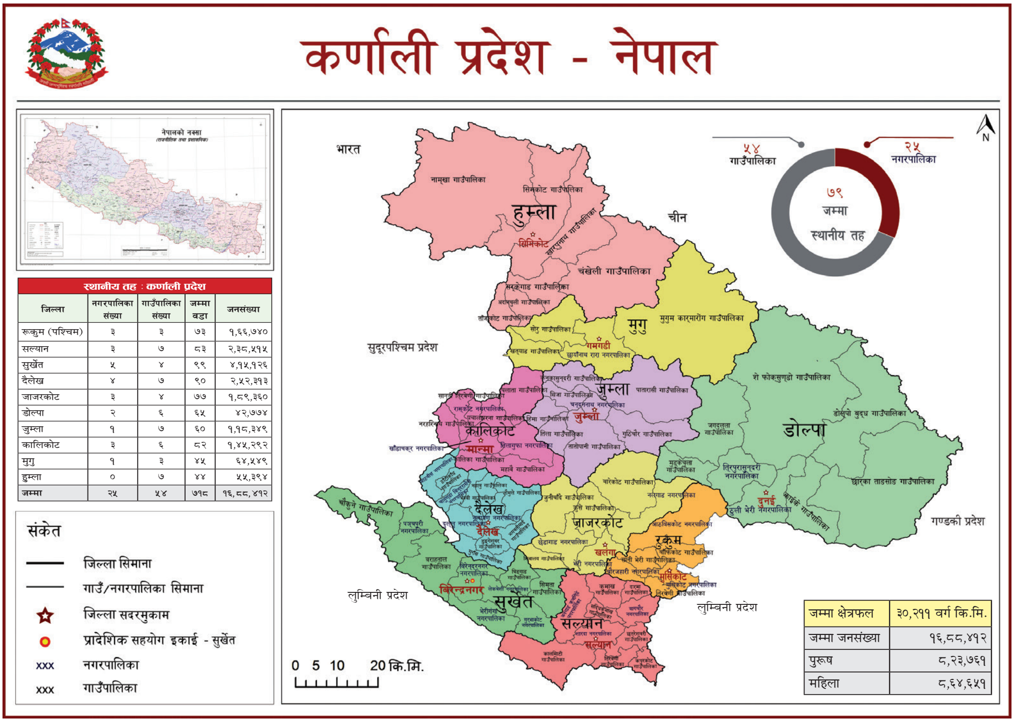

जिल्ला	नगरपालिका संख्या	गाउँपालिका संख्या	जम्मा वडा	जनसंख्या
रूकुम (पश्चिम)	३	३	७३	१,६६,७४०
सल्यान	३	७	८३	२,३८,५१५
सुर्खेत	५	४	९९	४,१५,१२६
दैलेख	४	७	९०	२,५२,३१३
जाजरकोट	३	४	७७	१,८९,३६०
डोल्पा	२	६	६५	४२,७७४
जुम्ला	१	७	६०	१,१८,३४९
कालिकोट	३	६	८२	१,४५,२९२
मुगु	१	३	४५	६४,५४९
हुम्ला	०	७	४४	५५,३९४
जम्मा	२५	५४	७१८	१६,८८,४१२

८३ डिग्री ४० मिनेट ५७ सेकेण्ड पूर्व देशान्तरसम्म फैलिएको छ। यो प्रदेशमा समुद्र सतहबाट १८० मिटर (कर्णाली र भेरीको दोभान जामु कुइने) देखि डोल्पा जिल्लाको चुरेन हिमाल ७,३४५ मिटर उचाइसम्म फैलिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कर्णाली

प्रदेशको जनसङ्ख्या १६,८८,४१२ (महिला ८,६४,४६७ र पुरुष ८,२३,९४५) रहेको छ भने घरधुरी सङ्ख्या ३,६६,२५५ रहेको छ।

१.२ योजनाको पृष्ठभूमि

कर्णाली प्रदेशमा विशेष गरेर भूकम्प, पहिरो, आगलागी, चट्याङ्ग, बाढी र महामारी जस्ता प्रकोपहरूको कारण अत्यधिक रूपमा क्षति भैरहेको आँकडाले देखाउँदछ। यसका अलावा महामारी, उच्च उचाई, वन डढेँलो, डुबेर मर्नु, भारीवर्षा, जनावर आक्रमण, सर्पको टोकाइ, असिना, लेक लाग्ने, हुरी बतास, डुङ्गा डुब्नु जस्ता प्रकोपका कारण ठूलो धनजनको क्षति भएको देखिन्छ। विभिन्न वैज्ञानिक अध्ययन अनुसार कर्णाली प्रदेश भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको छ। सुपर परियोजनाले वि.सं. २०८०/०८१ मा तयार गरेको अध्ययन प्रतिवेदन अनुसार पनि कर्णाली प्रदेश भूकम्पीय जोखिमको दृष्टिकोणले उच्च रहेको छ।

२०७२ बैशाख ३१ देखि २०८२ बैशाख ३१ सम्मको विपद्को आँकडालाई केलाउँदा मृत्युको आधारमा सबैभन्दा बढी पहिरोले (१९२ जना), अनुमानित क्षतिको आधारमा भूकम्बाट सबैभन्दा बढी (रू.२,४७,१४,५५,००० बराबरको), प्रकोपको घटना सङ्ख्याको आधारमा हेर्दा आगलागीबाट सबैभन्दा बढी (१०९८ घटना)। क्षतिको विस्तृत विवरण विपद्को इतिहास र प्रकोपको स्तरीकरण अध्ययनमा राखिएको छ। यस अवधिको समग्र क्षतिको विश्लेषण गर्दा ३२ सय ९९ विपद्का घटनामा ६ सय ८२ जनाको मृत्यु, १४ सय ७५ जना घाईते र ७४ जना हराएको, २८ हजार २ सय ६२ पूर्वाधारको क्षति, ५ हजार ४ सय ६५ पशुचौपाया क्षति भएको देखिन्छ। विपद् अनुमानित क्षति रू. ३ अर्ब ५५ करोड ३८ लाख ५० हजार ५ सय ४० रुपैया बराबरको भएको देखिन्छ।

२०७२ देखि २०८२ सम्मको विपद्को आँकडाको स्तरीकरण

स्तरीकरण	घटनाको सङ्ख्याको आधारमा		मृत्यु सङ्ख्याको आधारमा		अनुमानित आर्थिक क्षतिका आधारमा	
	प्रकोप	घटना सङ्ख्या	प्रकोप	मृत्यु सङ्ख्या	प्रकोप	अनुमानित आर्थिक क्षति (रू)
१.	आगलागी	१०९८	पहिरो	१९२	भूकम्प	२४७१४५५०००
२.	पहिरो	५३२	भूकम्प	१५४	आगलागी	९३४५१०७१०
३.	चट्याङ्ग	३८२	आगलागी	७५	पहिरो	५९७०१४००
४.	भारीवर्षा	३३१	चट्याङ्ग	५८	भारी वर्षा	३६९३०३००

२०७२ देखि २०८२ सम्मको विपद्को आँकडाको स्तरीकरण						
स्तरीकरण	घटनाको सङ्ख्याको आधारमा		मृत्यु सङ्ख्याको आधारमा		अनुमानित आर्थिक क्षतिका आधारमा	
	प्रकोप	घटना सङ्ख्या	प्रकोप	मृत्यु सङ्ख्या	प्रकोप	अनुमानित आर्थिक क्षति (रू)
५.	वन डढेलो	२७३	बाढी	४४	बाढी	२५१७४७००
६.	बाढी	१६२	उच्च उचाइ	३५	बन डढेलो	११०१५०००
७.	हुरी बतास	१५९	महामारी	३१	हुरी बतास	१०८६९०००
८.	जनावर आक्रमण	१०९	बन डढेलो	१६	चट्याङ्ग	३६६२४३०
९.	उच्च उचाइ	७५	डुबेर मृत्यू	१४	अन्य गैरप्राकृतिक विपद्	२९२०००
१०.	भूकम्प	६८	भारीवर्षा	१३	महामारी	२४००००

स्रोतः *विपद् पोर्टल (NDRRMA)*

१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

कर्णाली प्रदेशस्तरीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य प्रदेशभित्र हुन सक्ने र हुने विपद्हरुको जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन छिटो, सहज, मूल्य प्रभावी र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु हो। पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्यहरू निम्न बमोजिम रहेको छ।

१. विपद् पूर्वतयारी, पूर्वकार्य तथा प्रतिकार्यका लागि आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्था गर्नु।

२. राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजनाका लक्ष्य हासिल गर्न योगदान गर्नु।

३. संकटासन्नता र जोखिम पहिचान गर्ने र जोखिमको विश्लेषण र विपद् पूर्व तयारी, पूर्वकार्य तथा प्रतिकार्यका योजना तयार गर्नु।

४. विषयगत र क्षेत्रगत कार्यालय तथा संघसंस्थाहरूको विद्यमान क्षमताको पहिचान र आँकलन गरी विपद् पूर्वतयारी, पूर्वकार्य तथा प्रतिकार्यका लागि सम्बन्धित विषयगतक्षेत्र तथा सरोकारवाला निकायको कार्य जिम्मेवारी तोकी सोको कार्ययोजना तयार गर्नु।

५. विपद् जोखिम र क्षमताको विश्लेषणको आधारमा प्रदेश स्तरमा रहेका विषयतग क्षेत्रहरूको आ-आफ्नो विपद् पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनाहरू तयार गर्ने।

६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि बजेट व्यवस्थापन तथा अनुगमन, मूल्याङ्कन र सिकाई योजना तयार गर्नु।

७. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्य साथै लैङ्गिक समानता,अपाङ्गता तथा र सामाजिक समावेशीकरणलाई मुख्य प्राथमिकताको विषयको रूपमा समावेश गर्नु।

८. अन्तर तह र अन्तर विषयगतक्षेत्रहरू (Clusters) बीच सहकार्य र समन्वय प्रभावकारी बनाउनु।

९. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि बजेट व्यवस्थापन तथा अनुगमन, मूल्याङ्कन र सिकाई योजना तयार गर्नु।

१०. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको संयन्त्र वा यसका तथ्याङ्कहरूलाई विपद् पूर्वकार्य वा प्रतिकार्यको लागि प्रयोग गरी समय र लागतमैत्री साथै प्रभावकारी बनाउनु।

१.४ कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा सङ्घीय तहका नीतिगत प्रावधानमा नेपालको संविधान, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ र कर्णाली प्रदेश सरकारको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना २०८१/०८२-२०८५/०८६, विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा तथा राहत वितरण मापदण्ड, २०८१, कर्णाली प्रदेश विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६, विपद् जोखिम न्यूनीकरण प्रादेशिक नीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना, २०२२-२०३०, विपद् पीडित उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९, मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना, २०८२ समेतको प्रावधानलाई आधार मानिएको छ।

कर्णाली प्रदेशका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिहरूले तर्जुमा गरी लागू गरेका सम्बन्धित जिल्लाका जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका विषयवस्तु र प्रदेश सरकारले जारी गरेका विषयगत ऐन, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड, योजना, कार्यक्रम र बजेट समेतलाई यो योजना तर्जुमाको आधार मानिएको छ। कर्णाली प्रदेशले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७६, विपद् जोखिम विरुद्ध सामुहिक दुर्घटना बीमा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८१, कर्णाली प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन

तथा खर्च कार्यविधि, २०७६ र कोभिड-१९ बाट मृत्यु भएका मृतकका परिवारलाई राहत वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८, विपद् जोखिम न्यूनीकरण प्रादेशिक नीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना २०२२-२०३० कार्यान्वयनमा छ। त्यसै गरी विपद् पीडित उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९, तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुको साथै विपद् उद्धार साहसिक पुरुस्कार वितरण कार्यविधि, २०७९ र प्रदेशस्तरीय विपद् पूर्व तयारी प्रतिकार्य योजना, २०८२ कार्यान्वयनमा रहेका छन्।

यसका साथै प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना भएको, प्रदेश स्तरीय आपत्कालीन गोदाम घरको निर्माण भएको, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय अन्तर्गत स्वास्थ्य आपत्कालीन केन्द्रको स्थापना भएको, स्वास्थ्य महाशाखा स्थापना गरिएको, एकीकृत बस्ती विकास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५/२०७६ पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको र विभिन्न मन्त्रालय अन्तर्गत विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरूलाई आफ्ना नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी भैपरी योजनाहरूको निर्माणका साथै विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भइ रहेको अवस्था छ।

स्थानीय तहदेखि सङ्घीय तहसम्मको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य संयन्त्र

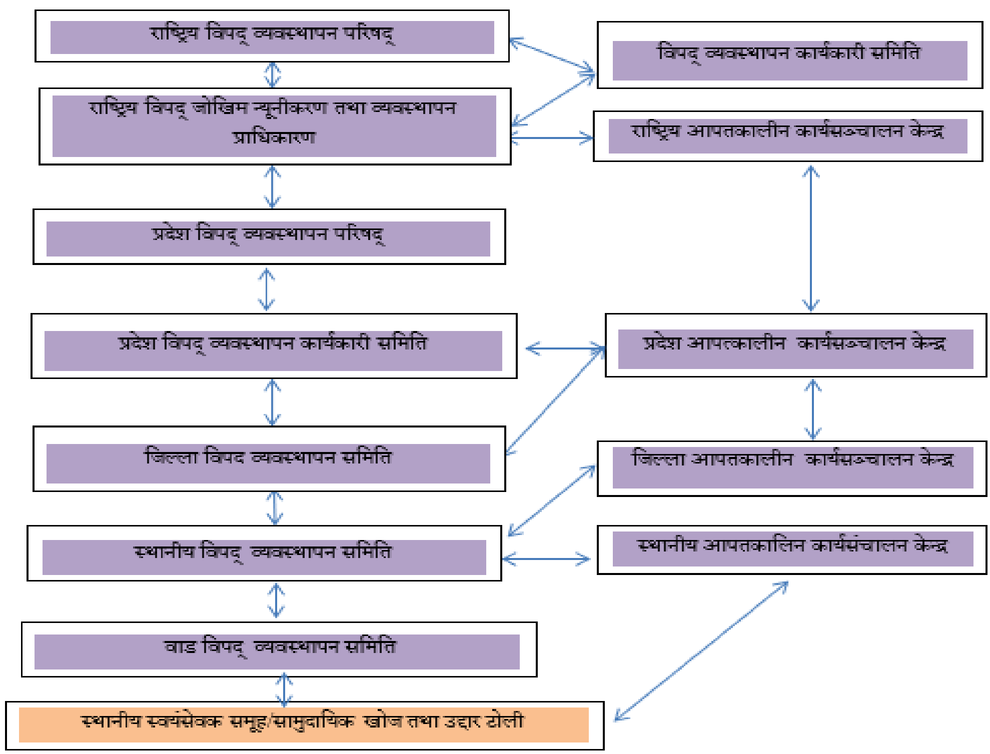

नेपाल सरकारले विपद्को प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागि आन्तरिक स्रोत साधन तथा अन्तरार्ष्ट्रिय सहयोग आव्हान गरि प्रतिकार्यको कार्यढाँचा देहाय बमोजिम नेपाल सरकारको राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५) नीतिगत व्यवस्था गरिएको छ।

विपद् प्रतिकार्यका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तरार्ष्ट्रिय सहायता समन्वय कार्यढाँचा

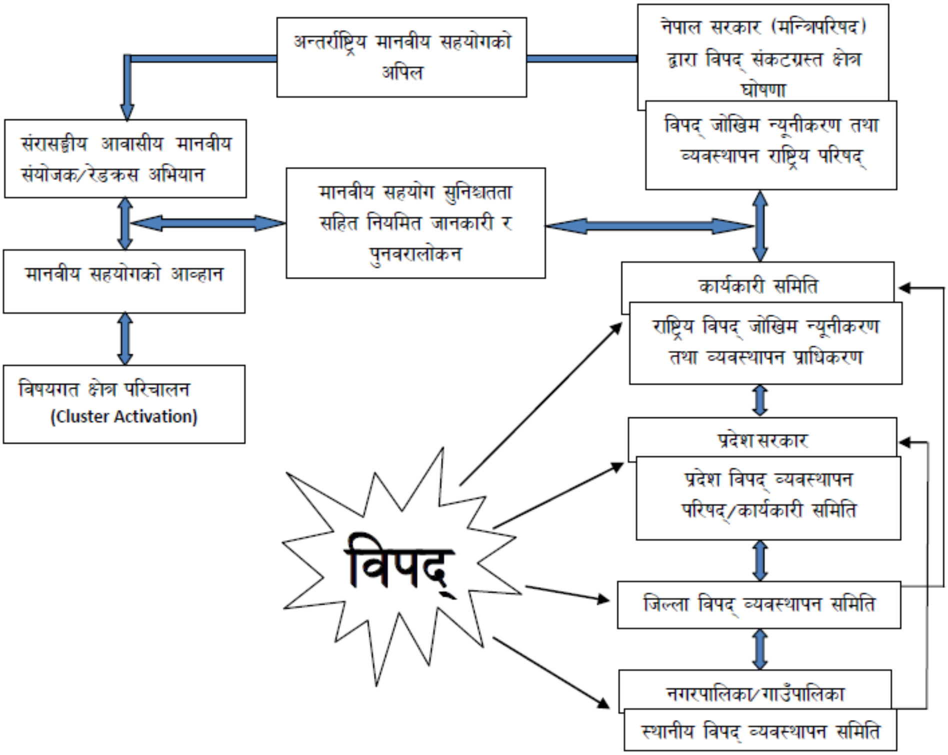

१.५ योजना निर्माण प्रक्रिया

प्रदेशका सम्बद्ध मन्त्रालय, आयोग, सुरक्षा निकाय, निर्देशनालय, कार्यालय, संघसंस्था, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, विकास साझेदार समेतको सहकार्य र सहभागितामा यो योजनाको तर्जुमा प्रक्रियाको थालनी गरिएको थियो। योजना तर्जुमा कार्यलाई व्यवस्थित रूपमा अगाडि बढाउन मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको संयोजकत्व र सम्वद्ध निकाय तथा संघसंस्थाहरूको सहयोगमा यस योजना तर्जुमा गरिएको हो।विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि सबै निकाय, विषयगतक्षेत्र, विकास साझेदारहरूलाई जिम्मेवार बनाउन यस प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय, सुरक्षा निकायहरू, विकास साझेदार, मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्यरत, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, संघ संस्थाहरूसँग छलफल र

अन्तरसंवादबाट प्राप्त सुझाव समावेश गरी देहायको प्रक्रिया अनुसार यो योजना तयार गरिएको हो।

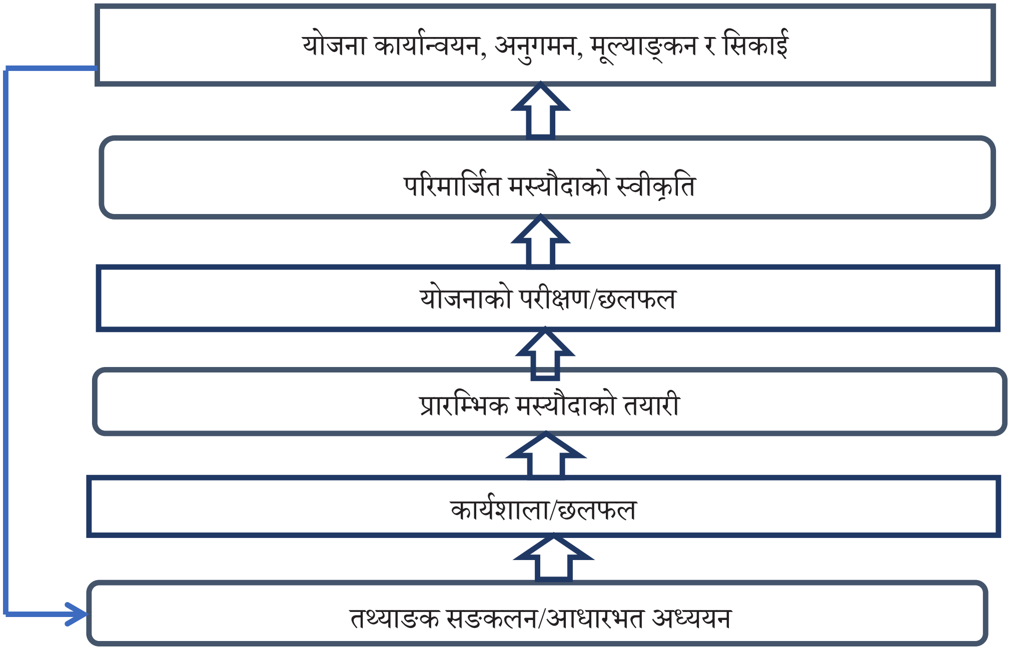

स्रोत:विपद्पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन (प्रथम संशोधन), २०७६ नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय

योजना तर्जुमाको चरणमा जिल्ला स्थित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले तर्जुमा गरेका जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई तथ्याङ्क सङ्कलनको आधार मान्दै उपर्युक्त प्रक्रिया अनुरूप प्रदेशका विषयगत मन्त्रालय, सुरक्षा निकाय, विकास साझेदार, मानवीय सहायताका क्षेत्रमा क्रियाशील संघसंस्था र विषयगत क्षेत्रसँग बैठक, छलफल र अन्तरसंवाद गरी पृष्ठपोषण लिइएको थियो।

१.६ योजना कार्यान्वयन

१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ को प्रावधानमा उल्लेखित विषयगतक्षेत्रका नेतृत्वदायी निकाय, सह-नेतृत्व र सदस्य निकाय तथा संघसंस्था र विकास साझेदारले यो योजनाको कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार हुनेछन्।

२. प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति, प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय, विषयगतक्षेत्र, आयोग, सुरक्षा निकाय, निर्देशनालय,

तालिम केन्द्र, कार्यालय, प्रादेशिक आपत्कालीन गोदामघर समेतले आ-आफ्नो भूमिका अनुरूप यो योजनाको कार्यान्वयन गर्ने गराउने छन्।

३. प्रदेश सरकारले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ मा सूचीकृत क्रियाकलापलाई प्रदेश स्थित संघसंस्था, निजी क्षेत्र, प्राज्ञिक निकाय, स्वयंसेवक लगायत सङ्गठित संस्थाबाट आवश्यक सहायता परिचालन गरी कार्यान्वयन गर्न गराउन सक्नेछ।

४. प्रदेशमा रहेका सम्बन्धित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय प्रशासन तथा सुरक्षा निकाय र विषयगत कार्यालयहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट यो योजनाको कार्यान्वयन गर्ने गराउने छन्।

५. प्रदेशमा क्रियाशील विकास साझेदार, संघसंस्थाहरू, निजी क्षेत्र, सञ्चार क्षेत्र, विज्ञ तथा नागरिक समाज र सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रबाट यो योजनाको कार्यान्वयन गर्न गराउन भूमिका निर्वाह गर्ने छन्।

६. विपद्को प्रकृति र गाम्भीर्यता अनुसार अन्य प्रदेशसँग समन्वय वा सहकार्यमा विपद्को प्रतिकार्य गर्नुपर्ने स्थितिमा वा विपद् प्रतिकार्यका लागि सङ्घीय तह तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरको मद्दत माग्नुपर्ने अवस्थामा कर्णाली प्रदेश सरकार मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयले आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्नेछ।

७. यो योजना बमोजिम विपद् प्रभावितलाई मानवीय सहायताका कार्य गर्दा गराउँदा सम्बन्धित स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर कार्यान्वयन गरिने छ।

८. यस योजना कार्यान्वयनको सम्पर्क र समन्वयको कार्य मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले गर्नेछ।

१.७ विपद् प्रतिकार्यका लागि गरिने लेखाजोखा

विपद् प्रभावित क्षेत्रमा विपद्बाट भएको क्षति तथा नोक्सानी एवम् थप सम्भावित जोखिमको लेखाजोखा विभिन्न चरणहरूमा हुने गर्दछ। सामान्यतया विपद् पश्चात् २४ घण्टाभित्र गर्ने प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, आवश्यकता अनुसार ७ दिनभित्र शुरु गरी ४५ दिनभित्र गरिने विस्तृत विषय क्षेत्रगत लेखाजोखा वा विपद् पश्चात् ४५ दिनपछि गरिने पुनर्लाभ तथा पुर्नस्थापना सम्बन्धी आवश्यकताको लेखाजोखा गरिने कार्य पर्दछन्। विपद् लेखाजोखाका निम्न ३ चरणहरू हुन्छन्।

- पहिलो चरणः प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment-IRA)
- दोस्रो चरणः विषयगत क्षेत्र विस्तृत लेखाजोखा (Cluster Specific Detailed Assessment-CSDA)

- तेस्रो चरणः विपद्पश्चात् क्षति तथा आवश्यकताको लेखाजोखा (Post Disaster Damage and Need Assessment-PDNA)

माथि उल्लिखित लेखाजोखाको आधारमा विषयगत क्षेत्रहरूले प्रतिकार्य सम्बन्धी गतिविधिहरू कार्यान्वयन गर्दछन्। भौतिक पुर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालयले प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment-IRA) गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नगरपालिका/ गाउँपालिकासँग समन्वय गरी प्राविधिक सहयोग उपलव्ध गराउने छ। आवास विषयगत क्षेत्रको विस्तृत लेखाजोखाको लागि भौतिक पुर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालयले प्रदेश तहमा प्राविधिक रूपमा नेतृत्व गर्नेछ। भूकम्प पश्चात् गरिने भवनको द्रुत तथा विस्तृत लेखाजोखाको लागि भौतिक पुर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालयले आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलव्ध गराउने छ। क्षतिको लेखाजोखा सम्बन्धी चेकलिष्ट अथवा फारामहरू NDRRMA को वेबसाईटमा राखिएको छ। (https://bipad.gov.np)

१.८ योजना कार्यान्वयनका लागि वित्तीय व्यवस्था

१. वार्षिक बजेटः प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय, आयोग, निर्देशनालय, तालिम केन्द्र, कार्यालय समेतले आ-आफ्नो वार्षिक बजेटमा विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना, २०८३ मा सूचीकृत क्रियाकलापलाई प्राथमिकतामा राखी नीति, योजना, कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गरिने छ।

२. कर्णाली प्रदेश अन्तरगतका कृषि, पशु सेवा, सडक, सिँचाइ, शिक्षा, सञ्चार, विद्युत, स्वास्थ्य, खानेपानी, सामाजिक सुरक्षा, संरक्षण, भूमि व्यवस्थापन र यातायात व्यवस्था लगायतका क्षेत्र हेर्ने विषयगत कार्यालय तथा संघसंस्थानहरूले आ-आफ्नो वार्षिक बजेटमा विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना, २०८३ मा राखिएका क्रियाकलापहरूलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने गरी बजेटको व्यवस्था गर्ने गराउने छन्।

३. स्थानीय तहहरूले विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना, २०८३ मा सूचीकृत क्रियाकलापलाई प्राथमिक मार्गदर्शनको सूचीमा राखी आ-आफ्नो स्थानीय विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी योजना र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा राखी कार्यान्वयन गर्ने गराउने छन्

४. विपद् व्यवस्थापन कोषः प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोषको परिचालन गर्नगराउँदा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ मा सूचीकृत क्रियाकलापलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयन गरिने छ।

५. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषको परिचालन गर्दा गराउँदा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ मा सूचीकृत क्रियाकलापलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयन गर्ने गराउने छन्।

६. स्थानीय तहहरूले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषको परिचालन गर्दा गराउँदा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ मा सूचीकृत क्रियाकलापलाई प्राथमिक मार्गदर्शनको सूचीमा राखी कार्यान्वयन गर्ने गराउने छन्।

१.९ योजना कार्यान्वयनको लागि संस्थागत भूमिका

प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ को कार्यान्वयनका लागि देहायका निकायले निम्न बमोजिम गर्ने गराउने छन्।

१. प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्

- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका लागि प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिलाई सहजीकरण तथा आवश्यक निर्देशन दिने,
- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने र नीति, योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,
- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको मूल्याङ्कन गर्ने।

२. प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति

- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका लागि नेतृत्व, समन्वय र आवश्यक सहजीकरण गर्ने,
- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सञ्चालन तथा कार्यान्वयनका लागि विषयगत मन्त्रालय र सुरक्षा निकायहरूलाई निर्देश तथा सहजीकरण गर्ने,
- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्न नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषदमा पेश गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालनका लागि चाहिने स्रोत साधनको व्यवस्था गर्ने,
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि सक्रिय तुल्याउने,
- प्रदेशका विषयगतक्षेत्रको परिचालन गर्ने गराउने,

- क्रियाशील विकास साझेदार, प्राज्ञिक क्षेत्र, रेडक्रस, निजीक्षेत्र, सञ्चारक्षेत्र, संघसंस्था, नागरिक समाज र स्वयंसेवक समेतलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि परिचालन गर्न मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई सक्रिय तुल्याउने,
- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने,
- कर्णाली प्रदेश विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ मा तोकिएका अन्य कार्य गर्ने गराउने

३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्न नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्वीकृतिका प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिमार्फत परिषद्मा पेश गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालनका लागि चाहिने स्रोत साधनको व्यवस्था गर्ने,
- प्रदेश आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालन गर्ने र विपद् प्रतिकार्यको समयमा खोज तथा उद्धार समन्वय केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गरी विपद् प्रतिकार्य गर्ने गराउने,
- विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी कार्यलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्ने। Mock Exercise, Drill, Simulation Exercise जस्ता अभ्यासहरू गर्ने गराउने,
- कोषमा विपद् प्रतिकार्यका लागि चाहिने न्यूनतम रकमको अभाव हुन नदिने गरी प्रवन्ध गर्ने,
- सम्भावित विपद्को लागि चाहिने खोज, उद्धार र राहत सामग्रीको भण्डार, सुरक्षा, उपयोग आदिको व्यवस्था गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयगत मन्त्रालय, सुरक्षा निकाय, विकास साझेदार तथा सरोकारवालासँग समन्वय र सहकार्य गर्ने गराउने,
- विषयगतक्षेत्रका नेतृत्व र सह-नेतृत्व गर्ने निकाय तथा संघसंस्थाहरूसँग सम्पर्क र समन्वय गर्ने,
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि परिचालन गर्ने,
- प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई सक्रिय तुल्याउने। राष्ट्रिय, जिल्ला, स्थानीय र स्वास्थ्य आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग निरन्तर सम्पर्क र समन्वयको लागो आवश्यक व्यवस्था गर्ने,

• प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड बमोजिमका विपद् प्रतिकार्यका कार्य गर्ने गराउने।
४. विषयगत मन्त्रालय • प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको निर्णय प्रक्रियामा सहभागी हुने र उक्त निर्णयको कार्यान्वयन गर्ने गराउने, • मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र अनुसार विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी गर्ने, • विपद् प्रतिकार्यको समयमा प्राथमिकताका साथ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सँग समन्वय गरी स्रोत साधनको प्रयोग गर्ने, • विषयगतक्षेत्रको नेतृत्व गर्ने, • सह-नेतृत्व तथा सदस्य निकाय वा संघसंस्थाहरूलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि परिचालन गरी विषयगत विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने, • खोज उद्धार तथा समन्वय विषयगतक्षेत्रसँग निरन्तर सम्पर्क र समन्वय गर्ने।
५. सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल) • सबै सुरक्षा निकाय मातहत जिल्ला तथा स्थानीय तहमा तैनाथ युनिटमा अधिकृतलाई विपद् सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने, • विपद् पूर्वतयारीका लागि आवश्यक सामग्री तथा औजारको व्यवस्था मिलाउने, • सम्भावित विपद्को प्रकृति अनुरूप स्टयाण्डबाई फौजलाई स्रोत, साधान र सिपयुक्त बनाउने, • प्राकृतिक प्रकोपको अनुगमन विश्लेषण गरी सर्वसाधारण प्रयोगकर्ताका लागि उपयुक्त हुने खालका जानकारीमुलक विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सूचना सामाजिक सञ्जालमा राख्ने, • विपद्का घट्नाबाट हुनसक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूसँग समन्वय गरी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्ने, • सर्वसाधरणहरूलाई जानकारी मुलक जोखिमको विश्लेषणात्मक सामुदायिक विपद् प्रतिकार्य तालिम सञ्चालन गर्ने, • खोज तथा उद्धार कार्यको लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति, स्वास्थ्यकर्मी तथा सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने। • प्रकोपजन्य घटनाहरूको सूचना सङ्कलनका लागि सम्पर्क व्यक्ति (Focal Person) तोक्ने आवश्यक दक्ष जनशक्तिहरू तयार हालतमा राख्ने, जनशक्तिलाई उपलब्ध

उद्धार सामग्रीहरू तथा व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) को प्रयोग आदि सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने,

- प्रदेशभित्र रहेका सरकारी गैरसरकारी निकायहरूको विवरण र स्थानीय तहमा वडा स्तरसम्म जनप्रतिनिधि लगायत सम्बन्धित व्यक्तिहरूको नाम, सम्पर्क नम्बर सङ्कलन तथा अद्यावधिक गर्ने,
- सम्भावित क्षति न्यूनीकरण गर्न आवश्यक सवारी साधन, औजार, उपकरण तथा उद्धार सामग्री सहितको दक्ष (तालिम प्राप्त) जनशक्ति तयारी हालतमा राख्ने,
- सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वयमा पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने। प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग निरन्तर सञ्चार र समन्वय गर्ने,
- भैपरी योजना तयार गरी उद्धार टोलीलाई समय समयमा कृत्रिम अभ्यास गराउने,
- जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, जल विज्ञान महाशाखा/बाढी पूर्वानुमान शाखाबाट प्रकाशित हुने बाढी सम्बन्धी बुलेटिनका आधारमा सुरक्षा निकायका प्रदेश तथा जिल्लास्तरीय सम्पूर्ण युनिटहरूमा आवश्यक तयारी गर्ने।

६. आयोग, निर्देशनालय, तालिम केन्द्र र विषयगत कार्यालय

- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको निर्णय बमोजिम आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रअनुसार विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा प्राथमिकताका साथ स्रोत साधनको प्रयोग गर्ने,
- विषयगतक्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने,
- खोज, उद्धार र राहत सम्बन्धी कार्यको जानकारी प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा पठाउने

७. प्रदेशका विषयगत क्षेत्र

- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- विषयगतक्षेत्रको कार्य प्रकृति अनुसार विपद् प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा प्राथमिकताका साथ स्रोत साधनको प्रयोग गर्ने,
- विषयगतक्षेत्रको नेतृत्व, सह-नेतृत्व तथा सदस्य निकाय वा संघसंस्थाहरूका बीच समन्वय कायम गरी विषयगत विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने,
- खोज उद्धार तथा समन्वय विषयगतक्षेत्र सँग निरन्तर सम्पर्क र समन्वय गर्ने,
- विषयगतक्षेत्रका काम कारवाहीको विवरण प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा नियमितरूपमा पठाउने।

८. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा प्रयोग हुने खोज, उद्धार तथा राहत सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने,
- आवश्यकता अनुसारका गैर खाद्य सामग्रीको मौज्दात राख्ने,
- विपद् प्रभावितलाई प्रादन गर्ने राहत रकमको अभाव नहुने गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा रकम मौज्दात राखी चाहिएको बखत प्रयोग गर्नसक्ने व्यवस्था गर्ने,
- जिल्ला स्थित विषयगतक्षेत्रलाई विपद् प्रतिकार्यका लागि परिचालन गर्ने,
- सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरूसँग विपद् प्रतिकार्यका लागि सहकार्य र समन्वय गर्ने,
- प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग नियमित सम्पर्क र समन्वय गर्ने।

९. स्थानीय तह

- स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने, पूर्वसूचना स्थानीय भाषामा संप्रेषण गर्ने,
- जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका बासिन्दालाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने,
- आवश्यकता अनुसार अस्थायी आश्रयस्थल, शिविर तथा क्याम्पसहरू सञ्चालन गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा प्रयोग हुने खोज, उद्धार तथा राहत सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने,
- नगर प्रहरी, स्वयंसेवक, सामुदायिक संघसंस्थाहरूलाई संभावित विपद् प्रतिकार्यका लागि तयारी अवस्थामा राख्ने,
- आवश्यकता अनुसारका खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रिको सेट र आत्यावश्यक औषधीको मौज्दात राख्ने,
- विपद् प्रभावितलाई प्रादन गर्ने राहत रकमको अभाव नहुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा रकम मौज्दात राखी चाहिएको बखत प्रयोग गर्नसक्ने व्यवस्था गर्ने,
- विपद् प्रतिकार्यका लागि चाहिएका बखत परिचालन हुने निजीक्षेत्र, नागरिक समाज, समुदाय, क्लब, समूह, गुठी, स्वयंसेवकहरूको लगत अद्यावधिक राख्ने र आवश्यकता अनुसार परिचालन गर्ने,
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने

१.१० लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता तथा सामाजिक समावेशीकरण

प्राकृतिक प्रकोपले समाजमा पछाडि परेका अशक्त, असहाय र अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्तिहरूलाई अन्य मानिसभन्दा बढी प्रभाव पार्दछ। त्यसैले विपद्ले सबैलाई एकै किसिमले प्रभावित गर्दैन भन्ने मानसिकता हरेक विपद् व्यवस्थापनकर्मीमा हुन आवश्यक छ। हाम्रो समाजमा पनि मानवीय संकटमा पुरुष भन्दा महिला फरक ढंगबाट प्रभावित हुन्छन् र समाजमा रहेका फरक उमेर, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता तथा लैङ्गिक पहिचान, खास जातजाति, विद्यमान जोखिमलाई अझ बढाउन सक्छ जसका कारण विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाउँदा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता र सामाजिक समावेशीकरणलाई विशेष सम्बोधन हुने उद्देश्यले देहाय बमोजिम यो योजनाको तर्जुमा गरिएको छ।

- कर्णाली प्रदेशभित्र बसोवास गर्ने जनसमुदाय विशेष गरी जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति, विपन्न र पछाडि परेका, लोपोन्मुख समुदायको योजना निर्माण प्रकिया र कार्यान्वयनमा समान प्रतिनिधित्व र अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिने छ।
- कोही नछुटुन (Leave No One Behind) को सिद्धान्त आत्मसात गर्दै समुदायमा रहेका संकटासन्न व्यक्तिहरूको विशिष्टखालको आवश्यकता हुने व्यक्ति तथा समूहहरूको पहिचान गरी तदनुरूप प्राथमिकताका साथ योजनाको क्रियाकलाप तर्जुमा गरिएको छ।
- विपद् प्रतिकार्यको लागि पूर्वतयारी गर्दा महिला, बालबालिका, सुत्केरी तथा गर्भवती र स्तनपान गराइरहेका महिला, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र फरक लैङ्गिक पहिचान भएका व्यक्तिहरूको लागि विशेष व्यवस्था र निर्णय प्रक्रियामा उहाँहरूको सहभागिता गराउनु पर्ने छ।
- विपद् प्रतिकार्यको समयमा महिला, बालबालिका, सुत्केरी तथा गर्भवती र स्तनपान गराइरहेका महिला, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक अल्पसंख्यक भएका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकताका दिई मानवीय सहायताका गतिविधि सञ्चालन गरिने छ।
- शिविर तथा क्याम्पमा राखिएका महिला, बालबालिका, सुत्केरी तथा गर्भवती र स्तनपान गराइरहेका महिला, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक व्यक्तिहरूलाई विशेष हेरचाह र संरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

१.११ पूर्वानुमानमा आधारित विपद् पूर्वकार्य तथा विपद् प्रतिकार्यमा विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले नियमित रूपमा मौसम पूर्वानुमान गरिरहेको र कर्णाली प्रदेशको जाजरकोट जिल्लामा प्रभावमा आधरित पूर्वानुमान कार्यक्रम समेत लागू गरिएको छ। मौसम सम्बन्धी पूर्वानुमान प्राप्त भएको अवस्थामा जोखिममा रहेका व्यक्ति, घर-परिवार तथा मनसुनले प्रभाव पार्ने समुदायलाई पूर्वसूचना दिने, आवश्यक पर्दा विपद् पर्नु अगाडि नै स्थानान्तरण गर्ने तथा सम्भावित अन्य जोखिम कम गरी जनधन जोगाउने गरी विपद् पूर्वकार्य गरिनु पर्दछ। मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचनालाई विभिन्न उपयुक्त मध्यमबाट सम्प्रेषण गरी जनता माझ पुऱ्याउनु पर्दछ।

नेपाल सरकारले विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा तथा राहत वितरण मापदण्ड, २०८१ स्वीकृत गरी लागू गरिरहेको हुनाले विपद् व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउन सो मापदण्डले निर्देश गरे बमोजिमका विपद् सम्वेदनशील सामाजिक सुरक्षा कार्यसञ्चालन विधि तयार गरि लागु गरिने छ (विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा कार्यसञ्चालन विधि २०८३)| विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् सामजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरू लगायत गर्भवती, सुत्केरी, बिपन्न वर्गका व्यक्तिहरू बढी जोखिममा पर्ने हुँदा उक्त व्यक्तिहरूलाई पर्न सक्ने सम्भावित जोखिम कम गर्न पूर्वानुमानमा आधरित पूर्वकार्य गर्ने तथा कुनै विपद् आइपरेको खण्डमा छिटो, कम खर्चिलो र प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्य गर्न विद्यमान सामजिक सुरक्षा प्रणाली र तथ्याङ्कको प्रयोग गर्न स्थानीय सरकारलाई प्रोत्साहन गरिने छ। यसका साथै विपद्को समयम विद्यमान सामाजिक सुरक्षा प्रणालीमा दर्ता, नवीकरण, भुक्तानी, तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा गुनासो व्यवस्थापनका गतिविधिलाई बिना अवरोध निरन्तरता दिइ विपद् संवेदनशील सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गरिने छ।

खण्ड दुईः कर्णाली प्रदेशको विपद् जोखिमको अवस्था

२.१ विगतका विपद्हरूको विश्लेषण

प्रदेशको भूगोल, मौसम, जलवायु, जनघनत्व, बसोबासको स्वरूप, सार्वजनिक तथा निजी संरचना, जनस्तरको चेतना र सरकारी तयारीको अवस्थाका आधारमा सम्भावित विपद् जोखिमको मूल्याङ्कन गरिन्छ। यस मूल्याङ्कनमा प्राकृतिक तथा मानव निर्मित दुवै प्रकारका जोखिमलाई समेटी, प्रदेश सरकार र सरोकारवाला निकायहरूले पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि आवश्यक कार्यहरू सञ्चालन गर्नेछन्।

कर्णाली प्रदेशमा विगत १० वर्षको अवधिमा विभिन्न प्रकारका विपद् घटनाहरूबाट उल्लेखनीय मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक क्षति भएको देखिन्छ। उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार प्रदेशभर कुल ६८२ जनाको मृत्यु, १,४७५ जना घाइते तथा ७४ जना बेपत्ता भएका छन्। यस अवधिमा करिब ४०,०७८ परिवार प्रभावित भएका छन् भने २८,२२६ वटा घर पूर्ण रूपमा क्षति भएका छन्। त्यसैगरी ५,४६५ वटा चौपाया क्षति भएको अभिलेख रहेको छ। विपद्का कारण प्रदेशभर करिब रू. ३ अर्ब ५५ करोड ३८ लाख ५० हजार ५४० बराबरको अनुमानित क्षति भएको देखिन्छ।

जिल्लागत रूपमा हेर्दा, रूकुम पश्चिम जिल्लामा सबैभन्दा बढी आर्थिक तथा भौतिक क्षति भएको देखिन्छ, जहाँ करिब रू. २ अर्ब ५३ करोडभन्दा बढी अनुमानित क्षति भएको छ। यस जिल्लामा १६,६८८ घर पूर्ण रूपमा क्षति भएको तथ्याङ्कले विपद्को गम्भीरता स्पष्ट गर्दछ। त्यस्तै, जाजरकोट जिल्लामा सबैभन्दा बढी १८५ जनाको मृत्यु भएको छ भने २४,७६४ परिवार प्रभावित भएका छन्

कर्णाली प्रदेशमा गत १० वर्षको (२०७२ देखि २०८२ सम्म) विपद् बाट भएको क्षतिको विवरण

जिल्ला	मृत्यु	घाइते	बेपता	प्रभावित परिवार	पूर्ण घर क्षति	चौपाया क्षति	अनुमानित क्षति
दैलेख	४५	२५९	२	२५८८	९२	२३६	४९२२६५००
डोल्पा	४७	७२	१४	३३	५३	११४	८९७४३८००
हुम्ला	५०	५६	३	१५६	१८३	२५७	१२१३४७७९०
जाजरकोट	१८५	३१८	८	२४७६४	९८५०	९३१	१६५९१०००
जुम्ला	५१	६०	५	८६२	३७८	२०७८	१३८१५६९३०

जिल्ला	मृत्यु	घाइते	बेपता	प्रभावित परिवार	पूर्ण घर क्षति	चौपाया क्षति	अनुमानित क्षति
कालिकोट	८८	१२७	२८	१८१	३१३	३६५	५७९५१२००
मुगु	३०	३६	४	१०७	२३४	६५८	६४२९४८५०
रूकुम पश्चिम	१०२	३५२	३	१००४३	१६६८८	२२६	२५३१९८२१००
सल्यान	४४	९४	४	११३९	२८९	२९७	१५९६५४३५०
सुर्खेत	४०	१०१	३	२०५	१४६	३०३	३२४९०२०२०
जम्मा	**६८२**	**१४७५**	**७४**	**४००७८**	**२८२२६**	**५४६५**	**३५५३८५०५४०**

स्रोतः विपद् पोर्टल (NDRRMA)

२.२ जिल्ला र प्रदेशको विपद् सङ्कटासन्नताको विश्लेषण

विगतमा विपद्ले गरेको क्षतिको आधार र विद्यमान विपद्को जोखिमलाई जिल्ला पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुसार हरेक जिल्लाको विपद्को संकटासन्नता विश्लेषण गरी सम्पूर्ण प्रदेशको संकटासन्नताको विश्लेषण गरिएको छ। प्रकोप अनुसार संकटासन्नताको स्तरलाई निम्न भए १, मध्यम भए २, उच्च भए ३ र अति उच्च भए ४ गरी अङ्कभार दिईएको छ। जिल्लाको औषत अङ्कभारलाई तीन ओटा प्रकोपमा एउटै अङ्क आएको अङ्कभारलाई आधार मानि राखिएको छ भने १० वटै जिल्लाको कुल अङ्कभारलाई १० ले भाग गरी समग्र प्रदेशको औषत अङ्कभार अर्थात संकटासन्नताको स्थिति पत्ता लगाईएको छ।

क्र. सं.	जिल्ला	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (निम्न संकटासन्न १, मध्यम संकटासन्न २, सकटासंन्न ३, उच्च संकटासन्न ४) नोटः ३ भन्दा बढी प्रकोपमा उच्च वा संकटासन्न आएमा औषत अंङ्कभार सोही अनुसार नै राख्ने							जिल्लाको औषत अङ्कभार	प्रदेशको औषत अंकभार
		पहिरो	बाढी	महामारी	आगलागी	अतिवृष्टि	हावाहुरी	चट्याङ्ग		
१	हुम्ला	२	१	२	२	२	१	१	१.५७	२
२	मुगु	२	१	२	२	२	१	२	१.७१	
३	जुम्ला	२	२	१	२	१	१	२	१.५७	
४	कालिकोट	३	२	१	३	२	१	२	२.००	
५	दैलेख	२	१	१	३	२	२	३	२.००	

क्र. सं.	जिल्ला	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (निम्न संकटासन्न १, मध्यम संकटासन्न २, सकटासंन्न ३, उच्च संकटासन्न ४) नोटः ३ भन्दा बढी प्रकोपमा उच्च वा संकटासन्न आएमा औषत अंङ्कभार सोही अनुसार नै राख्ने							जिल्लाको औषत अङ्कभार	प्रदेशको औषत अंकभार
		पहिरो	बाढी	महामारी	आगलागी	अतिवृष्टि	हावाहुरी	चट्याङ्ग		
६	जाजरकोट	३	२	२	३	१	२	३	२.२९	
७	डोल्पा	२	२	२	२	१	१	१	१.५७	
८	रूकुम (पश्चिम भाग)	३	२	१	३	२	२	३	२.२९	
९	सल्यान	३	३	१	३	२	२	३	२.४३	
१०	सुर्खेत	३	३	२	३	२	२	२	२.४३	

जिल्ला र प्रदेशको संकटासन्नताको स्थिति

माथिको तालिकाको आधारमा कालिकोट, दैलेख र सुर्खेत जिल्लाहरू उच्च संकटासन्न, जाजरकोट, रुकुम पश्चिम र सल्यान संकटासन्न, हुम्ला, मुगु र जुम्ला जिल्लाहरू मध्यम संकटासन्न र डोल्पा जिल्ला निम्न संकटासन्नमा पर्दछ। प्रदेशको जटिल भौगोलिक अवस्था, समुदायको बसोबासको अवस्थिति र संरचनाहरूको बनावट साथै विभिन्न वैज्ञानिक प्रक्षेपणको आधारमा भूकम्प आउने सम्भावना अत्यधिक भएको र यसको क्षति धेरै हुने देखिएकोले भूकम्पलाई उल्लेखित छ वटा प्रकोपहरू भन्दामाथि स्तरीकरण गरिएको छ। भूकम्प यस प्रदेशको लागि पहिलो प्रकोपको रूपमा स्तरीकरण गरिएको छ। त्यसै गरी मनसुनजन्य विपद्को अवस्था हरेक वर्ष राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन प्राधिकरणको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०८३ र जल तथा मौसम विज्ञान विभागद्धारा जारी गरिएको केश लोड र मनसुन परिदृश्यलाई आधार मानेर गरिएकोछ।

२.३ सम्भाव्य विपद्को आँकलन तथा जोखिम विश्लेषण :

गत एक वर्षको अवधिमा कर्णा ली प्रदेशमा विभिन्न प्रकारका विपद् घटनाबाट उल्लेखनीय मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक क्षति भएको देखिन्छ। उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार प्रदेशभर कुल ३७ जनाको मृत्यु, १६२ जना घाइते तथा १ जना बेपत्ता भएका छन्। यस अवधिमा १३० परिवार प्रभावित भएका छन् भने ७६ वटा घर पूर्ण रूपमा क्षति भएका छन्। साथै,

६९५ वटा चौपाया क्षति भएको अभिलेख रहेको छ। विपद्का कारण प्रदेशभर करिब रू. ६ करोड ४७ लाख २ हजार १०० बराबरको अनुमानित आर्थिक क्षति भएको देखिन्छ।

विपद्का प्रकारमध्ये आगलागी सबैभन्दा बढी प्रभावकारी देखिएको छ, जहाँ १९९ घटनाबाट सबैभन्दा बढी आर्थिक क्षति भएको छ। त्यसैगरी, पहिरोले उल्लेखनीय भौतिक तथा आर्थिक क्षति पुऱ्याएको छ भने चट्याङबाट सबैभन्दा बढी घाइते भएका छन्। बाढी, हावाहुरी, अत्यधिक वर्षा, वन डढेलो, सर्पदंश तथा जनावरजन्य घटनाले पनि मानवीय तथा भौतिक क्षति पुऱ्याएका छन्।

जिल्लागत रूपमा हेर्दा, डोल्पा जिल्लामा सबैभन्दा बढी करिब रू. २ करोड ९० लाखभन्दा बढी आर्थिक क्षति भएको देखिन्छ भने सुर्खेत, कालिकोट तथा सल्याल जिल्लामा पनि उल्लेखनीय आर्थिक क्षति भएको छ। त्यसैगरी, डोल्पा, रूकुम पश्चिम तथा सुर्खेत जिल्लामा सबैभन्दा बढी ५/५ जनाको मृत्यु भएको अभिलेख रहेको छ।

जुम्ला जिल्लामा सबैभन्दा बढी ३१७ चौपाया क्षति भएको देखिन्छ भने जाजरकोट, रूकुम पश्चिम तथा डोल्पा जिल्लामा प्रभावित परिवारको सङ्ख्या तुलनात्मक रूपमा बढी रहेको छ। विपद्का कारण घर क्षति, पशुचौपाया नोक्सानी तथा जीविकोपार्जनमा प्रत्यक्ष असर परेको देखिन्छ।

कर्णाली प्रदेशमा गत १ वर्षको विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण

जिल्ला	मृत्यु	घाइते	बेपता	प्रभावित परिवार	पूर्ण घर क्षति	चौपाया क्षति	अनुमानित क्षति
दैलेख	४	२८	०	६	८	१४	१४०४०००
डोल्पा	५	३०	०	१५	५	३१	२९०५००००
हुम्ला	३	११	०	१५	८	७	६२००००
जाजरकोट	३	२१	०	२५	१४	५१	२०१८०००
जुम्ला	३	६	१	४	५	३१७	०
कालिकोट	२	३	०	७	११	१०१	२५५९८००
मुगु	३	८	०	२	१	६४	१७१४७००
रूकुम पश्चिम	५	२२	०	२७	११	२६	१६२५०००
सल्यान	४	१७	०	१०	६	४६	१९४६२०००
सुर्खेत	५	१६	०	१९	७	३८	६२४८६००
जम्मा	**३७**	**१६२**	**१**	**१३०**	**७६**	**६९५**	**६४७०२१००**

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले गरेको प्रक्षेपणमा मनसुनको अवधिभरमा यस प्रदेशको उत्तर र पूर्वी क्षेत्रमा सामान्य भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना उच्च रहेको आकलन गरेको छ। कर्णाली प्रदेशमा विपद्बाट प्रभावित हुने सर्वसाधारणको केसलोड निम्न अनुसार रहेकोछ।

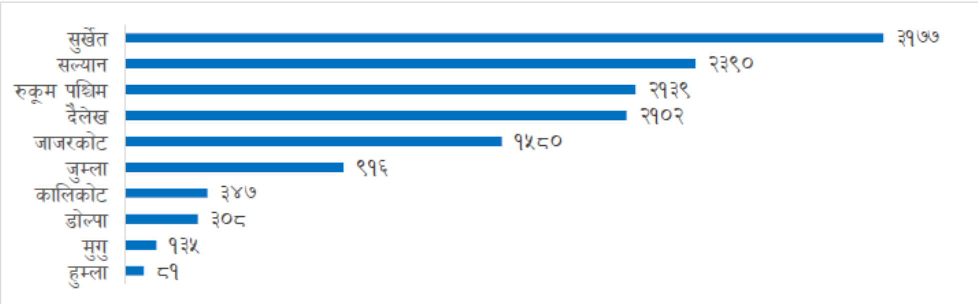

प्रत्यक्ष प्रभावित हुन सक्ने करिब ३,०१५ घरपरिवारका १३,१७५ जनसंख्या रहेको

स्रोतः NDRRMA मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०८३

२.४ प्रदेशको विपद् प्रतिकार्य क्षमताको विश्लेषणः

विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको संस्थागत संरचनालाई हेर्ने हो भने प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन समितिहरूको गठन, ऐन, नियम तथा योजनाहरू निर्माण र कार्यान्वयन विपद् प्रतिकार्यको लागि प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र आवश्यक प्रविधि र सामग्रीहरूको व्यवस्थापन, आपत्कालीन सामग्रीहरूको गोदाम घरको व्यवस्थापन र परिचालन, आपत्कालीन कोषको व्यवस्थापन, प्रदेशदेखि स्थानीय तहसम्म विभिन्न कार्यदलहरूको निर्माण, क्षमता अभिवृद्धि तथा सामग्रीहरूको व्यवस्थापनको क्षेत्रमा प्रदेश तथा जिल्ला तहमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र तथा आपत्कालीन कोषको व्यवस्थापन भएको छ। स्थानीय स्तरको लागि रणनीतिक कार्ययोजना निर्देशिका, २०७८ साविक सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरे अनुरुप स्थानीय तहमा योजना बनाउन मार्गदर्शन गरेको छ।

२.५ पूर्वसूचना प्रणाली र आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको विवरणः

प्रदेशका उच्च जोखिममा रहेका वस्ती र समुदायहरूसम्म जल तथा मौसम विज्ञान विभागले दिएका पूर्वानुमानका पूर्वसूचनाहरू पुर्याउनु जल तथा मौसम विज्ञान विभाग बेसिन कार्यालय र सबै सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारी हो। अझै पनि पूर्व सूचना सहजै पुग्न

नसकिरहेको अवस्थामा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बेसिन कार्यालय तथा विकास साझेदाहरूसँग सहकार्य गरी वर्षामापन तथा जलमापन केन्द्रहरू स्थापना, मर्मत सम्भार तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू गर्न आवश्यक देखिन्छ। प्रदेशले ती संयन्त्र मार्फत् यस्ता सूचनाहरू गाउँ तथा संकटासन्न बस्तिहरूसम्म पुऱ्याउन जिल्ला तथा स्थानीय सरकारको सहकार्यमा आगामी दिनमा कार्यहरू गर्ने सोँच बनाएको छ।

२.५.१ पूर्वसूचना प्रणाली

कर्णाली प्रदेशमा प्राकृतिक प्रकोपहरू जस्तै- बाढी, पहिरो, चटयाङ्, हिमपात र अन्य जलवायु मण्डलीय घटनाहरूले बारम्बार ठूलो क्षति पुर्याउँदै आएको छ। भौगोलिक विकटता र कमजोर पूर्वाधारले जोखिम न्यूनीकरणमा थप चुनौती थपेको छ। यस परिप्रेक्षमा, प्रभावकारी पूर्वसूचना प्रणालीको विकासले प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण र प्रतिकार्य क्षमताको विस्तारमा आधारभूत योगदान दिन सक्छ। पूर्वसूचना प्रणालीको मुख्य उद्देश्य प्रकोपको सम्भावित जोखिममा रहेका व्यक्ति, समुदाय र संस्थाहरूलाई समयमै सूचना प्रदान गरी उनीहरूलाई आवश्यक तयारी गर्न सक्षम बनाउनु हो। कर्णाली प्रदेशजस्तो संवेदनशील क्षेत्रमा पूर्वसूचना प्रणालीले जोखिम मूल्याङ्कन, चेतावनीको सञ्चार र स्थानीय क्षमताको सुदृढीकरणमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ।

२.६ पूर्वसूचना प्रणालीको चार मूल तत्वहरू

१) जोखिमको ज्ञान,

२) जोखिमको अनुगमन विश्लेषण र पूर्वानुमान,

३) चेतावनी वा सतर्कताको सञ्चार वा प्रसार र

४) प्राप्त चेतावनीको आधारमा प्रतिकार्य गर्ने स्थानीय क्षमता।

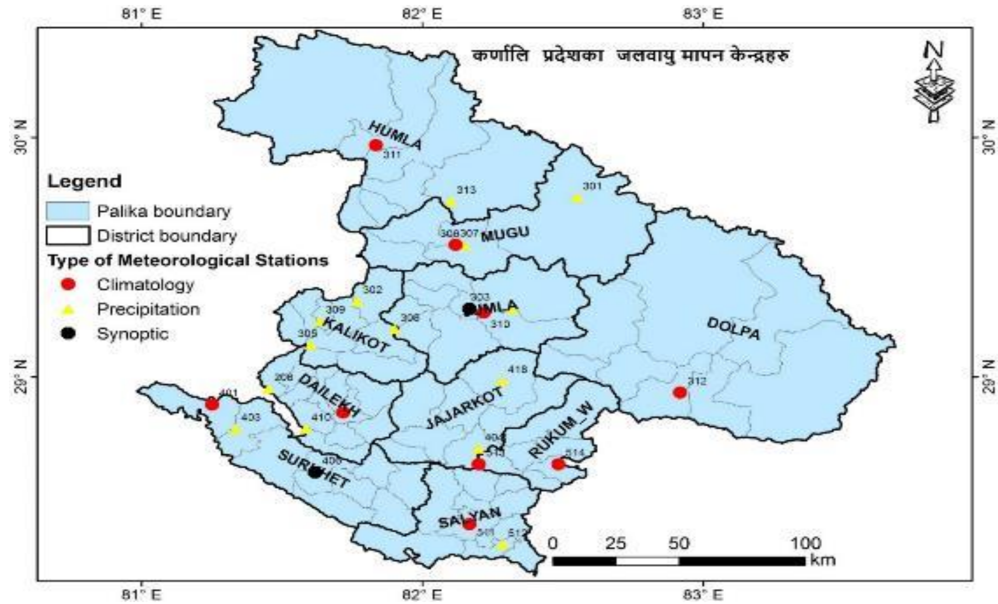

२.७ आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र

यस प्रदेशमा प्रदेश आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय अन्तर्गत सञ्चालनमा छ भने १० वटै जिल्लामा जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय अन्तर्गत सञ्चालित छन् भने धेरै जसो स्थानीय तहले स्थानीय स्तरमा समेत स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सञ्चालन गरिरहेका छन्।

२.८ विपद्को परिदृश्य

कर्णाली प्रदेश नेपालको भौगोलिक रूपमा दुर्गम, पहाडी तथा हिमाली भू-भागमा अवस्थित प्रदेश हो। कमजोर भौतिक पूर्वाधार, जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, गरिबी, सीमित पहुँच, तथा प्राकृतिक स्रोतमा निर्भर जनजीवनका कारण यो प्रदेश विभिन्न प्रकारका विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ। यस प्रदेशमा भूकम्प, बाढी, पहिरो, चट्याङ, आगलागी, सडक दुर्घटना, हिमपात, चिसो लहर (col dwave) तथा हावाहुरी र महामारीजन्य विविध प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपका कारण ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने गरेको छ।

कर्णाली प्रदेशका जोखिमयुक्त क्षेत्रहरू

सम्भावित विपद्	सम्भावित प्रभावित क्षेत्र
भूकम्प	सम्पूर्ण प्रदेश
पहिरो	जाजरकोट, कालिकोट, दैलेख, रुकुम पश्चिम, सल्यान
बाढी	कर्णाली नदी तटीय क्षेत्र, सुर्खेत
खडेरी	मुगु, हुम्ला, डोल्पा
हिमपात	हुम्ला, मुगु, डोल्पा

प्रदेशको जटिल भौगोलिक अवस्था, समुदायको वसोवासको अवस्थिति र संरचनाहरूको बनावट साथै विभिन्न वैज्ञानिक प्रक्षेपणको आधारमा भूकम्प आउने सम्भावना अत्यधिक भएको र यसको क्षति धेरै हुने देखिएकोले भूकम्पलाई उल्लेखित प्रकोपहरूमा सबै भन्दामाथि स्तरीकरण गरिएको छ। भूकम्प यस प्रदेशको लागि पहिलो प्रकोपको रूपमा स्तरीकरण गरिएको छ। मनसुनजन्य प्रकोपहरू र प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक प्रकोपहरू यस प्रदेशमा विद्यमान छन्।

कर्णाली प्रदेश प्राकृतिक तथा जलवायुजन्य विपद्को दृष्टिले अत्यन्त संवेदनशील प्रदेश हो। प्रभावकारी पूर्वतयारी, समन्वय, जोखिम न्यूनीकरण तथा समुदायको क्षमता विकासमार्फत सम्भावित क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ।

खण्ड तीनः विषयगत क्षेत्रहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.१ विषयगत क्षेत्रको अवधारणा

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संसोधन २०७५) (राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचालाई आधारमानि प्रदेश विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा तयार गर्नु पर्ने आवश्यक्ता रहेको) ले राष्ट्रिय स्तरमा ११ विषयगत क्षेत्र र तिनका सरकारी निकाय, नेतृत्व र सहयोगी निकाय बीच सह-नेतृत्व तोकेको छ। कर्णाली प्रदेशमा ९ वटा विषयगत क्षेत्रहरू तोकि नेतृत्व निकाय तथा सहयोगी संस्था/सह-नेतृत्व निकाय तोकिएका छन्। कर्णाली प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा ९ वटा विषयगत क्षेत्र र तिनको नेतृत्व, सह-नेतृत्व र सदस्य निकाय तथा संघसंस्थाहरूको भूमिका निर्धारण गरिएको छ।

३.२ उद्देश्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्र (Cluster) प्रणालीको उद्देश्य मानवीय सहायताको समन्वय, गुणस्तर र पहुँच सुनिश्चित गर्ने रहेको छ। यसको लागि विषयगत क्षेत्रका नेतृत्व गर्ने निकाय र सहयोगी निकाय तथा संघसंस्थाहरूले नेपाल सरकारका राहत मापदण्ड र अन्तरार्ष्ट्रिय मानवीय मापदण्ड तथा अधिकारमा आधारित रही सबै विषयगत क्षेत्रले समन्वयात्मक रूपमा दोहोरोपना नहुने गरी गुणस्तरीय र प्रभावकारी मानवीय सहायता प्रदान गर्नु पर्ने छ।

३.३ कर्णाली प्रदेशमा क्रियाशील विषयगत क्षेत्रहरू

नेतृत्व तथा सह-नेतृत्वदायी निकायहरूको विवरण

क्र.सं.	विषयगत क्षेत्र	नेतृत्व	सहनेतृत्व
१.	खोज तथा उद्धार	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सबै सुरक्षा निकायहरू (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल)
२.	बन्दोवस्ती	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम

क्र.सं.	विषयगत क्षेत्र	नेतृत्व	सहनेतृत्व
३.	आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
४.	स्वास्थ्य तथा पोषण	सामाजिक विकास मन्त्रालय (स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय)	विश्व स्वास्थ्य सँगठन र युनिसेफ
५.	शिक्षा	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रन र युनिसेफ
६.	संरक्षण	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, युनिसेफ र युएनएफपिए
७.	खाद्य सुरक्षा	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम
८.	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता	जलस्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	युनिसेफ
९.	शीघ्र पूनर्लाभ	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	युनडिपी

३.४ विषयगत क्षेत्रहरू सक्रिय हुने अवस्था

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचामा उल्लेख भए बमोजिम विपद्को कारण जनधनको व्यापक नोक्सानी भई राष्ट्रिय स्तरमा उपलब्ध आन्तरिक स्रोत र साधनको अपर्याप्तताका कारण विपद् प्रतिकार्य गर्न थप सहयोगको आवश्यकता महशुस भएमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम अन्तरार्ष्ट्रिय सहयोगको आह्वान भएमा वा आन्तरिक रूपमा नै कार्यरत मानवीय संघसंस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत मानवीय सहयोग गर्नुपर्ने परिवेशमा विषयगत क्षेत्रहरू सक्रिय हुनेछन्। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बमोजिमका पूर्वतयारीका कार्यहरू गर्न जिम्मेवार र सहयोगी निकायहरू नियमित रूपमा लागि रहनेछन्। विषयगत क्षेत्रको निर्णय बमोजिम नियमित वा आवश्यकता अनुरुप विषयगत क्षेत्रहरूको बैठक बस्नेछ। कर्णाली प्रदेशको हकमा प्रदेश सरकारले प्रदेश स्तरमा कुनै विपद्को अवस्थामा कर्णाली प्रदेश सरकारले वा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्ले यस प्रदेशभित्र आवश्यता अनुसार विषयगत क्षेत्र सक्रिय गर्न सक्ने छ। (प्रदेश विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा लागु भएमा पटक पटक निर्णय गरिरहन नपर्ने)

३.५ विषयगत क्षेत्रहरू निष्क्रिय हुने अवस्था

विपद् वा आपत्कालीन परिस्थितिलाई विद्यमान सरकारी, गैर सरकारी तथा निजी क्षेत्रको सक्रियतामा नै मानवीय सिद्धान्त र मापदण्ड अनुसार प्रतिकार्य र पुनर्लाभ गर्ने क्षमता भएमा विषयगत क्षेत्रहरू निस्कृय हुन सक्नेछन्। कुनै विपद्को समयमा निश्चित समय पश्चात् देशको आफ्नै क्षमताले निरन्तरता दिन सकिने अवस्था भएको परिवेशमा पनि विषयगत क्षेत्र निक्रिय हुन सक्नेछन्। विषयगत क्षेत्रको निश्क्रियताका लागि नेपाल सरकार वा प्रदेशमा प्रदेश सरकार वा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्ले निर्णय गरेको हुनुपर्ने हुन्छ।

३.६ विषयगत क्षेत्रहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.७ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

३.७.१ पृष्ठभूमि

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को समयमा समयै प्रभावकारी तथा गुणस्तरी स्वास्थ्य र पोषणको सेवा सञ्चालका लागि पूर्वतयारी (क्षमता विकास, आवश्यक स्रोत साधानको आँकलन (उपलब्धता र आवश्यकता) गर्नुका साथै विपद् प्रभावितहरू समुदायमा चोटपटक लागेका घाइतेहरू, महामारीमा विरामीको उपचार, पोषणको लेखाजोखा र कुपोषित बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी आमाहरूको उपचार गर्ने र समुदायको दिनचर्यालाई पहिलेकै सामान्य अवस्थामा फर्काउने कार्यहरू गर्दछ। यसका साथै अन्य विषयगत क्षेत्रहरू जस्तैः खानेपानी तथा सरसफाइ, खाद्य सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी स्वास्थ्य तथा पोषण विषयको कार्यलाइ प्रभावकारी बनाउदछ।

३.७.२ उद्देश्यः

क) विपद्को अवस्थामा हुनसक्ने चोटपटक साथै अन्य महामारीमा जनस्वास्थ्यका मापदण्डहरू अपनाई अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्नु।

ख) मानवीय संसाधनको क्षमता अभिवृद्धि गरी तत्काल आपतकालिन आपूर्ति गर्न स्वास्थ्य सेवा कार्यालयलाई सहयोग गर्नु।

ग) जोखिमपूर्ण सम्भावित क्षेत्र तथा समूहको पूर्व पहिचान गरी विपद् न्यूनीकरणका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्नु।

घ) आकस्मिक औषधि तथा पोषण सामग्रीको भण्डारण गर्नु।

ङ) विपद्का कारण विस्थापित भएका जोखिमपूर्ण वर्गमा स्तनपानको संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्ने र मध्यम तथा कडा शीघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन गर्नु।

च) आमाको दूधलाई प्रतिस्थापन गर्ने वस्तुहरूको अनाधिकृत बिक्री वितरण तथा प्रयोगमा रोक लगाउन नियमित अनुगमन तथा समन्वय गर्नु।

छ) विपद्का कारण हुन सक्ने मानसिक स्वास्थ्य समस्यालाई न्यूनीकरण गर्नका लागि आवश्यक र उपयुक्त मानसिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नु।

३.७.३ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी विपद्को जोखिम न्यूनिकरण योजना तथा कार्यनीति तयार गर्ने (सम्पर्क सूची, स्वास्थ्य जनशक्ति, एम्बुलेन्स, औषधि, पूर्वनिर्धारित स्टक, रसद तथा उपकरण व्यवस्थापन)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, डब्लुएचओ, युनिसेफ	१६०
२	स्वास्थ्य जनशक्ति तथा आपतकालीन प्रतिकार्य टोली (RRT/CFHR/EMT) रोष्टर व्यवस्थापन (चिकित्सक, नर्स, Community First Health Responders, Rapid Response Team, EMT, स्वयंसेवक परिचालन)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, HEOC/ PHEOCs द्	मानव संसाधन विकास केन्द्र, जिल्ला तथा स्थानीय अस्पतालहरू, WHO,NRCS	०
३	रोग निगरानी तथा Community Based Disease Surveillance सुदृढीकरण (EWARS/SORMAS Reporting, महामारी जोखिम	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय,		०

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	क्षेत्र पहिचान, समुदायस्तरीय रिपोर्टिङ तथा प्रकोप निगरानी)			
४	स्वास्थ्यकर्मी, RRT, EMT तथा Community First Health Responders को क्षमता अभिवृद्धि (एम्बुलेन्स चालक, आकस्मिक चिकित्सकीय प्राविधिक, प्रेषक तथा स्वास्थ्यकर्मी तालिम)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय,		०
५	आकस्मिक औषधि, स्वास्थ्य सामग्री तथा Reproductive Health Kits को पूर्वभण्डारण (औषधि, IPC सामग्री, RH Kits, आपतकालीन उपकरण तथा स्वास्थ्य सामग्री तयारी)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र,	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरु र स्थानीय तह, UNFPA, NRCS	०
६	जोखिम सञ्चार तथा स्वास्थ्य शिक्षा सामग्री तयारी (IEC/BCC सामग्री, गर्भावस्था जोखिम संकेत, लैंगिक हिंसा, सरुवा रोग, मानसिक स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सन्देश)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ती व्यवस्थापन केन्द्र	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, UNFPA, NRCS	०
७	यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य (MISP) पूर्वतयारी तथा सेवा सुदृढीकरण (MISP तालिम, कार्ययोजना, स्वास्थ्यकर्मी क्षमता अभिवृद्धि, RH Sub-cluster समन्वय)	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय	UNFPA	०
८	मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक सहयोग सेवा	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय		०

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	एकीकरण (प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा मानसिक स्वास्थ्य, विद्यालय मानसिक स्वास्थ्य, समुदायमा आधारित मनोसामाजिक समर्थन, आत्महत्या रोकथाम हेल्पलाइन ११६६)			
९	आपतकालीन आर्थिक स्रोत, रसद तथा समन्वय संयन्त्र व्यवस्थापन (आपतकालीन कोष, स्वास्थ्य रसद, बहुक्षेत्रीय समन्वय तथा प्रतिकार्य योजना)	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय		०
१०	स्वास्थ्य क्लस्टर तथा विषयगत समूहहरूको नियमित समन्वय र समीक्षा (RH Sub-cluster, Mental Health Sub-cluster, स्वास्थ्य क्लस्टर बैठक, सूचना अद्यावधिक तथा बहुक्षेत्रीय समन्वय)	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय		०
११	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको सूचना व्यवस्थित तुल्याउने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, डब्लुएचओ, युनिसेफ	१००
१२	प्रदेश तथा स्थानीय तहका पोषण विषयत क्षेत्रका सदस्य संस्था तथा व्यक्तिहरूको क्षमता पुनरावलोकन तथा आपतकालिन	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन / स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू,	५००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	अवस्थामा पोषण विषयमा क्षमता विकास गर्ने		डब्लुएचओ, युनिसेफ	
१३	बालबालिका, गर्भवती तथा स्तनपान गराउने आमाहरूलाई विपद्को जोखिमबाट बचाउन तथा कुपोषणको रोकथाम तथा उपचारका लागि आवश्यक पोषण सामग्रीहरू पर्याप्त मौजदात राख्ने। जस्तैः RUTF, F75, F100, ReSoMal, Baalvita, Vitamin A, Deworming, IFA tablets and WSB+, High energy biscuits	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	२०००
१४	आपतकालिन अवस्थामा समयमै पोषण सामग्रीहरूको ढुवानी गर्ने व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, जन / स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	१०००
१५	आपतकालि अवस्थामा जरूरी पर्ने आवश्यक आर्थिक स्रोत र साधनको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	०
१७	आपतकालि अवस्थामा आवश्यक पर्ने पोषणका सन्देश, सामाजिक	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका	५००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	व्यवहार परिर्वतनका सञ्चार सामग्रीहरू तयारी गर्ने		सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	
१८	आपतकालिन अवस्थामा अन्तर विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने। जस्तैः खाद्य सुरक्षा, खानेपानी तथा सरसफाइ	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	०
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	४२६०

३.७.४ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	घटनाको प्रारम्भिक मूल्याङ्कन तथा आपतकालीन समन्वय बैठक सञ्चालन गर्ने (घटना पुष्टि, Situation Analysis, प्राथमिकता निर्धारण, PCMC/DCMC, RRC, Health Cluster बैठक तथा Response Team परिचालन)	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय, HEOC/PHEOC,	RRC, PCMC/ DCMC, स्वास्थ्य क्लस्टर, स्थानीय तह	
२	विरामी तथा घाइतेहरुको स्वास्थ्य व्यवस्थापन गर्ने र प्रभावित स्थानमा एम्बुलेन्स परिचालन गरि अस्पताल-पुर्व सेवा प्रदान गर्ने, रिफरल सेवा सञ्चालन	केन्द्रीय, प्रादेशिक र हब अस्पतालहरु, निजी अस्पतालहरु	NRCS, INF	२५००

प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
		अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरु		
३	स्वास्थ्य द्रुत प्रतिकार्य र आकस्मिक चिकित्सकीय टोली परिचालन गर्ने तथा उद्धार समन्वय गर्ने (उद्धार टोलीसँग समन्वय, RRT, EMT परिचालन)	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय, HEOC/PHEOC, स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरु	WHO, स्थानीय तह	१०००
४	सूचना सङ्कलन, EWARS/SORMAS Reporting तथा प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयारी गर्ने (डेटा सङ्कलन, विश्लेषण, घटना रिपोर्टिङ, Community Based Disease Surveillance तथा प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने)	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय, HEOC/PHEOC, WHO,	UNICEF,	५००
५	एम्बुलेन्स, यातायात, सञ्चार तथा स्वास्थ्य रसद परिचालन गर्ने (एम्बुलेन्स उपलब्धता, औषधि तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सामग्री व्यवस्थापन, सञ्चार प्रणाली तथा समन्वय सुदृढीकरण)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूमि व्यवस्थापन केन्द्र	Ambulance dispatch center, PHEOC	

प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
६	मृतक व्यवस्थापन तथा मनोसामाजिक सहयोग समन्वय गर्ने (पोष्टमार्टम व्यवस्था, शव व्यवस्थापन, परिवार परामर्श, मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक सहयोग)	अस्पतालहरू, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय,	मानसिक स्वास्थ्य टोली, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (NRCS), WHO	
७	पोषण प्राविधिक कार्य दललाई सक्रिय बनाउने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	
८	प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल खाद्यान्न, पानी वितरणका लागि खाद्य सुरक्षा र खानेपानी तथा सरसफाइ विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	४०००

१ हप्ताभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	स्वास्थ्य आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (HEOC/PHEOC) सक्रिय गरी RRT, RRC, Cluster तथा	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय,	WHO, स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू	५००

१ हप्ताभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
	बहुक्षेत्रीय समन्वय बैठक सञ्चालन गर्ने			
२	प्रभावित क्षेत्रमा द्रुत आवश्यकता मूल्याङ्कन (Rapid Assessment), Situation Analysis तथा जोखिम प्राथमिकता निर्धारण गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू	१०००
३	उद्धार, ट्रायाज, केस व्यवस्थापन, रिफरल सेवा तथा एम्बुलेन्स परिचालन सुनिश्चित गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू, BBC	५००
४	EWARS/SORMAS Reporting, Community Based Disease Surveillance तथा दैनिक Situation Update सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	जिल्ला र स्थानीय स्वास्थ्य संस्था, विषयगत सदस्यहरू	१००
५	नमुना सङ्कलन, प्रयोगशाला परीक्षण तथा Sample Transportation व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय, प्रदेश जन स्वास्थ्य प्रयोगशाला	जिल्ला र स्थानीय स्वास्थ्य संस्था	३००
६	सम्भावित महामारी नियन्त्रण, भेक्टर नियन्त्रण तथा संक्रमण रोकथाम (IPC) गतिविधि सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय, जन/स्वास्थ्य सेवा कार्यालय	WHO	२००

१ हप्ताभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
७	आकस्मिक औषधि, RDT Kits, PPE, RH Kits, पोषण सामग्री तथा स्वास्थ्य रसद वितरण गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	विषयगत सदस्यहरू (UNFPA,NRCS,WHO,CARE Nepal, IPAS, WFP,)	२००
८	सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ, फोहोर व्यवस्थापन तथा WASH गतिविधि सञ्चालनका लागि समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	UNICEF	१००
९	गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति लगायत जोखिम समूह पहिचान तथा व्यवस्थापन तथा समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	One Heart, Save The Children, CBM, PLAN international	३००
१०	MISP कार्यान्वयन, अत्यावश्यक प्रजनन स्वास्थ्य सेवा, OCMC सेवा तथा आकस्मिक प्रसुति सेवा सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	Hub and Satellite Hospitals, One Heart, IPAS, UNFPA	२०००
११	मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक सहयोग (MHPSS) प्लेटफर्म सक्रिय गरी Psychological First Aid प्रदान गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय,	NRCS, CBM, CMC, UNICEF, WHO	२००
१२	विपद् प्रभावित क्षेत्रका द्रुत पोषण लेखाजोखा गर्ने (प्रभावित	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय,	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत	१००

१ हप्ताभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
	समुदायमा रहेका ६ महिना मुनिका शिशु, ६ देखि २३ महिला र ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिका, गर्भवती, स्तनपान गराउने आमाको सङ्ख्या पत्ता लगाउने	जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	
१३	शिशु तथा बाल्यकालिन पोषणका सन्देश विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट प्रसारण गरी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	२००
१४	आमाको दूधलाई प्रतिस्थापन गर्न वस्तुको विक्रि वितरण हुन नदिन निगरानी	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	१००
१५	पोषणसँग सम्बन्धीत विभिन्न सन्देशको क्षपाइ	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	३००
१६	प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल खाद्यान्न, पानी वितरणका लागि खाद्य सुरक्षा र खानेपानी तथा सरसफाइ विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	६१००

एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत आकस्मिक योजना पुनरावलोकन तथा पुनः मूल्याङ्कन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	UNICEF, BBC	३००
२	अस्थायी स्वास्थ्य शिविर, घुम्ती प्रजनन स्वास्थ्य शिविर तथा मोबाइल स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	UNFPA	१०००
३	मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सेवा (ANC/PNC, CB-IMNCI, Skilled Birth Attendance), Immunization निरन्तरता सुनिश्चित गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	WFP, One Heart, UNICEF, Save The Children	५००
४	सरुवा तथा नसर्ने रोगहरूको उपचार, निगरानी तथा निरन्तर स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	जिल्ला तथा स्थानीय तह	४००
५	स्वास्थ्यकर्मी, CHFR, RRT तथा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	WHO	४००
६	मनोसामाजिक परामर्श, मानसिक स्वास्थ्य Self-care सामग्री वितरण तथा Referral Chain विकास गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	CBM	३००

एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
७	स्वास्थ्य फोहोर व्यवस्थापन, PPE Disposal, वातावरणीय सरसफाइ तथा संक्रमण नियन्त्रण अनुगमन गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	Hub and Satellite Hospitals, WHO, UNICEF	२००
८	अतिरिक्त बजेट, औषधि, पोषण सामग्री तथा स्वास्थ्य उपकरणका लागि स्रोत परिचालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र		१००
९	जोखिममा रहेका समुदायमा स्वास्थ्य शिक्षा, जोखिम सञ्चार तथा समुदाय परिचालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	UNICEF, WFP, Save the Children, NRCS, UNFPA	५००
१०	अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा सञ्चालन क्षमता पुनःस्थापना गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य क्लस्टर साझेदारहरू	
११	२ वर्ष मुनिका बालबालिकाका आमा, हेरालुलाई शिशु तथा बाल्यकालिन पोषणको परामर्श दिने (महिला स्वास्थ्य स्वय सेविका, स्वास्थ्यकर्मि, अन्य	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	४००

एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	तालिम प्राप्त स्वय सेवकबाट पोषण परामर्श)	कार्यालय, स्थानीय तह		
१२	प्रभावित समुदायहरूमा ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिका तथा गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरूको पोषण लेखाजोखा र प्रेषण	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र केयर नेपाल	२०००
१३	कडा शीघ्र कुपोषित बालबालिकाहरूको बहिरंग उपचार केन्द्रमा उपचार	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ, केयर नेपाल	५००
१४	मध्य शीघ्र कुपोषित बालबालिकाहरूका अभिभावकलाई पोषण परामर्श तथा कुपोषणको व्यवस्थापन	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	५००
१५	प्रभावित समुदायमा high Energy Biscuit (BP५) वितरण गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ र विश्व खाद्य कार्यक्रम	
१६	६ देखि २३ महिनाका बालबालिका, गर्भवती तथा	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका	

एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	स्नतपान गराउने महिलालाई थप पोषिलो खानेकुराको वितरण गर्ने	सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	सदस्यहरू, युनिसेफ	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	७१००

१ महिनादेखि ३ महिना				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र गरिएका सबै क्रियाकलापको निरन्तरता				
१	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रणाली, सुरक्षित आश्रय तथा स्वच्छ वातावरण व्यवस्थापन सुदृढ गर्ने (गर्भवती, सुत्केरीका लागि)	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू	
२	स्वास्थ्य संस्था, प्रयोगशाला तथा आपतकालीन सेवा प्रणालीको पुनःस्थापना तथा सुदृढीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू	२०००
३	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू	
४	जिल्ला तथा स्थानीय तहमा औषधि, पोषण सामग्री तथा आकस्मिक स्वास्थ्य उपकरण पुनः भण्डारण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	विषयगत सदस्यहरू	

१ महिनादेखि ३ महिना				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
		स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय		
५	EWARS/SORMAS, Community Surveillance तथा Outbreak Prevention प्रणाली सुदृढ गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	WHO, विषयगत सदस्यहरू	२००
६	स्वास्थ्यकर्मी व्यवस्थापन, Surge Team परिचालन तथा मानव संसाधन पुनः वितरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	WHO, विषयगत सदस्यहरू	५००
७	मानसिक स्वास्थ्य, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाको दीर्घकालीन निरन्तरता सुनिश्चित गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय		३००
८	महामारी जोखिम न्यूनीकरण, Vector Control तथा सामुदायिक सरसफाइ अभियान सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	WHO	४००
९	बहुक्षेत्रीय तथा बहु-Cluster समन्वय सुदृढ गरी नियमित समीक्षा बैठक सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय	विषयगत सदस्यहरू	३००

१ महिनादेखि ३ महिना				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१०	प्रभावित समुदायमा पुनर्स्थापना, स्वास्थ्य शिक्षा तथा समुदाय आधारित प्रतिकार्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू	५००
११	६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकालाई भिटामिन ए खुवाउने तथा १२ देखि ५९ महिनाका बालबालिकालाई जुकाको औषधि समेत खुवाउने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन /स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	विषयगत सदस्यहरू, युनिसेफ	२८००
१२	प्रभावित क्षेत्रका गर्भवती तथा उत्तर प्रसूति महिलाहरूलाई स्वास्थ्य परीक्षण, पोषण परामर्श साथै नीति अनुसार आइरन तथा फोलिक एसिड वितरण गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	विषयगत सदस्यहरू, युनिसेफ	२००
१३	सेल्टर क्लष्टरसँग समन्वय गरी स्तनपानमैत्री वातावरण सिर्जना गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू, युनिसेफ	
१४	खाद्य सुरक्षा तथा खानेपानी तथा सरसफाइ विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रतिकार्यमा सहयोगी वातावरण सिर्जना गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू, युनिसेफ	
१५	अनुगमन तथा प्रतिवेदन बनाइ जारि गर्ने	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू, युनिसेफ	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	७२००

३ महिनादेखि १ वर्ष				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	आपतकालीन प्रतिकार्य प्रणाली Deactivation गरी सामान्य स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन पूर्ण रूपमा पुनःस्थापना गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	PHEOC, WHO	
२	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी Debriefing, सिकाइ आदानप्रदान तथा Final Report तयारी गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	PHEOC	
३	औषधि, पोषण सामग्री, RH Kits तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सामग्री पुनः भण्डारण तथा Supply Chain सुदृढ गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र	विषयगत सदस्यहरू	
४	स्वास्थ्य संस्था, प्रयोगशाला, एम्बुलेन्स तथा स्वास्थ्य पूर्वाधार पुनर्निर्माण तथा सुदृढीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विषयगत सदस्यहरू	
५	RRT, CHFR, SORMAS, IPC तथा MHPSS सम्बन्धी नियमित तालिम तथा Simulation Exercise सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	WHO	

३ महिनादेखि १ वर्ष				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
		स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय		
६	स्वास्थ्य जोखिम नक्सांकन, Vulnerability Mapping तथा Disaster Preparedness Plan अद्यावधिक गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	WHO, स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू	
७	सामुदायिक आधारित रोग निगरानी तथा महामारी पूर्वचेतावनी प्रणाली सुदृढ गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू	
८	मानसिक स्वास्थ्य, पोषण, प्रजनन स्वास्थ्य तथा सरुवा रोग व्यवस्थापन कार्यक्रम संस्थागत गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू	
९	सुरक्षित पानी, सरसफाइ, स्वास्थ्य फोहोर व्यवस्थापन तथा Climate-resilient स्वास्थ्य प्रणाली विकास गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य विषयगत सदस्यहरू	
१०	भविष्यका विपद् तथा महामारीका लागि बहुक्षेत्रीय समन्वय, वित्तीय तयारी तथा स्वास्थ्य आपतकालीन कोष सुदृढ गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य क्लस्टर साझेदारहरू	
११	शिशु तथा बाल्यकालीन पोषण परामर्श	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय,	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत	५००

३ महिनादेखि १ वर्ष				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
	(स्तनपान र पुरक खाना)	जन/स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	
१२	शीघ्र कुपोषणको लेखाजोखा, प्रेषण र कडा तथा मध्यम शीघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन/स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	१०००
१३	सुक्ष्म पोषण तत्वको वितरण (गर्भवती, सुत्केरी र किशोरी)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन/स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	२००
१४	पोषणको नियमित कार्यक्रमको निरन्तरता	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, जन/स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानीय तह	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	
१५	अनुगम तथा प्रतिवेदन	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू, युनिसेफ	३००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**२०००**
			कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**३०,६६०**

३.७.५ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत साधनको आँकलन

स्वास्थ्य सेवाका लागि स्रोत साधनको उपलब्धता

क्र. सं.	उपकरण / सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	स्वास्थ्य सेवा प्रावधानका लागि मेडिकल क्याम्प (MCK) र पाल	१६	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय	गणेश सुनुवार, श्याम लाल आचार्य, भोज राज बम	९८४८०३७७०१ ९८४८०४७४७६ ९८४१४१८८४४	WHO SUPPORT
२	अन्तर-एजेन्सी आपत्कालीन स्वास्थ्य किटहरू (IEHK आधारभूत एकाइ)	१	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय/ PHEOC			
३	द्रुत प्रतिकार्य टोली (RRTs) को लागि कर्मचारी परिचालन किटहरू	१५	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय/ PHEOC			
४	आपत्कालीन चिकित्सकीय टोली (EMT) ब्यागप्याकहरू	२०	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय/ PHEOC			
५	WASH–सम्बन्धित वस्तुहरू, र अन्य उपलब्धतामा आधारित	१०	स्वास्थ्य सेवा निदेशनालय			

क्र. सं.	उपकरण / सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
६	Medical tent (१०*१०ft)	२५	OHW Kathmandu office	Rabin Joshi	९८५७८६६०००	OHW
७	High Performance medical tent -48 meter	२	PHLMC	कृष्ण सापकोटा		UNICEF
८	Newborn incentive kit	३००	PHLMC	कृष्ण सापकोटा		UNICEF
९	Mental Health and Psychosocial Support Services -Psychiatrist and Psychologist support	२-३	UNICEF	Bindu Panthi	९८५८०८५५१३	UNICEF
१०	हाइजिन/वास (WASH) किट (सेट)	२००	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, नेपालगन्ज	रत्नराज ओझा	९८५८०८१६११	Save the Children
११	Mental Health and Psychosocial Support Services	Psychatrist Doctor-1 Psychologists: 4 Psychiatric Nurse: 1 PS Counsellors: 15	CMC-Nepal Province Office (Surkhet)	Himal Gaire	९८५८०२०५११	CMC-Nepal
१२	Baby Kits	३५०				
१३	MCK	१	Health Directorate, Sukhet	Aatma ram Neupane	९८५१३१७४२६	UNFPA

क्र. सं.	उपकरण / सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१४	RH Kits	As Per need	Central warehouse, Kathmandu	Aatma ram Neupane	९८५१३१७४२६	
१५	Dignity Kit Set	१०० Set	Birendranagar, Surkhet	Mina Parajuli	९८०२०२०४६९ Mina.parajuli@plan-international.org	PLAN international
१६	Hygiene Kit Set	१०० Set				
१७	Tarpaulin Life Saving Kit	३०० Set				
१८	Baby Kit	२५०	Nepalgunj	Kishor Jung Shahi	९८५११४०२८२	Save The Children
१९	Hygiene Kit	२००				
२०	Shelter Kit	२००				
२१	Household Kit	३१०				

पोषण सेवाका स्रोत साधनको उपलब्धता

क्र. सं.	उपकरण/सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	Vitamin A (200,000 IU)	१६०००	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
२	Baal Vita (sachet)	१०००००	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
३	Iron Folic Acid	५०००००	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८

क्र. सं.	उपकरण/सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
४	Albendazole	५०००००	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
५	Portable length/height board	३ set/LG	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
६	Weighting machine	३ set/LG	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
७	MUAC tape child		PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
८	MUAC tape adult		PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
९	High Energy biscuit	६ MT	WFP	Amrit Gurung	९८५१३७३९२३
१०	RUTF	Sachet	PHLMC/UNICEF	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
११	F75 (400 gram)	Jar	PHLMC/UNICEF	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
१२	F100 (400 gram)	Jar	PHLMC/UNICEF	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८
१३	ReSoMal	Sachet	PHLMC	Krishna/Pratiksha	९८४८०५०५७८/ ९८६७१५४०७८

पोषण विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत साधनको आवश्यकता

क्र.सं.	उपकरण/सामग्री नाम, विवरण	इकाइ	अधिकतम आवश्यक	उपलब्ध	अपुग	पूर्वतयारीको लागि खरिद	प्रतिकार्यको समयमा खरिद
१	Vitamin A (200,000 IU)	Capsule	140614	16000	124614	124614	
२	Baal Vita (sachet)	Sachet	8436846	100000	74436846	3718423	3718423
३	Iron Folic Acid	Tablet	5269529	500000	4769529	2369764	2369764
४	Albendazole	Tablet	123410	500000	+376590		
५	Portable length/height board	Piece	237	3 set/LG	237	100	137
६	Weighting machine	Piece	237	3 set/LG	237	100	137
७	MUAC tape child	Packet	90			90	
८	MUAC tape adult	Packet	90			90	
९	High Energy biscuit		6 MT	6 मेट्रिकटन			
१०	RUTF	Sachet	249270	0	249270	124635	124635
११	F75 (400 gram)	Jar	25	0	25	12.5	12.5
१२	F100 (400 gram)	Jar	33	0	33	16.5	16.5
१३	ReSoMal	Crt	13	0	13	6.5	6.5
१४	RUSF	Sachet	429742	0	429742	214871	214871

३.८. शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्र

३.८.१ पृष्ठभूमि

यस विषयगत क्षेत्रले विपद् पश्चात् विपद्बाट प्रभावितहरूका लागि पुनःस्थापना र पुनःनिर्माणका कार्यहरू सञ्चालन गरी पहिलेकै अवस्थामा फर्काउने कार्यहरू गर्दछ। जसका लागि सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्यमा यस विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ। यस विषयगत क्षेत्रले एउटा मात्र क्षेत्रको पुनर्लाभ नभई सम्पूर्ण क्षेत्रलाई सामान्य अवस्थामा फर्काउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। यस विषयगत क्षेत्रको समग्र उद्देश्य विपद्का कारण विस्थापित परिवारहरूलाई सामान्य अवस्थामा लैजानका लागि आवस्यक पर्ने पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणका कार्यहरू गर्ने र भत्किएका, पूर्ण रूपमा नष्ट भएका भौतिक संरचनाको निर्माण कार्य गर्दै जीविकोपार्जन तथा आय आर्जनमा सुधार ल्याउनुका साथै सार्वजनिक सुविधाका सेवाहरू सञ्चालनमा टेवा पुर्‍याउनु हो।

३.८.२ उद्देश्य

क) विपद्को अवस्थाबाट पर्न सक्ने जोखिम आँकलन गरी विषयगत क्षेत्रका आवश्यकताहरूलाई तत्काल प्रतिकार्य गर्न सक्षम बनाउने।

ख) विपद् प्रभावित समुदायमा तत्काल राहत पश्चात्का न्यूनतम आधारभूत आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्ने।

ग) विपद् प्रतिकार्यमा आधारित सामाजिक सुरक्षालाई सबलीकरण गर्ने।

घ) विपद् पश्चात् शीघ्र पुनर्लाभ गरी समुदायलाई उत्थानशील बनाउने।

३.८.३ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	विपद्का कारणले प्रभावित हुन सक्ने सार्वजनिक संरचनाको पहिचान गरी सूचना सङ्कलन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सबै विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	१०००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
२	सबै विषयगत क्षेत्रद्वारा अध्ययन तथा लेखाजोखा गरिएका मानविय संसाधनहरू जस्तै तालिम प्राप्त स्वयंसेवक तथा मनोसामाजिक परामर्शदाता, सिकर्मि, डकर्मि, आदिको सूची तयार गरि अध्ययन तथा विवरण सङ्कलन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सबै विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	१००
३	विषयगत क्षेत्रहरु सँग समन्वय गरि आवश्यक्ता अनुरुप तालिम सञ्चालन गरी दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सबै विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	१००००
४	आवास क्लस्टरसँग सहकार्य गरी आपत्कालीन सिकाइ केन्द्र, बालमैत्री स्थान तथा सामुदायिक भवनको नक्सा तयार गर्न सहजीकरण गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भौतिक पूर्वाधार तथा सहरी विकास मन्त्रालय, नेरेसो	
५	आश्रयस्थलमा अवस्थित समुदायलाई लैङ्गिक उत्तरदायी नगद तथा जिन्सी सहयोगको प्रबन्ध गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भौतिक पूर्वाधार तथा सहरी विकास मन्त्रालय, नेरेसो, युएनडिपि, डब्लुएफपि	१००००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
६	विपद्का कारणले क्षति भएका सार्वजनिक संरचनाको पहिचान गरी मर्मत, प्रबलीकरण तथा पुनर्निमार्णका लागि समन्वय गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सबै विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	१०००
७	शिक्षा क्षेत्रद्वारा पहिचान गरिएका विद्यालय भवनहरूको मर्मत तथा पुनःनिर्माण कार्यमा समन्वय गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सामाजिक विकास मन्त्रालय,युनिसेफ, युएनडिपि, सेभ द चिल्ड्रेन, प्लान नेपाल	२०००
८	सिपमूलक तालिम प्रदायक संस्थाको पहिचान गरी सम्झौता गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि	
९	विपद् पश्चात् पुनःस्थापनाका लागि बैङ्क, वित्तीय तथा सहकारी संस्थासँग समन्वय गरी सहज कर्जा प्रवाहका लागि समन्वय गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि	१००००
१०	कृषि तथा पशु उत्पादनको बजारीकरणका लागि बजार विश्लेषण गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि	

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
११	नगद समन्वय समूहसँग नगद परिचालन तथा प्रवाहका लागि समन्वय तथा सहकार्य गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि	५०००
१२	कर्णाली प्रदेश मातहतका मन्त्रालयले जीविकोपार्जनसँग सम्बन्धित कार्यक्रम योजनाको नक्साङ्कन गरी सूची निर्माण गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि	२००
जम्मा अनुमानित बजेट रू.				**३९३००**

३.८.४ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

प्रकोप भएको १ हप्ताभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित सार्वजनिक संरचनाको पहिचान गरी सूचना सङ्कलन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	१००००
एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित क्षेत्रको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा लेखाजोखा गर्ने र पुनःस्थापनाका लागि	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	५००

	आवश्यक जीविकोपार्जन तथा आयस्रोतका क्रियाकलापहरूको पहिचान गर्ने			
२	स्थानीय सरोकारवालाको समन्वयमा विपद् प्रभावितहरूको ज्ञान, सिप र जीविकोपार्जनका माध्यमहरूको नक्साङ्कन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	५००
१ महिनादेखि ३ महिना				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	पहिचान गरिएका ज्ञान, सिपको आधारमा जीविकोपार्जन र आयआर्जनसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपी, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, प्लान नेपाल	१०००००
२	पहिरो नियन्त्रण तथा रोकथाम, पोखरी संरक्षण, सिँचाइ कुलो सुधार, तटबन्धन, पानी मुहान संरक्षण, भू-क्षय नियन्त्रण, बाटो मर्मत, विद्यालय तथा सार्वजनिक भवन र अति आवश्यक भौतिक पूर्वाधार मर्मतसम्भार जस्ता कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, प्लान नेपाल	५००००
३	विपद् प्रभावित परिवारका लागि पशु स्वास्थ्य शिविर	उद्योग, पर्यटन, वन तथा	विषयगत मन्त्रालय,	५००००

	सञ्चालन गर्ने र कृषि विज्ञ सेवा उपलब्ध गराउनुका साथै तत्काल जीविकोपार्जनका लागि आवश्यक सिपमूलक तालिमहरू सञ्चालन, आवश्यक सामग्री, बीउ—विजन तथा कृषि औजारहरू वितरण गर्ने	वातावरण मन्त्रालय	युएनडिपि, डब्लुएफपि, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, प्लान नेपाल	
४	विपद् प्रभावितहरूका लागि अनुदान तथा ऋण वितरण गर्न वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपी	१०००
५	बिमाअनुसार बिमा गरिएको रकम उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि	१०००
६	नगद कार्य समूह (Cash Working Group) सँग समन्वय तथा सहकार्यमा कार्य गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि, Cash coordination group	
३ महिनादेखि १ वर्ष				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	प्रभावित सार्वजनिक संरचनाको पुर्ननिर्माण गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विषयगत मन्त्रालय, युएनडिपि, डब्लुएफपि, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, प्लान नेपाल	१०००००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**१२१३०००**

३.९ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्र

३.९.१ पृष्ठभूमि

नेपालमा बर्षेनी विभिन्न प्रकारका प्रकोप तथा विपदका घटनाहरुबाट आधारभूत एवं अत्यावश्यक सेवाहरुका साथै जनसमुदायमा प्रत्यक्ष असर परि रहेको छ। खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) क्षेत्र एक आधारभूत तथा अत्यावश्यक सेवाको क्षेत्र भएकाले जुनसुकै अवस्थामा सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको सेवा पाउनु आम नागरिकको नैसर्गिक अधिकार हो। यस विषयगत क्षेत्रले विपद पश्चात् प्रभावित जनसमुदायहरूलाई तत्कालीन उपलब्ध साधन र श्रोतको अधिकतम उपयोग मार्फत सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाहरूको सुनिश्चितता गरि सम्भावित महामारी तथा मानवीय क्षति हुन नदिई आम नागरिकहरुको जीवन रक्षा गर्ने कार्यहरू गरिरहेको छ।

३.९.२ उद्देश्य

क) विपद्को अवस्थाबाट पर्न सक्ने जोखिम आँकलन गरी विषयगत क्षेत्रका आवश्यकताहरूलाई तत्काल प्रतिकार्य गर्न सरोकारवाला निकायहरुलाई सक्षम बनाउने।

ख) विपदमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी क्रियाकलापहरूको व्यवस्थापन र कार्यान्वयनका लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँग प्रभावकारी रुपमा समन्वय तथा सहकार्य गर्ने।

ग) विपदमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा मौजुदा सामग्रीहरुको तथ्याङ्क एकिन गरि थप अपुग सामग्रीहरुको आकलन गरि व्यवस्थापन गर्ने।

घ) विपदको समयमा आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्तिको पहिचान गर्ने र थप आवश्यक जनशक्ति विकास गर्न उत्प्रेरित गर्ने।

ङ) विपदमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सेवाहरूको निरन्तरता दिदैं सम्भावित महामारी न्यूनीकरण गर्न टेवा पुऱ्याउने।

३.९.३ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी कार्ययोजना

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	**संस्थागत संरचना तथा समन्वय**			
१.१.	प्रदेशस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (वास) क्लष्टरको क्रियाशिलता	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	१००
१.२.	वास क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरुको नक्साङ्कन तथा विवरण अद्यावधिक	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	०
१.३.	जिल्ला, गाउँ तथा नगरपालिका स्तरीय वास कलष्टरहरुको विवरण अद्यावधिक	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	५०
१.४.	वास सम्बन्धी विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना तथा कार्यविधि निर्माण	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	१००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**२५०**
२	**जनशक्ति व्यवस्थापन तथा परिचालन**			
२.१.	स्थानीय स्तरमा वास सहजकर्ताहरुलाई “विपदमा वास प्रर्वद्धन” सम्बन्धी तालिम तथा सुचि तयार गर्ने	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	५००
२.२.	दक्ष प्लम्बरपहरुको सुची तयार तथा प्राविधिक तालिम	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	५००
२.३.	दक्ष मेसनहरुको सुची तयार तथा आपतकालीन शौचालय निर्माण सम्बन्धी तालिम	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	५००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**१५००**

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
३	राहत सामग्री तथा प्रविधि औजार			
३.१.	सुरक्षित खानेपानीका लागि सामाग्रि व्यबस्थापन (अक्वाट्याब, पियूस, ब्लीचीङ्ग पाउडर, बाल्टिन र जगहरु, पानी ट्यांकी, पाईप तथा फिटिङ्ग सामग्रीहरु, पानी परीक्षण किट तथा अन्य सामग्रीहरु)	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	३१००
३.२.	सरसफाइ प्रर्वद्धनका लागि सामाग्रि व्यबस्थापन (आपतकालीन पोर्टयवल शौचालय, पाईवर पेन/ पाईप/ टार्पोलियन आदि)	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	६००
३.३.	स्वच्छता प्रर्वद्धनका लागि सामाग्रि व्यबस्थापन (साबुन, हाईजीन किट, IEC सामग्रीहरु, डस्टबिन आदी)	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	३३००
३.४.	निजी क्षेत्रसँग सहकार्य तथा थप सामग्री खरिदका लागि LTA गर्ने	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	
३.५.	विपदमा सामग्री ढुवानीका लागी ट्रक व्यवसायीको नक्साङ्कन तथा LTA गर्ने	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	५०
३.६.	खानेपानी ट्याङ्कर व्यवसायीहरुसँग सम्झौता तथा क्षमता विकास	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	५०
३.७.	खानेपानी गुणस्तर परीक्षण सेवाको नक्साङ्कन तथा सामग्री व्यवस्थापन	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	वास कलष्टर सदस्यहरु	१००

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	७३००
४	आधारभूत भौतिक संरचना र सामग्री			
४.१.	पहिचान भएका सुरक्षित स्थानमा (Shelter) हरुमा वास सुविधा र सामग्री व्यवस्थापन	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	वास कल्स्टर सदस्यहरु	१०००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	१०००
५	सूचना तथा सन्देश संप्रेषण			
५.१.	WASH सम्बन्धी सन्देश तयारी तथा प्रसारण	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू		२००
५.२.	विपदमा सूचना प्रसारणका लागि सञ्चार माध्यमको नक्साङ्कन तथा सम्झौता	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू		५०
५.३.	IEC सामग्री तयार तथा प्रकाशन	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू		२५०
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	५००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	१०५,५०

३.९.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	समय अवधि; ०-२४ घण्टा			
१	प्रकोपको प्रारम्भिक अवस्थाको जानकारी लिई प्रतिवेदन तयारी	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
२	प्रदेशस्तरीय वास क्लष्टर सदस्यहरुसँग समन्वय	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
३	मौज्दात वास सम्बन्धी राहत सामग्रीहरुको विवरण एकिन	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
४	तालिम प्राप्त वास स्वयंसेवकहरूसँग समन्वय तथा विवरण अद्यावधिक,	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
५	वास सम्बन्धी सचेतनामूलक सूचना सम्प्रेषण	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५०
	समय अवधि; २४ घण्टा-१ हप्ता			**३५०**
१	प्रदेशस्तरीय वास कलस्टरको बैठक तथा नियमित समन्वय (आवश्यकता अनुसार)	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५०
२	प्रकोप प्रभावित जिल्ला तथा स्थानीय तहको वास समन्वय समितिहरुको बैठक तथा सहजीकरण	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५०
३	अत्यावश्यक राहत सामग्री प्रभावित क्षेत्रमा ढुवानी	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	२००
४	वास प्रर्वद्धन गर्न तालिम प्राप्त वास स्वंमसेवकहरु परिचालन	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
५	खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता आनीबानी परिवर्तन सम्बन्धी रेडियो जिङ्गलहरु प्रसारण	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५०
६	प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी शुद्धीकरण तथा खानेपानीको आपूर्ति व्यवस्था	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
७	प्रभावित क्षेत्रमा इमर्जेन्सी शौचालय निर्माण तथा व्यवस्थाका लागि समन्वय	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
८	अन्तर कलस्टर समन्वय बैठक आवश्यकता पहिचानका आधारमा थप प्रतिकार्य योजना निर्माण	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
	समय अवधि; १ हप्ता-१ महिना			२७००
१	प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहको वास क्लष्टरको बैठक तथा नियमित समन्वय	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कल्स्टर सदस्यहरु	५०
२	वास प्रर्वद्धन गर्न तालिम प्राप्त वास स्वयंसेवकहरू परिचालन	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	
३	प्रतिकार्य योजना अनुसार राहत सामग्री प्रभावित क्षेत्रमा ढुवानी तथा वितरण व्यवस्था	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५००
४	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा तथा प्रतिवेदन तयारी	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	१००
५	द्रुत प्रतिकार्य योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनका लागि समन्वय	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५०
६	प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी आपूर्ति व्यवस्थाका लागि खानेपानी प्रणालीको मर्मत, सुधार, तथा खानेपानी शुद्धीकरण	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५००
७	प्रभावित क्षेत्रमा मापदण्ड अनुसारका इमर्जेन्सी शौचालय निर्माण तथा व्यवस्था गर्ने	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५००
८	थप राहत सामग्री खरिद तथा ढुवानीका लागि LTA क्रियाशीलता	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	१०००
	समय अवधि; १ महिना-३ महिना			१२५०

सि. नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्व गर्ने निकाय	सहयोगी निकायहरु	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	क्याम्प, शेल्टर तथा समुदायमा नियमित रुपमा वास प्रर्वद्धन	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५००
२	प्रतिकार्य याेजनाको संयुक्त अनुगमन तथा समिक्षा गर्ने,	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५०
३	आवश्यकता अनुसार वास सुविधाको सुधार तथा विस्तार	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	१००
४	खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी भौतिक संरचना मर्मत तथा निर्माण	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	५००
५	प्रभावित क्षेत्र र समुदायमा सरसफाइ तथा फोहोर व्यवस्थापन	क्लष्टर लिड तथा को-लिड	कलष्टर सदस्यहरु	१००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	४,२५०
			कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू.	१४,८००

३.९.५ विपद्को सामना गर्न आवश्यक राहत सामग्रीको विवरण

क्र. सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	अधिकतम आवश्यकता	उपलब्ध	अपुग	पूर्वतयारीका लागि खरिद	प्रतिकार्यको समयमा थप खरिद गर्नु पर्ने
१.	सुरक्षित खानेपानी						
१.१.	अक्वाट्याब (प्याकेट)	प्याकेट	१०००		१०००	१०००	
१.२.	पियूस (बोटल)	बोटल	१०००	१०००			
१.३.	ब्लीचीङ्ग पाउडर	केजी	३०००	६५०	२३५०	२३५०	
१.४.	बाल्टिन र जगहरु	सेट	५०००	४२५०		७५०	

क्र. सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	अधिकतम आवश्यकता	उपलब्ध	अपुग	पूर्वतयारीका लागि खरिद	प्रतिकार्यको समयमा थप खरिद गर्नु पर्ने
१.५.	पानी ट्यांकी (५०० ली, ह्याभी ड्युटी)	वटा	५०	४	४६	४६	
१.६.	ब्लाडर ट्यांकी	वटा	५		५	५	
१.७.	पाईप २० मि. मि.	बण्डल	५०	३७	१३		१३
१.८.	पाईप फिटिङ्ग तथा टुटीहरु	सेट	२०	१७	३	३	
१.९	पानी परीक्षण किट तथा सामग्रीहरु	सेट	२०	१४	६	६	
२.	**सरसफाइ**						
२.१.	आपतकालीन शौचालय पोर्टयवल सेट	सेट	५०	३०	२०	३०	
२.२.	पाईवर पेन / पाईप / टार्पोलियन	सेट	२००		२००	२००	
२.३	प्लाष्टिक डस्टबिन	सेट	१००	५०	५०		५०
३.	**स्वच्छता प्रर्वद्धन**						
३.१.	साबुन	बार	१०००	१००	९००		९००
३.२.	हाईजीन किट	सेट	५०००	२४६०	२५४०		२५४०
३.३.	IEC सामग्रीहरु	सेट	३०००	१०००	२०००		२०००

राहत सामाग्रीको उपलब्ध विवरण

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सुरक्षित खानेपानी									स्वच्छता प्रर्वद्धन					सामान रहने स्थान
		अक्वा ट्याब	पियूस्	ब्लीचीङ्ग पाउडर	बाल्टिन र जगहरु	पानी ट्यांकी (५०० र १००० ली.)	ब्लाडर ट्यांकी (५००० ली. भन्दा माथी)	पाईप २० मि .मि.	पाईप फिटीङ्ग	पानी परिक्षण किट तथा	पोर्टेयवल शौचालय	शौचालयका लागि पेन पाईप	साबुन	हाईजीन किट	IECसामग्रीहरु	
		प्याकेट	बोटल	के जी	सेट	वटा	वटा	बण्डल	सेट	सेट	सेट	सेट	बार	सेट	सेट	
१.	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	०	०	२५०	१००	०	०	३०	१०	१०	०	५०	१००	१०	०	१० जिल्लाहरुमा
२.	खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन कार्यलय			२००		०	०	५	५	१	०	०		०	०	सुर्खेत
३.	युनिसेफ	०	१०००	०	२०००	०	०	०	०	१	३०	०	०	१०००	१०००	सुर्खेत
४.	Save the Children	०	०	०	२०००	२	०	०	०	०	२	०	०	५००	०	सुर्खेत र नेपालगञ्ज
५.	नेरेसो				१५०									१५०		सुर्खेत
६.	हेल्भिटास	0	0	२००	०	२		२	२	२	०	०				सुर्खेत
७.	प्लान नेपाल													५००		सुर्खेत
८	छांया नेपाल													३००		सुर्खेत
	जम्मा	०	१०००	६५०	४२५०	४	०	५७	१७	१४	३२	०	१००	२४६०	१०००	

३.१० खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्र

३.१०.१ पृष्ठभूमि

यस खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रले विपद् पश्चात् प्रभावित समुदायको खाद्यान्नमा पहुँच र पोषणको अवस्थालाई सुनिश्चित गर्ने तत्काल राहत, पुनरुत्थान र कृषि उत्पादन प्रणालीलाई पहिलेकै अवस्थामा फर्काउने कार्यहरू सञ्चालन गर्दछ। यसका लागि सम्बन्धित सबै विषयगत क्षेत्रहरू र सरोकारवालाहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्यमा यस विषयगतले कार्य गर्दछ। यस विषयगतले तत्कालको भोकमरी टार्ने मात्र नभई समग्र खाद्य प्रणाली र बजार व्यवस्थालाई सामान्य अवस्थामा फर्काउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। यस क्लष्टरको समग्र उद्देश्य विपद्का कारण खाद्यान्नको अभाव झेलिरहेका परिवारहरूलाई राहत प्रदान गर्ने, क्षति भएका कृषि संरचनाहरूको पुनर्निर्माण गर्ने र बीउबिजन, मल तथा कृषि सामग्रीहरूको व्यवस्थापन मार्फत जीविकोपार्जन तथा आय आर्जनमा सुधार ल्याई खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभूति दिलाउनु हो।

३.१०.२ उद्देश्यहरु

क) विपद्को समयमा चरम खाद्य असुरक्षा भएका घरपरिवारहरूलाई खाद्य सामग्री तथा नगद अनुदान (सर्शत/ निर्शत) प्रदान गर्ने।

ख) विपद्को अवस्थामा खाद्य सामग्री खरिद, प्राप्ति, भण्डारण तथा विक्री वितरणको सहज व्यवस्थापन मार्फत जोखिमयुक्त समुदायमा खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।

ग) विपद्को समयमा गर्भवती, सुत्केरी, स्तनपान गरईरहेकी आमाहरू, बालबालिका र ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई आवश्यक पर्ने पोषणयुक्त खाद्य सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने।

घ) प्रत्येक टोल बस्तीमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्ति भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला र सुत्केरी महिलाहरूको सूची तयार गर्न सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको तथ्याङ्क प्रयोग गर्ने।

ङ) विपद्को कारण खेतीयोग्य जमिन, बाली तथा पशुपन्छीमा क्षति पुगेका किसानहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी प्रभावित किसानहरूलाई बीउबिजन, कृषि सामग्री, खाद्यान्न तथा आवश्यक राहत सहयोग उपलब्ध गराउने।

च) कृषक समुदायको खाद्य पहुँच र जीविकोपार्जनलाई संरक्षण गर्न कृषि उत्पादन, भण्डारण।

३.१०.३ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
१.	खाद्य असुरक्षित संकटासन्न परिवारको नक्साङ्कन गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सबै साझेदार निकाय र स्थानीय तह	१०,००
२.	खाद्य सुरक्षा क्लष्टरमा संलग्न विकास साझेदार संघसंस्थाहरूसँगको stock pile को रेकर्ड अद्यावधिक गर्ने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	खाद्य व्यवस्थापन तथा ब्यापार कम्पनी लिमिटेड, WFP, सेभ द चिल्ड्रेन, लि- बर्ड	नियमित
३.	खाद्यान्न, तरकारी र घाँस बालीको बीउको व्यवस्थापन गर्ने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	कृषि विकास निर्देशनालय/कृषि विकास कार्यालय/ पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	१०,००

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
४.	पशुपन्छी सङ्क्रामक रोग पहिचान, नियन्त्रण, रोकथाम र पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, जस्तै- पशुपन्छीका विभिन्न महामारीजन्य रोगका विरुद्ध भ्याक्सिन लगाउने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	पशुपन्छी विकास निर्देशनालय, पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय र स्थानीय तह	३०,००
५.	विभिन्न मौसमजन्य प्रकोपको क्षति न्यूनीकरण गर्न मौसम पूर्वसूचना प्रणालीको विकास, उपयोग र सरोकारवालालाई जागरुक गर्ने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	सबै विकास साझेदार र स्थानीय तहहरू	५,००
६.	बाली तथा पशुपन्छी व्यवसायको जोखिम न्यूनीकरण गर्न बीमा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम, बीमा गर्न प्रत्साहित गर्ने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	कृषि विकास निर्देशनालय, पशुपन्छी विकास निर्देशनालय, पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय र स्थानीय तह	१०,००
७.	जोखिममा रहेका स्थानको पहिचान गरी उक्त स्थानहरूमा आपूर्ति व्यवस्थापनको अद्यावधिक गर्ने	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू,	५,००

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
८.	प्रदेश स्तरमा विपद् प्रतिकार्यका लागि भैपरी आउने योजना बनाउने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	कृषि विकास निर्देशनालय/ पशुपन्छी विकास निर्देशनालय, WFP र अन्य निकायहरू	५,००
९.	तयारी खाद्यान्न (Ready to eat) को व्यवस्थापन गर्ने।	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	स्थानीय तहहरू, WFP, अन्य निकायहरू	नियमित
१०.	स्थानीय व्यापारीहरूले विपद् मा उपलब्ध गराउन सक्ने खाद्यान्नको अध्ययन गरी सम्झौता गर्ने,	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय र उद्योग, पर्यटन तथा वन, वातावरण मन्त्रालय	स्थानीय तह, उद्योग वाणिज्य संघ	नियमित
११.	विपद् मा परेका परिवारका लागि खाद्यान्न मौज्दात गर्ने, तथा मौज्दात खाद्यान्नको नियमित गुणस्तर जाँच गर्ने (वितरण गर्नु पुर्व)	उद्योग, पर्यटन तथा वन, वातावरण मन्त्रालय	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी	नियमित
१२.	प्रदेश खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको बैठक नियमित गर्ने,	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	सबै विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरू	५,००
१३.	विपद्को समयमा पशुपन्छीका लागि	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह,	८,००

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	आवश्यक पशु आहारा भण्डारण र उचित व्यवस्थापन गर्ने,	सहकारी मन्त्रालय	पशुपन्छी विकास निर्देशनालय, पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरू	
१४.	विपद् प्रतिकार्यका लागि आवश्यक खाद्य सामग्रीहरू खरिद, उपयुक्त स्थलमा सुरक्षित भण्डारण, परिचालन र वितरण गर्न गराउनका लागि आवश्यक कार्ययोजना बनाउने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति र भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, तथा अन्य राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरू	बजेट नलाग्ने
१५.	अत्यावश्यक वस्तुका रूपमा रहेका पेट्रोलियम पदार्थहरू, एल.पि.ग्याँस, नून तथा खाद्य पदार्थको अतिरिक्त मौज्दात व्यवस्थापन, ढुवानी तथा परिवहन प्रणालीलाई चुस्तदुरुस्त बनाउने	मन्त्रालय र सार्वजनिक संस्थानहरू	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय, उद्योग वाणिज्य संघ, उद्योग व्यापार संघ	नियमित
१६.	आपतकालीन समयमा हुन सक्ने आपूर्ति व्यवस्थालाई सुचारु गराउन ढुवानी व्यवस्थातर्फको जोखिम प्रतिकार्य टोली (Immediate	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सम्पूर्ण यातायात तथा ढुवानीसँग सम्बन्ध समितिहरू	बजेट नलाग्ने

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	Risk Response) गठन गर्ने			
१७.	बजारमा खाद्यवस्तु उपलब्धता, मूल्य, अस्थिरताबारे जानकारी तथा नियमन गर्ने	प्रदेशस्तरीय खाद्य सुरक्षा सूचना केन्द्र तथा सबै पालिकाहरू, खाद्य व्यवस्था तथा ब्यापार कम्पनी, उद्योग वाणिज्य संघ	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय, विश्व खाद्य कार्यक्रम,	बजेट नलाग्ने
१८.	खाद्य सामग्री वितरण योजना बनाउने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम	बजेट नलाग्ने
१९.	स्थानीय समुदायलाई मौसम सुचनाको सहज पहुँच पुऱ्याउनको निम्ति टोल फ्रि नं ११५५ लाई क्यामपियनको रुपमा स्थानीय तह तथा समुदायसम्म पुऱ्याउने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय सुर्खेत	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय सुर्खेत, तथा अन्य राष्ट्रिय तथा अन्तरार्ष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरू	बजेट आवश्यक नरहेको
२०.	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका प्रक्रिया बारे विषयक्षेत्रका सदस्यहरू बीच छलफल	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, तथा अन्य राष्ट्रिय तथा अन्तरार्ष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरू	१०,०००००

क्र. सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने			
२१.	विपद् क्षेत्रमा खाद्य सामग्रीहरू पुऱ्याउनका निम्ति सुरक्षा निकाय, यातायात व्यवसायि तथा उद्धार कर्मीहरू सँग समन्वय गर्ने	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, तथा अन्य राष्ट्रिय तथा अन्तरार्ष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरू	बजेट नलाग्ने
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	९८,००

३.१०.४ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
१.	क्षतिको द्रुत सूचना सङ्कलन गरी कलस्टरका सदस्यहरूलाई जानकारी गराउने,	२४ घण्टा	प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	विषयगत क्षेत्रका सबै सदस्यहरू	प्रदेश स्तरमा बजेट नलाग्ने
२.	क्लस्टरको आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी स्रोत पहिचान गर्ने,	४८ घण्टा	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विषयगत क्षेत्रका सबै सदस्यहरू	१००
३.	क्षतिको आँकलन गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार पार्ने,	४८ घण्टा	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विषयगत क्षेत्रका सबै सदस्यहरू	१,००

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
४.	विस्थापित जनसङ्ख्याको लागत सङ्कलन गरी (महिला, वाल-बालिका, वृद्ध वृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका) बन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी तयारी खाद्यान्न सहयोगी निकायहरूसँग समन्वय गर्ने,	४८ घण्टा	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विषयगत क्षेत्रका सबै सदस्यहरू	बजेट नलाग्ने
५.	Remote sensing based 72 hours assessment प्रविधि प्रयोग गरी द्रुत मनसुन प्रकोप प्रभाव मुल्याङ्कन गर्ने र खाद्य सहायताको आवश्यकतामा रहेका जनसङ्ख्याको अनुमान गर्ने *(Remote-sensing and machine-learning मा आधाररत 72-*	७२ घण्टाभित्र	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम	

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	hour rapid assessment and remote vulnerability assessment को कार्यविधि र दक्ष जनशक्ति रहेको)				
६.	विरामी तथा घाइते पशुपंक्षीको उपचार र मृत पशुपन्छीको व्यवस्थापन गर्ने	७२ घण्टा	पशुपन्छी विकास निर्देशनालय, पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय र पशु विकास शाखा	MoLMAC, कार्यालय, विकास साझेदारहरू	आवश्यकता अनुसार
७.	प्रभावित समुदायसम्म जाने वैकल्पिक मार्ग पहिचान गर्ने (आवश्यक खाद्यान्न वितरणको लागि)	१ हप्ता	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह, खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	बजेट नलाग्ने
८.	खाद्य सामग्री वितरण गर्न आवश्यक पर्ने स्वंयसेवक, वितरण केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने	१ हप्ता	स्थानीय तह	WFP, NRCS र विकास साभेदारहरू	५,००
९.	SPHERE standards	२ हप्ता	उद्योग, पर्यटन, वन	WFP, खाद्य सुरक्षा	१५००

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	बमोजिम minimum २,१०० kcal/person/day , को सुनिश्चितता हुनेगरी खाद्यान्न सहायता प्रदान गर्ने (दाल, चामल, नून, तेल, मसला, पिठो)		तथा वातावरण मन्त्रालय र भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विषयगत क्षेत्रका सबै सदस्यहरू	
१०.	खाद्य सामग्री गोदाम घरबाट वितरण केन्द्रसम्म ढुवानी तथा वितरण गर्ने	१५ दिन	स्थानीय तह	WFP, अन्य साझेदारहरू	२५००
११.	निसर्त नगद सहायता वितरण कार्यक्रम, राहत वितरण कार्यक्रम	३ महिना	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	WFP, विकास साझेदारहरू	१,०,०००
१२.	पोषण सुरक्षाका लागि ६ देखि ५९ महिना सम्मका बालबालिका, गर्भवती, सुत्केरी तथा स्तनपान गराउने महिलाका लागि	३ महिना	सम्बन्धित स्थानीय पालिका र विश्व खाद्य कार्यक्रम	WFP, विकास साझेदारहरू	आवश्यकता अनुसार

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	नगद सहायता कार्यक्रम तथा पोषण लक्षित राहत वितरण				
१३.	अति प्रभावित तथा शीघ्र खाद्य असुरक्षित क्षेत्र पहिचान गरी स्तर उन्नति गरिएको भिटामिनयुक्त चामल खरिद गरी आपूर्ति तथा वितरण गरिने छ	३ महिना	सामाजिक विकास मन्त्रालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम, अन्य साझेदार संघसंस्थाहरू	आवश्यकता अनुसार
१४.	खाद्यान्न र तरकारी बालीको बिउ वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने	३ महिना	कृषि विकास निर्देशनालय, कृषि विकास कार्यालय, स्थानीय तह, कृषि विकास शाखा	स्थानीय तह र विकास साझेदार संघसंस्था, ली-बर्ड	आवश्यकता अनुसार
१५.	खाद्य सुरक्षा, जीविकोपार्जन पुनः प्राप्तिका कामको लागि नगद (cash for work/assets) कार्यक्रमहरू	२-४ महिना	प्रदेश सरकार	WFP, Save the children, क्लष्टर सदस्य संस्थाहरू	आवश्यकता अनुसार
				जम्मा अनुमानित बजेट रु	१४,७००
				कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू	२४,५००

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय अन्तर्गत जिल्ला स्थित कृषि विकास निर्देशनालय, कृषि विकास कार्यालय, पशुपन्छी विकास निर्देशनालय र पशु अस्पताल तथा पशुसेवा कार्यालयमा राहतको लागि ६८ लाख ३८ हजार बजेट विनियोजन भएको साथै भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय अन्तर्गत जिल्ला स्थित कृषि विकास कार्यालय र पशु अस्पताल तथा पशुसेवा कार्यालयमा राहत कार्यलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि पाँच लाख रुपैयाँ सम्मको क्षतिलाई कार्यक्रम सञ्चालन समितिबाट निर्णय गरी भुक्तानी गर्न सकिने प्रावधान रहेको छ।

जिल्ला	कार्यालय	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट
सुर्खेत	कृषि विकास निर्देशनालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	३ लाख
सल्यान	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख ७८ हजार
दैलेख	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
मुगु	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	३ लाख
जुम्ला	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
डोल्पा	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
हुम्ला	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
कालीकोट	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	१ लाख ५० हजार
रुकुम पश्चिम	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
जाजरकोट	कृषि विकास कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
सुर्खेत	पशुपन्छी विकास निर्देशनालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	१ लाख ५० हजार

जिल्ला	कार्यालय	क्रियाकलाप	विनियोजित बजेट
जुम्ला	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	३ लाख
डोल्पा	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	५ लाख
कालिकोट	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	१ लाख ५० हजार
मुगु	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	३ लाख
हुम्ला	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
रुकुम पश्चिम	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
दैलेख	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	४ लाख ६० हजार
सल्यान	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
जाजरकोट	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२ लाख
सुर्खेत	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	प्राकृतिक प्रकोप राहत कार्यक्रम	२० लाख
जम्मा रकम	**रू. ६८,३८,००० अक्षेररुपिः अठसठ्ठी लाख अठतिस हजार रूपैंया।**		

खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको स्रोत साधनको उपलब्धता

क्र. सं.	विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	Ready to eat food (BP-5, high energy food)	६ मे. ट.	WFP Office, Surkhet	यज्ञ पुन	९८५८०४७००९	

३.११ बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्र

३.११.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारको गृह मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (NDRRMA)को समग्र नेतृत्वमा, प्रदेश स्तरमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको नेतृत्व र विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP) को सह-नेतृत्वमा बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्र (Logistics Cluster) को संरचना गरिएको छ। यसमा विभिन्न संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय निकायहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तरार्ष्ट्रिय विकास साझेदार संस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका संस्थाहरूले सहायक भूमिका निर्वाह गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

यस विषयगत क्षेत्रले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण रणनीति (२०१८-२०३०) मा आधारित भएर काम गर्छ। प्रदेशको विकट भौगोलिक बनावट, यातायातको असहजता, तथा सामग्री भण्डारण र ढुवानीमा देखिने चुनौतीलाई सम्बोधन गर्न यस क्लष्टरले समन्वित नेतृत्व, प्रभावकारी पूर्वतयारी, र द्रुत प्रतिकार्यलाई प्राथमिकता दिन्छ।

यस विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विपद् समयमा सामग्री भण्डारण, ढुवानी, वितरण र अनुगमनलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र मानवीय सिद्धान्तअनुरूप बनाउन सहयोग पुऱ्याउँछ।

३.११.२ उद्देश्यहरू

क) अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वयमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्न प्रभावकारी बन्दोबस्तीको व्यवस्था गर्नु।

ख) यातायात, इन्धन खरिद र वितरण जस्ता सेवाहरूमा सम्बन्धित मन्त्रालय र स्थानीय तहलाई सहजीकरण गर्नु।

ग) मानवीय सिद्धान्त र Sphere मापदण्डको आधारमा विपद् प्रभावितहरूलाई विभेद रहित सहायता सुनिश्चित गर्नु।

घ) खोज तथा उद्धार र राहत सामग्रीको व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारी गर्नु।

ङ) गुणस्तरीय भण्डारण अनुगमन गरी जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा भण्डारण व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्नु।

च) सूचना व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउनु।

छ) क्षमता अभिवृद्धिका लागि सरोकारवाला निकायहरूको आवश्यकता पहिचान गरी सो आधारमा तालिम, अभ्यास र स्रोत सुदृढ गर्नु।

३.११.३ बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
१	बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रको नियमित बैठक सञ्चालन	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम	१००
२	बन्दोबस्तीका विषयमा अन्य विषयगत क्षेत्र तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय बैठकको आयोजना	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र अन्य विकास साझेदार	१००
३	बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रमा सक्रिय निकायहरूका लागि विपद् व्यवस्थापन गोदाम घर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र अन्य विकास साझेदार	१५०
४	प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तह स्थित गोदामहरूको पहिचान गरी नक्शाङ्कन तथा सुधार	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र अन्य विकास साझेदार	१००
५	निजी क्षेत्रको क्षमता विश्लेषण गरी सोको आधारमा कार्ययोजना तथा सम्झौता तयार	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम, NRCS	बजेट आवश्यक नपर्ने
६	सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको आपूर्ति विश्लेषण गरी सोको सुरक्षित भण्डारण तथा ढुवानी सुनिश्चित	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र अन्य विकास साझेदार	१००

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
७	विषयगत क्षेत्र तथा अन्य सरोकारवाला सँग बन्दोबस्ती सम्बन्धी कृतिम घटना अभ्यास	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		२००
८	बन्दोबस्तीको व्यवस्थित ढुवानीको लागि अति आवश्यक पूर्वाधारहरूको यकीन गरी ढूवानी योजना तयारी	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	यातायात व्यवसायी	बजेट आवश्यक नपर्ने
९	बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रमा सक्रिय निकायहरूका लागि विपद् व्यवस्थापन गोदाम घर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		५०
१०	प्रादेशिक मानवीय सहायता स्थल (PHSA) सुर्खेत र जुम्लालाई पूर्णरूपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		५०
११	मानवीय सहायता स्थल (PHSA) मा विपद् उद्धार तथा प्रतिकार्यका लागि अत्यावश्यक सामग्रीहरू भण्डारण तथा व्यवस्थापन	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		५०
१२	विपद् उद्धार तथा प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्रीको सहज ढुवानीका लागि	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय/ UNDP	बजेट आवश्यक नपर्ने

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	भौतिक संरचनाको (सडक, पुल, विमानस्थल आदि)को सूचना अद्यावधिक तथा नक्शाङ्कन			
१३	विपद् उद्धार तथा प्रतिकार्यका लागि अत्यावश्यक सामग्रीहरूको मापदण्ड अनुसारको सूची तयार, तौल तथा आयातनको यकिन गर्ने सहजीकरण गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम/सेभ द चिल्ड्रेन	१०००
१४	स्थानीय तथा जिल्ला स्तरमा भएका यातायातका साधनहरू, डोजर, एक्साभेटर, घोडाखच्चरको सूची तयार गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	स्थानीय तह र जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरू	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	बजेट आवश्यक नपर्ने
१५	हेलिकप्टर सेवा दिने संस्थाहरूसँग आपतकालीन अवस्थामा परिचालन गर्न अग्रिम संझौता गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तह	प्रत्येक तहका विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	बजेट आवश्यक नपर्ने
१६	यातायात व्यवसायी, ढुवानी सेवा प्रदायक र हेभी इक्विपमेण्ट व्यवसायी वा	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/ जिल्ला	प्रत्येक तहका विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	बजेट आवश्यक नपर्ने

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
	संस्थाहरूसँग आपतकालीन अवस्थामा परिचालन सम्बन्धी अग्रीम सम्झौता गर्ने	प्रशासन कार्यालय/ स्थानीय तह		
१७	प्रत्येक स्थानीय तहहरूको रणनैतिक स्थलहरूमा हेलिप्याड बनाउन सहजीकरण गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय/जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ स्थानीय तह	विश्व खाद्य कार्यक्रम र UNDP-SUPER	५०००
१८	ट्रेल म्यापिङ्गको सूचना सम्प्रेषण गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम, सेभ द चिल्ड्रेन तथा हरेक तहका विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१०००
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**७९००**

३.११.४ बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (रू. हजारमा)
१	विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने र विपद्को क्षतिको सूचना प्राप्त	२४ घण्टा	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	बजेट आवश्यक नपर्ने
२	संघ अन्तर प्रदेश र स्थानीय तह स्तरीय बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय	अवधिभर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	बजेट आवश्यक नपर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (रू. हजारमा)
	गरी आवश्यक सहयोग र सहकार्य				
३	यातायात माध्यम तथा बैकल्पिक मार्गहरूको सूचना सङ्कलन तथा विश्लेषण	२४ घण्टा	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
४	राहत सामग्री ढुवानी गर्नको लागि इन्धनको व्यवस्था, सुरक्षा लगायत अन्य आवश्यक स्रोतको अवस्था विश्लेषण तथा व्यवस्थापन	अवधिभर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१२,०००
५	विभिन्न साझेदार निकायबाट प्राप्त हुने एवं भएका स्वास्थ्य, खाद्यान्न लगायतका राहत सामग्रीको भण्डारण र सूची अद्यावधिक	अवधिभर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम, NRCS	बजेट आवश्यक नपर्ने।
६	विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका भण्डारण स्थलको व्यस्थापन गरी त्यसलाई सक्रिय बनाउने र सामग्रीहरूको अद्यावधिक गर्ने साथै	५ दिनभित्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१०००

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (रू. हजारमा)
	बजार स्थितिको विश्लेषण गर्ने				
७	विभिन्न साझेदार निकायबाट प्राप्त भएको स्वास्थ्य, खाद्यान्न लगायतका राहत सामग्री भण्डारण एवम सम्बन्धित प्रभावित स्थानसम्म ढुवानी गर्ने	७२ घण्टाभित्र र बढिमा १५ दिनसम्म	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२५०००
८	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक उद्धार तथा राहत सामग्री भण्डारण सेवा प्रादेशिक मानवीय सहायता स्थल सुर्खेत र जुम्ला Humanitarian Staging Area, HSA) मा उपलब्ध गराउने र सहायता स्थलको व्यवस्थापन र ढुवानी गर्ने	५ दिनभित्र र प्रतिकार्य को समयावधि मा निरन्तर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम र विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	बजेट आबश्यक नपर्ने।
९	मानवीय सहायता स्थलले सेवा उपलब्ध गर्न नसक्ने तथा वितरण स्थलमा अस्थायी भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने	७२ घण्टाभित्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	विश्व खाद्य कार्यक्रम र हरेक तहका विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२०००

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (रू. हजारमा)
१०	उद्धार तथा राहत सामग्रीको ढुवानीको लागि स्थलमार्ग, हवाई उडान तथा भरिया र खच्चडहरूको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने	७२ घण्टाभित्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय , नेपाल आर्मी, स्थानीय तह	विश्व खाद्य कार्यक्रम/हरेक तहका विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	५०००
११	पुल बिग्रेको अवस्थामा अस्थायी पुलको माध्यमबाट ढुवानी सेवालाई सहज बनाउने	१० दिन (लन्च गर्न मात्र)	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	नेपाली सेना र सङ्घीय सरकारको निर्णय अनुरुप	२०००
१२	बिग्रेका सडकहरू पुनः निर्माण गरी सडक यातायात सुचारु गर्न सडक विभाग तथा भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयसँग समन्वय	४८ घण्टाभित्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सडक विभाग तथा भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	बजेट आवश्यक नपर्ने
१३	मानवीय सेवामा कार्यरत व्यक्तिहरूलाई व्यक्तिगत सुरक्षाका उपायहरूमा पूर्नताजगीय	७२ घण्टाभित्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	विश्व खाद्य कार्यक्रम	२०००

क्र. सं.	क्रियाकलापहरू	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (रू. हजारमा)
	अभिमुखीकरण र सामग्री वितरण				
१५	राहत ढुवानी तथा भण्डारण व्यवस्थापनको अनुगमन, मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण र अभिलेखीकरण	अवधिभर	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		बजेट आवश्यक नपर्ने
जम्मा अनुमानित बजेट (रू.)					४९,१००
कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू.					५७,०००

३.१२ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र

३.१२.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको समग्र निर्देशन र नेतृत्वमा, प्रदेश स्तरमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको नेतृत्वमा खोज तथा उद्धार क्लष्टरको संरचना गरिएको छ। यसमा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल नेपाललाई अग्रणी उद्धार निकायका रूपमा राखिएको छ। साथै, विभिन्न संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय निकायहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तरार्ष्ट्रिय विकास साझेदार संस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका संस्थाहरूले सहायक भूमिका निर्वाह गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

यस क्लष्टरले विपद् व्यवस्थापनमा समन्वित नेतृत्व, द्रुत प्रतिक्रिया, र मानव जीवनको सुरक्षालाई प्राथमिकता दिन्छ। पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विपद् समयमा उद्धार कार्यलाई समन्वित, व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सहयोग पुर्‍याउँछ।

३.१२.२ उद्देश्य

क) खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरू निम्न अनुसार छन्।

ख)	पूर्वतयारी योजना तयार गरी उद्धार कार्यलाई व्यवस्थित र द्रुतगतिमा सञ्चालन गर्ने।

ग)	प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गरी विपद् समयमा प्रभावकारी खोज तथा उद्धार कार्यसञ्चालन गर्ने र मानवीय क्षति न्यूनीकरण गर्ने।

घ)	आपतकालीन अवस्थामा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्तिहरू र दीर्घरोगीहरूलाई प्राथमिकता दिई उद्धार कार्य सुनिश्चित गर्ने।

ङ)	समन्वय र साझेदारी सुदृढ गर्दै जिम्मेवार निकायहरूको क्रियाकलापलाई एकीकृत गर्ने।

च)	राष्ट्रिय योजना अनुसार मानव संसाधन, उपकरण, तालिम र अभ्यासलाई निरन्तर सुदृढ गर्ने।

३.१२.३ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)	कैफियत
१	प्रदेश आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (Provincial Emergency Operations Centre) लाई २४ सै घण्टा सञ्चालनमा राख्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सुरक्षा निकाय नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल	आवश्यकता अनुसार	
२	खोज तथा उद्धार कार्यका लागि विशिष्टीकृत एवं व्यवसायिक खोज तथा उद्धारकर्मी/सुरक्षा कर्मी गठन गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	प्रदेश सरकार, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल, स्थानीय खोज तथा कार्यदल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, स्काउट	५०,००	सुरक्षा निकायगत सङ्ख्या तय गर्ने

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)	कैफियत
३	पानी सङ्कलन टयांकी तथा पोखरी निर्माण	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	अन्य सहयोगी विकास साझेदार	५,०००	
४	खोज तथा उद्धार कार्यदलहरूको स्पस्ट कार्यक्षेत्र र जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	प्रदेश सरकार, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल, स्थानीय खोज तथा कार्यदल	बजेट आवश्यक नपर्ने	
५	प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा सञ्चार संयन्त्र तयार गर्ने र सञ्चालन गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह	PEOC/DEOC/ LEOC (प्रतिबद्ध-III), युएनडिपि, सुपर परियोजना तथा विकास साझेदार संस्था	५,००	
६	प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र बीच समन्वय र सहकार्य गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय तह	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, NRCS, UNDP,NHSRP /PIN	१००	
७	दैनिक अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन तयार गरी सरोकारवाला निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय / PEOC	DEOC/ LEOC NHSRP/PIN (प्रतिबद्ध-III), युनएनडिपि,		युएनडिपि को बजेट अन्तर्गत

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)	कैफियत
८	खोज, उद्धार तथा राहतका सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण र व्यवस्थापन गर्ने। (सुरक्षा निकायहरू र जिल्ला प्रशासन कार्यालयको माग अनुसार गर्ने)	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सुरक्षा निकायहरू, लगायत विकास साझेदार संस्था	५,००,००	
९	आधारभूत मानवीय मापदण्ड, Core Humanitarian Standard बारेमा सबै सरोकारवालालाई तालिम दिने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विकास साझेदार- UNDP-SUPER, NRCS	४०००	सहजकर्ता सहित
१०	खोज तथा उद्धार गर्न आवश्यक पूर्व तयारीको लागि जनशक्ति, उद्धार सामग्रीहरूको तत्काल परिचालन हुने गरी तयारी हालतमा राख्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र सुरक्षा निकायहरू	सबै सुरक्षा निकाय, NATIONAL CADET CORPS, विपद् स्वयंसेवक तथा सूचक, सबै सरोकारवाला निकाय	१०००	
११	खोज तथा उदारकर्ताहरूको क्षमता अभिवृदी र समन्वयात्मक रूपमा खोज तथा उद्दार कार्य गर्न	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय लगायत र सुरक्षा निकायहरू	सबै सुरक्षा निकाय तथा विकास साझेदार संस्था र स्थानीय निकायहरू	२०००	

क्र. सं.	पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)	कैफियत
	सिमुलेसन अभ्यास गर्ने				
१२	प्रदेश स्तरिय सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस तथा विकास साझेदारको प्राविधिक सहयोगमा CADRE तालिम स्थानीय तहमा सञ्चालन गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस तथा विकास साझेदार,	१००००	
१३	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको प्रदर्शनी	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सबै सुरक्षा निकाय, NRCS र सबै विकास साझेदार सँस्थाहरु	२०००	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	७९,६००	

३.१२.४ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

क्र. सं.	प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधी	अनुमानित लागत रू. हजारमा
१	जल तथा मौसम पूर्वानुमान विभाग/ जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय सुर्खेत, समन्वय गरी मौसमको बारेमा निरन्तर जानकारी लिने	PEOC, DEOC,	जल तथा मौसम पूर्वानुमान विभाग/ जल तथा मौसम विज्ञान	निरन्तर	२०००

क्र.सं.	प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधी	अनुमानित लागत रू. हजारमा
			कार्यालय सुर्खेत		
२	Situation Report (SitRep) तयार गरी सरोकारवाला निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने	PEOC	UNDP	२४ घण्टाभित्र	बजेट आवश्यक नपर्ने
३	प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद् तथा कार्यकारी समितिको बैठक	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	सुरक्षा निकाय, रेडक्रस	२४ घण्टाभित्र	५००
४	विपद्को घटना हुनासाथ विपद्को प्रकृति हेरी प्रदेशस्तरको सुरक्षा निकायलाई परिचालन गर्ने,	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	सुरक्षा निकाय	२४ घण्टा	१०००
५	खोज उद्धार तथा राहतमा प्रभावकारिता ल्याउन सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गर्ने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय जिल्ला प्रसासन कार्यालय	सरोकारवाला सहयोगी संघसंस्थाहरू	घटना हुने बित्तीकै र निरन्तर	बजेट आवश्यक नपर्ने
६	विपद्को सूचना तथा उद्धार प्रयासको जानकारी सार्वजनिक रूपमा प्रवाह गर्ने	विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	विभिन्न सञ्चार माध्यम	निरन्तर	बजेट आवश्यक नपर्ने

क्र. सं.	प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधी	अनुमानित लागत रू. हजारमा
७	प्रभावित व्यक्तिहरूलाई उद्धार गरी सुरक्षित स्थानमा राख्ने। विशेष गरेर महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति, सुत्केरी, गर्भवती महिला, दीर्घ रोगीहरूलाई प्राथमिकता दिने	सुरक्षा निकाय	रेडक्रस र स्थानीय तह	२४ घण्टा	२०००
८	विपद्को समयमा गरिएका खोज उद्धार अन्तर्गत गरिएका कार्य सम्बन्धी विवरण विपद् व्यवस्थापन समिति र आपत्कालीन केन्द्रहरूमा उपलब्ध गराउने	विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तह	PEOC, DEOC, LEOC	बढीमा २ हप्तासम्म	बजेट आवश्यक नपर्ने
९	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गर्नुपर्ने भएमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने	प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद	स्थानीय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	१ हप्ताभित्र	बजेट आवश्यक नपर्ने
जम्मा अनुमानित बजेट जम्मा रू.					५५००
कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू.					८५,१००

३.१३ शिक्षा विषयगत क्षेत्र

३.१३.१ पृष्ठभूमि

कर्णाली प्रदेश शिक्षा समूह विपद् तथा आपत्कालीन अवस्थामा शिक्षा क्षेत्रको प्रभावकारी पूर्वतयारी, समन्वय र प्रतिकार्य सुनिश्चित गर्न गठन गरिएको बहुपक्षीय समन्वय संयन्त्र हो। अन्तराष्ट्रिय रूपमा सन् २००५ देखि सुरु भएको विषयगत क्षेत्र (Cluster) अवधारणालाई नेपालमा २०६५ सालको कोशी बाढीपछिबाट अभ्यासमा ल्याइएको हो भने २०७२ सालको भूकम्पपछिका अनुभवले यसको आवश्यकता अझ स्पष्ट बनाएको थियो। राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० तथा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्देशिका, २०७६ अनुरूप कर्णाली प्रदेशमा शिक्षा सहित ९ वटा विषयगत क्षेत्र क्रियाशील रहेका छन्। शिक्षा आधारभूत तथा अत्यावश्यक सेवा भएकाले विपद्का समयमा बालबालिकाको सिकाइ निरन्तरता, सुरक्षित सिकाइ वातावरण, मनोसामाजिक सहयोग तथा विद्यालय पुनःसञ्चालन सुनिश्चित गर्नु शिक्षा समूहको मुख्य उद्देश्य हो। यसका साथै सरकारी, गैरसरकारी, निजी तथा अन्तराष्ट्रिय संस्थाबीच समन्वय, स्रोत परिचालन, सूचना व्यवस्थापन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र प्रतिकार्य कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले शिक्षा समूह सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ अनुसार शिक्षा समूह सक्रिय रूपमा कार्यरत रहेको छ।

३.१३.२ उद्देश्यहरू:

क) आपत्कालीन अवधिमा बालबालिकाको सिकाई अनौपचारिक रुपमा निरन्तरता दिँदै विशेष गरी प्रकोप पछिको प्रारम्भिक दुई हप्ताको अवधिमा बालबालिका र शिक्षकहरूको दैनिकीलाई सामान्य अवस्थामा पुनर्स्थापना गरी औपचारिक पठनपाठन निरन्तर गर्नु।

ख) प्रकोप सङ्कटासन्न विद्यालय र समुदायमा सुरक्षित पठनपाठन सिकाइ वातावरणलाई सुदृढ गरी सबै बालबालिका, विशेष गरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका र विपन्न परिवारका बालबालिकाहरूलाई आपत्कालीन अवधिमा समेत गुणस्तरीय शिक्षाका अवसरहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्नु।

ग) बालबालिकाको उमेर साथै शारीरिक, मानसिक अवस्थाअनुसार प्रभावकारी रूपमा विपद्को सामना गरी आफ्नो जीउधनको रक्षा गर्न उपयुक्त सिप, स्रोतसाधन, शिक्षण एवं सिकाइ वातावरण, मनोसामाजिक परामर्श, शैक्षिक सामग्री साथै स्वास्थ्य र सरसफाइको माध्यमबाट समुदायको विपद् उत्थानशीलता विकास गर्नु।

३.१३.३ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	सबै तहका लागि "आपत्कालीन शिक्षा तालिम" EiE Training का लागि पाठ्यक्रम तथा तालिम म्यानुवल तयार गर्ने	मानव संसाधन विकास केन्द्र, सामाजिक विकास मन्त्रालय, निर्देशनालय	युनिसेफ र सेभ द चिल्ड्रेन	
२	तालिम प्राप्त जनशक्तिको रोष्टर अद्यावधिक गर्ने	प्रदेश तथा स्थानीय समूह नेतृत्व, सह नेतृत्व	साझेदार संस्था	
३	प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा इरा, मिरा आदिका तालिम सञ्चालन गर्ने	शिक्षा विकास निर्देशनालय, कर्णाली प्रदेश	युनिसेफ र सेभ द चिल्ड्रेन	५००
४	समूह सदस्यका कर्मचारीहरूलाई अनुशिक्षण, प्रशिक्षण सञ्चालनगर्ने	समूह नेतृत्व, सहनेतृत्व	साझेदार संस्था	५००
५	विद्यालय सुरक्षा सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालष	युनिसेफ सेभ द चिल्ड्रेन र सदस्य सस्थाहरु	२५००
६	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत (IMO) लाई तथ्याङ्क सङ्कलन, विश्लेषण गर्न र को, कहाँ, के, कसरी र कहिले गर्दैछ (४Ws) सम्बन्धी रिपोर्टिङ गर्न तालिम दिने	सामाजिक विकास मन्त्रालष	युनिसेफ सेभ द चिल्ड्रेन र सदस्य सस्थाहरु	५००
७	आचार संहिताका बारेमा तालिम दिने	सामाजिक विकास मन्त्रालष	युनिसेफ सेभ द चिल्ड्रेन र सदस्य सस्थाहरु	१००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
८	शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाको विवरण सङ्कलन तथा अद्यावधिक गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	युनिसेफ सेभ द चिल्ड्रेन र सदस्य सस्थाहरु	
९	अन्तर/समूहगत बैठक आयोजना गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	युनिसेफ सेभ द चिल्ड्रेन र सदस्य सस्थाहरु	२००
१०	मानवीय सहायता अन्तर्गत नगद हस्तान्तरणका लागि विधि, निर्देशिका तर्जुमा/पुनरावलोकन गरी लागु गर्न समन्वय र सहयोग गर्ने।	समूह नेतृत्व,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
११	भूकम्प र बाढीको पूर्वतयारी विद्यालय सुरक्षा योजनामा समावेश गर्ने गराउने	समूह नेतृत्व,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००
१२	विद्यालय तथा अन्य तहमा कृत्रिम घटना अभ्यास, सिमुलेसन सञ्चालन गर्न तालिम दिने	समूह नेतृत्व,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	१०००
१३	आवश्यक परिमाणमा शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था, भण्डारण गर्ने (आवश्यकता र अपुगको विश्लेषणका आधारमा)	समूह नेतृत्व,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००
१४	विद्यालयमा आपत्कालीन अवस्थाका लागि अभिमुखीकरण तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	नेतृत्व, सहनेतृत्व, स्थानीय तह र स्याक नेपाल	सदस्य सस्थाहरु	३०००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१५	विद्यालय सुधार योजना बनाउन तथा आवधिक गर्न सहयोग (focusing on DRR, school saftery, climate change, inclusion and girls retention)	समूह नेतृत्व, सहनेतृत्व	सदस्य सस्थाहरु	८५०
१६	जलवायु परिवर्तन प्रकोप र मानवीय कार्यमा SMC, PTA, शिक्षक र शिक्षा कर्मचारीहरूलाई प्रशिक्षण	समूह नेतृत्व, सहनेतृत्व	सदस्य सस्थाहरु	६५०
१७	EiE तालिम सञ्चालन	समूह नेतृत्व, सहनेतृत्व	सदस्य सस्थाहरु	४५०
१८	समावेशी निःशुल्क र गुणस्तरीय शिक्षाका लागि सञ्जाल मार्फत पैरवी	समूह नेतृत्व, सहनेतृत्व	सदस्य सस्थाहरु	१०००
१९	शैक्षिक आपुरण तथा द्रुत सिकाई कार्यान्वयन (ReAL Implementation)	समूह नेतृत्व, सहनेतृत्व	सदस्य सस्थाहरु	३०००
२०	सुरक्षित दूरी तथा सुरक्षित स्वस्थ व्यवहारका बारेमा विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी तथा अभिभावकलाई सचेत गराउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	३००
२१	भर्चुअल शिक्षण विधिको विकास गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००
२२	भर्चुअल शिक्षण प्रविधि स्थापना गर्न सहयोग र समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
२३	विद्यार्थिका लागि घरबाटै खाजा ल्यउने परिपाटी सुनिश्चित गर्न समन्वय, सहयोग तथा पैरवी गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
२४	सन्देश प्रसारण तथा सूचना प्रवाह गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	३००
२५	सरसफाइ र स्वास्थ्य सामग्रीको प्रबन्ध मिलाउन समन्वय, सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	२००
२६	सङ्क्रमण रोकथामको लेखाजोखा गरी आवश्यक प्रतिकार्य गर्न समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**१७,०५०**

३.१३.४ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

प्रकोप भएको ७२ घण्टाभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	सूचना आदान-प्रदान संयन्त्र मार्फत भूकम्प गएका क्षेत्रमा विद्यालयमा परेको असरको बारेमा जानकारी लिने, समूहको आपत्कालीन बैठक बोलाउने,समूहको बैठक बसेर अवस्थाको विश्लेषण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय,	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
२	सङ्घीय समूहको सहायता आवश्यक पर्ने क्षेत्र र परिमाण आँकलन गर्ने।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	

३	तत्काल राहतका लागि स्थानीय, जिल्ला तथा प्रदेश समूह परिचालन गर्न सहजीकरण र समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	१०००
४	प्रभावित क्षेत्रमा ईरा टोली परिचालन गर्न तयारी गर्ने तथा प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
७२ घण्टा-२ हप्ता				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	प्रारम्भिक द्रुतलेखाजोखा (IRA, MIRA) गर्न समन्वय र सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००
२	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाबाट प्राप्त जानकारी विश्लेषण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
३	सहायता आवश्यकता विवरण तयार पार्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
४	तत्काल सहयोगको योजना बनाउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००
५	अन्य संस्था समूहसँग समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
६	प्रतिकार्यको अनुगमन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००

७	विद्यालय सञ्चालन गर्न स्थानीय तह र विद्यालयलाई सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	२००००
८	अस्थायी कक्षा इसिडि र अरु शैक्षिक क्रियाकलाप चलाउन सहयोग समन्वय गर्ने/ बालमैत्री स्थानको स्थांपना गरी घर नजिकैको खुल्ला स्थानमा बालबालिकाहरुलाई सहभागी गराउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५०००
९	आवश्यक भए अनलाइनकक्षा चलाउन सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	१०००
१०	अनुगमन तथा स्थितिको विश्लेषण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	
११	आवश्यक भएका स्थानीय तह, विद्यालयमा नगद, सामग्री प्रवाह गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५०००
१२	बहुक्षेत्रगतद्रूत लेखाजोखा (MIRA)	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५००
एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	अस्थायी कक्षा र बालविकास केन्द्र (इसिडि) चलाउन सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	५०००००
२	सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रकाशन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	१००

३	आवश्यकता भए अलि पक्की संरचना भएका कक्षाकोठा बनाउन सहयोग, समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	१०००००
४	विपद् पश्चात्को पुनःनिर्माण आवश्यकता मूल्याङ्कन (पिडिएनए) गर्न समन्वय तथा सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	सहनेतृत्व र सदस्य सस्थाहरु	८००
जम्मा अनुमानित बजेट रू.				**६,३४,९००**
कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू.				**६,५१,९५०**

३.१३.५ शिक्षाका लागि स्रोत साधनको उपलब्धता

क्र. सं.	उपकरण / सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	ECD किट	३	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		३७	स्याक नेपाल	तेज सोनाम	९८४८२६८८८४
२	स्कूल किट	४	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		३००	आवाज सस्था	तपेन्द्र साँवद	९८५८०४८४००
		५०	कोपिला भ्याली	मिन बहादुर शाही	९८०२५६५१०९
३	शिक्षक किट	२०	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		४८	युनिसेफ	फर्शुराम पन्थ	९८५८०८५५१०
		२००	सुन्दर नेपाल सस्था	माया सापकोटा	९८४४८६३९७७
४	विद्यार्थी किट (आधारभूत तह)	१८५०	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		१७२	युनिसेफ	फर्शुराम पन्थ	९८५८०८५५१०
		६०००	सुन्दर नेपाल सस्था	माया सापकोटा	९८४४८६३९७७
		१००	आवाज सस्था	तपेन्द्र साँवद	९८५८०४८४००

क्र. सं.	उपकरण / सामग्री नाम, विवरण	उपलब्ध सङ्ख्या	भण्डारण गरिएको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
५	विद्यार्थी किट (माध्यमिक तह)	१७१	युनिसेफ	फर्शुराम पन्थ	९८५८०८५५१०
६	किशोरी किट (Dignity Kits)	५०	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		२००	प्लान इन्टरनेशनल	शान्ती थापा	९८०१२४४२७८
		२००	पिपल इन निड	मन्जु लोहनी	९८४६१२८४४९
७	मनोरञ्जन किट- Recreational Materials	६	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
८	त्रिपाल (१२x१८ फिट)	२०५	युनिसेफ	फर्शुराम पन्थ	९८५८०८५५१०
		२०००	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		३००	प्लान इन्टरनेशनल	शान्ती थापा	९८०१२४४२७८
		२००	पिपल इन निड	मन्जु लोहनी	९८४६१२८४४९
९	Winterization Kits	२५०	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		२००	प्लान इन्टरनेशनल	शान्ती थापा	९८०१२४४२७८
१०	Hygiene Kits	२५०	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८
		३००	प्लान इन्टरनेशनल	शान्ती थापा	९८०१२४४२७८
११	Kitchen kits	३००	कोपिला भ्यालि	मिन बहादुर शाही	९८०२५६५१०९
		३००	सेभ द चिल्ड्रेन	टिका वि क	९८४८६९८५०८

३.१३.६ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत स्रोत साधनको अवश्यकता

क्र.सं.	उपकरण। सामग्री नाम, विवरण	इकाइ	अधिकतम आवश्यक	उपलब्ध	अपुग	पूर्व तयारीको लागि खरिद	प्रतिकार्यको समयमा खरिद
१	ECD किट	वक्स	२६८४	२०३	२४८१		
२	स्कूल किट	व्याग	३२३८	३५४	२८८४		
३	शिक्षक किट	व्याग	३२३८	६०६८			
४	विद्यार्थी किट (आधारभूत तह)	व्याग	३२३८	८१२२			
५	विद्यार्थी किट (माध्यमिक तह)	व्याग	३२३८	५५१	२४८३		
६	किशोरी किट (Dignity Kits)	सेट	३२३८	४५०	२७८८		
७	मनोरञ्जन किट-Recreational Materials	सेट	३२३८	६	३२३२२७८८		
८	खानेपानी र शुद्धिकरण सामग्री	वटा	३२१०	५८१	२६९२३२३२		
९	त्रिपाल (१२X१८ फिट)	वटा	५५०२	२७०५	२७९७		
१०	अस्थाइ टेन्ट हाउस	वटा	५५०२	२	५५००		
११	पि फर्म	वटा	४१३०	१०००	३११०		
१२	सवारी साधन	वटा	७९	१९	६०		
१३	Winterization Kits	सेट	५२०२	४५०	५२०२		
१४	Hygiene Kits	सेट	५२०२	५६०	४९४२		
१५	Kitchen kits	सेट	५२०२	६००	४९०२		

३.१४ संरक्षण विषयगत क्षेत्र

३.१४.१ पृष्ठभूमि

संरक्षण विषयगत क्षेत्रले जुन सुकै विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् जोखिममा रहेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायका व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित रहन, मानवीय सहयोगमा पहुँच पुऱ्याउन, सम्भावित हिंसा, दूव्यवहार र शोषणबाट संरक्षित हुन, अन्य सङ्कटासन्न समूहका समस्या तत्काल सम्बोधन गर्न मानवीय सहयोग, स्याहार, सूचना सम्प्रेषण तथा संरक्षण गर्न, आफ्ना अधिकारको सुनिश्चितताका लागि सचेतना जगाउन तथा सशक्तीकरण गर्न र संरक्षणका सवाललाई अन्य विषयगत क्षेत्रमा मूलप्रवाहीकरण गर्नको लागि काम गर्दछ। सोही वमोजिम कर्णाली प्रदेशमा संरक्षण विषयगत क्षेत्रको स्थापना भई विपद्हरूमा अफ्नो विषयगत क्षेत्रका विभिन्न क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दै आएकोछ। यस संरक्षण विषयगत क्षेत्रको मुख्य उद्देश्यहरू तपशिल बमोजिम रहेको देखिन्छ।

३.१४.२ उद्देश्य

क) संरक्षण विषयगत क्षेत्रको मुख्य उद्देश्यहरू निम्नबमोजिम रहेका छन् :

ख) प्रदेशको प्राथमिकतामा परेका प्रमुख विपद्का सन्दर्भमा सरोकारवालाको क्षमता विकास गरी प्रभावकारी पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्न सक्षम बनाउने।

ग) संरक्षण विषयगत क्षेत्रका लक्षित वर्गकेन्द्रित न्यूनतम मानवीय आवश्यकता परिपूर्तिका लागि सहयोग गर्ने।

घ) विपदमा सरोकारवालाको साझेदारी, समन्वय र सहकार्यमा सुधार गरी प्रदेशमा विपदबाट हुनसक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न सहयोग गर्ने।

ङ) सङ्कटासन्न समूहमा पर्नसक्ने संरक्षणसम्बन्धी थप जोखिमबाट बचाउनका निमित्त आवश्यक सेवा यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने।

च) प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहका संरक्षण विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताको सुदृढीकरण गराउँने।

३.१४.३ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१.	विपद् पूर्वतयारीका लागि जोखिम तथा सङ्कटासन्नता विश्लेषण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
२.	प्रदेशमा उपलब्ध संरक्षणसँग सम्बन्धी जनशक्तिको लेखाजोखा गर्ने र आवश्यकताअनुसार तत्काल परिचालन गर्न सूची तयार गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
३.	संरक्षण विषगत क्षेत्रको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
४.	महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र राउटे समुदायलाई मध्यनजर गरी उमेर, लिङ्ग र अपाङ्गता भएका व्यक्तिता अनुकूल संरक्षण सामग्री जस्तैः मर्यादा किट, किशोरी किट, रेन्बो किट, मनोरञ्जन किट, खाद्य सामग्री, गैरखाद्य सामग्री भण्डार गर्ने।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	८,०००
५.	परिवारबाट अलग्गिएका/एक्लिएका वा हराइरहेका व्यक्तिको खोजी तथा पुर्नमिलन सम्बन्धी क्षमता विकास गर्ने।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
६.	सूचना व्यवस्थापन प्रणालीसम्बन्धी संरक्षण विषयगत क्षेत्रका संघ संस्थाहरूलाई क्षमता विकास गर्ने।	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
७.	विपद्सँग सम्बन्धित आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम, मनोसामाजिक प्राथमिक सहयोग तालिम, खोज तथा उद्धारसम्बन्धी तालिममा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्न सहजीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
८.	हिंसा, दुर्व्यवहार, शोषण, हेला, वेवास्था र भेदभावबाट संरक्षण गर्न सचेतना कार्यक्रमका लागि स्थानीय भाषामा संरक्षणसम्बन्धीका सेवाहरूको जानकारीका सूचना शिक्षा सञ्चार सामग्री तयार गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
९	बाल कल्याण अधिकारी, वडा तथा पालिकास्तरीय बाल अधिकार समितिहरूलाई घटना व्यवस्थापन तथा बाल संरक्षण सूचना व्यवस्थापन प्रणालीसम्बन्धी तालिम दिने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
१०	संरक्षणसम्बन्धी कार्यक्रमको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा महिला, किशोर किशोरीलगायत जोखिममा परेका समूहको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
११	अग्रपंक्तिमा रहेर संरक्षण सेवा प्रदान गर्नेहरू तथा सेवा प्रदायकहरूको क्षमता अभिवृद्धिका गतिविधिहरूमा	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	यौन शोषण र दुर्व्यवहार सुरक्षासम्बन्धी सत्रलाई समावेश गर्ने			
१२	दीर्घरोगीहरूको सूची सङ्कलन गरी अत्यावश्यक औषधीको प्रबन्ध मिलाउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
१३	सञ्चारकर्मी तथा प्रहरीहरूलाई विपद्को अवस्थामा संरक्षणको सवालमा रिपोर्टिङ्ग गर्न तालिम दिई परिचालनको लागि समन्वय र सहकार्य गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
१४	प्रत्येक विद्यालय, बालबालिकासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सार्वजनिक निकाय, सामाजिक संस्था र निजि क्षेमा बाल संरक्षण मापदण्ड निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	**९३००**

३.१४.४ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

प्रकोप भएको एक हप्ताभित्र

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	प्रदेशस्तरीय संरक्षण विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
२	संरक्षण विषयगत क्षेत्रसम्बन्धी आवश्यक खण्डीकृत सूचना सङ्कलन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	

३	प्रभावित क्षेत्रमा विशेष अवस्थाका महिला विशेष गरी सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकलाई खाद्य सामग्रीका साथै किशोरी किट, रेन्बो किट, मर्यादा किट र कपडाहरू उपलब्ध गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	५००
४	प्रभावित क्षेत्रमा मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक सहयोग सहयोग प्रवाहका लागि मानसिक स्वास्थ्य मनोसामाजिक सहयोगहरूको सञ्जाललाई पुनःक्रियाशील बनाउन परिचालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
५	जोखिममा रहेका समुदायलाई लैङ्गिक हिंसा, बाल संरक्षण, मानसिक स्वास्थ्यजस्ता महत्त्वपूर्ण आवश्यक सेवाका लागि सहयोग गर्न हेल्पलाइन, अल्पकालीन आवास केन्द्र, एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) र अन्य सेवा प्रदायक निकायसँग समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
६	अन्य विषयगत क्षेत्रमा संरक्षणका सवालको मूलप्रवाहीकरण भए नभएको सुनिश्चित गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण जाँचसूचीको माध्यमवाट अनुगमन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
७	लैङ्गिक हिंसा प्रभावित वा बलात्कारबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम प्रारम्भिक स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेश	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००

८	संरक्षणसम्बन्धी विभिन्न सवाललाई सुसूचित गर्न सञ्चार माध्यम, समुदायमा आधारित संयन्त्रहरूको प्रयोग गरी व्यापक सूचना सम्प्रेषण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
९	विस्थापित क्षेत्रमा हराइरहेका व्यक्ति, परिवारबाट एक्लिएका वा अलग्गिएका र अभिभावकविहीन बालबालिकाको अभिलेख राख्न, अनुगमन गर्न आवश्यक मानवीय स्रोतको परिचालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
१०	महिला, बालबालिका अपाङ्गता भएका व्यक्ति र यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक माथि हुने लैङ्गिक/यौन हिंसालगायत अन्य प्रकारका हिंसा, हानिकारक अभ्यास, शोषण र दुर्व्यवहार विरुद्ध सचेतना जगाउने र आपत्कालीन सहयोगका लागिः बाल हेल्पलाइन (१०९८), लैङ्गिक हिंसा हेल्पलाइन (११४५), बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र (१०४), नेपाल प्रहरी सहयोग हेल्पलाइन (१००) तथा ट्राफिक प्रहरी सहयोग (१०३) लगायत अन्य संरक्षणका सेवाहरूबारे पनि जानकारी गराउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	५००
११	हिंसा, शोषण तथा दुर्व्यवहार, वेवास्था कम गर्नका निमित्त आवश्यक सन्देशमूलक (सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार) सामग्री निर्माण तथा प्रचार प्रसार गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
१२	बालगृह, बालसुधार गृह, हिरासत केन्द्र, मानसिक सुधार केन्द्रलगायत वृद्धाश्रममा संरक्षण केन्द्रित विपद् पछिको लेखाजोखा गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	

एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	परिवारबाट एक्लिएका वा अलग्गिएका वा संरक्षण विहीन बालबालिकालाई आपत्कालीन उद्धार र पुनर्स्थापनासहित संरक्षणका आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१,०००
२	लैङ्गिक हिंसा, हानिकारक सामाजिक अभ्यास र मानव ओसारपसार जस्ता मानव अधिकार हननका घटना रोकथामका लागि पीडित केन्द्रित यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्य हेरचाह, मनोसामाजिक सहयोग तथा थप मानसिक उपचारको आवश्यकता भएकालाई सम्बन्धित निकायमा सिफारिस सेवा र सुरक्षित आवास सेवा प्रदान गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	५००
३	विस्थापित क्षेत्रमा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरूको लागि किशोरी किट, रेन्बो किट, मर्यादा किट, मनोरञ्जन सामग्री लगायत आवश्यक कपडाहरू वितरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
४	आवश्यकताका आधारमा महिला, बालबालिका र अपाङ्गता भएका व्यक्तितामैत्री संरचना निर्माणका लागि अन्य विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	५०
५	महिला, बालबालिका तथा किशोरकिशोरीहरूमा बढ्दै गएको लैङ्गिक हिंसाका कारणहरूको पहिचान	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत	

	गरी सो को समाधानका उपायहरू तय गर्न सहयोग गर्ने		क्षेत्रका सदस्यहरू	
६	व्यक्तिमा उत्पन्न हुने विभिन्न खालका तनावको पहिचान गरी सोको उचित व्यवस्थापन गर्न समुदायमा आधारित मनोसामाजिक सचेतनामार्फत सकारात्मक व्यवहार परिवर्तनका लागि हेल्पलाइन तथा अन्य विशिष्टीकृत सेवा प्रदायक संस्थासँग समन्वय गरी सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
७	परिचयपत्र हराएकाहरूका लागि प्रतिलिपि निकाल्न सहजीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
८	संरक्षण सवालको पहिचान गरी उक्त सवालको सम्बोधन गर्न संरक्षण अनुगमन तथा घटना प्रतिवेदन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
९	बालबालिकाको लागि खेलकुद तथा मनोरञ्जनसम्बन्धी सामग्री वितरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
१०	आधारभूत यौन प्रजनन स्वास्थ्य, लैङ्गिक हिंसा र यौन दुर्व्यवहारसम्बन्धी सचेतनाका लागि सूचना केन्द्रको स्थापना गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	५००
११	सीमा नाकामा मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार रोकथाम र उद्धारका लागि निगरानी गरी सोबाट प्रभावित व्यक्तिलाई पुर्नमिलन गराउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
१२	संरक्षण सेवालाई दोहोरोपना हुन नदिन प्रदेश तथा स्थानीय तहका	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत	२००

	संयन्त्रहरूसँग प्रभावकारी समन्वय र परिचालन गर्ने		क्षेत्रका सदस्यहरू	
१३	समुदायमा आधारित मनोसामाजिक सहयोग सेवा र विशिष्ट मानसिक स्वास्थ्य सेवा बीचको सम्बन्ध विस्तारमा सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
१ महिनादेखि ३ महिना				
क्र. सं.	**प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**सहयोगी निकाय**	**अनुमानित बजेट (हजारमा)**
१	सिमान्तकृत समूह तथा लैङ्गिक हिंसा प्रभावित बालबालिका, महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिताहरूलाई जीविकोपार्जन र नगद हस्तान्तरण कार्यक्रममा जोड्न सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१५००
२	समुदायमा आधारित रिपोर्टिङ्ग संयन्त्रको स्थापना र विस्तार गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
३	विस्थापित क्षेत्रमा र समुदायमा मनोसामाजिक सहयोग सेवालगायत अन्य आवश्यक सेवाहरूको विस्तार गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
४	घटना व्यवस्थापन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
५	लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि उमेर, लिङ्ग र संस्कृति संवेदनशील बहुक्षेत्रीय कार्यक्रमहरू एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००

६	संरक्षण सेवाका लागि सम्प्रेषण प्रणालीको सुदृढीकरण गरी उपयुक्त सेवामा पहुँच पुऱ्याउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
७	सञ्चारकर्मीहरूलाई लैङ्गिक हिंसा, बालविवाह तथा हानिकारक अभ्यासहरूको रिपोर्टिङ्गका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१००
८	प्रभावितहरूको पुनर्स्थापना, जीविकोपार्जन र दिगो व्यवस्थापनका लागि शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय र सहजीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	
९	उच्च जोखिममा रहेका महिला, किशोरकिशोरी एवं बालबालिकाहरूको परिवारलाई जीविकोपार्जनमा सहयोग गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	१५००
१०	परिवार वा समुदायमा पुनर्स्थापना हुन नसकेका लैङ्गिक हिंसा प्रभावितहरूलाई दिर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रमा आबद्धता गराउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२००
जम्मा अनुमानित बजेट रू.				**८,२५०**
कुल जम्मा अनुमानित बजेट रू.				**१७,५५०**

३.१५ आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

३.१५.१ पृष्ठभूमि

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्बाट प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारहरूको लागि आवास र शिविरका लागि समन्वय सम्बन्धी अत्यावश्यक सामग्रीहरूको उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि कार्य गर्दछ। यस क्षेत्रले मुख्यतः मानवीय आवासको व्यवस्थाका लागि समष्टिगत रूपमा रणनीतिक निर्देशनको तर्जुमा, एजेन्सीहरू र भौगोलिक क्षेत्रहरूका बीच एकरूपताका लागि सहमति भएका वा कायम गरिएका प्राविधिक निर्देशिकाहरूको तर्जुमा र सूचना व्यवस्थापनको माध्यमबाट मानवीय आवश्यकत तथा उपलब्धताबीच रहेको अन्तरको विश्लेषण गर्ने कार्यहरू गर्दछ।

३.१५.२ उद्देश्य

क) सुरक्षा, स्वास्थ्य, यातायात र खानेपानीको सुविधा भएका, एवं बसोबासको दृष्टिकोणबाट उपयुक्त स्थानमा अस्थायी आश्रयस्थलको व्यवस्था गर्ने।

ख) विपद् प्रभावित व्यक्ति/परिवारहरूको लागि समयमा नै राहत प्रतिकार्य समूहको पहुँच सुनिश्चित गरी गैरखाद्य सामग्रीको उपलब्धता तथा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध सुरक्षित स्थलहरूमा अस्थायी आवासको व्यवस्था गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन सामान्य बनाउने।

ग) विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने सार्वजनिक भवन तथा स्थलहरूको पहिचान गरी त्यसलाई प्रयोगमा ल्याउन गर्नु पर्ने प्रक्रियाहरूको पहिचान गरी विशेष परिस्थितिमा आवश्यक परेमा सार्वजनिक स्थलका जिम्मेवार निकायहरूसँग लिखित सहमति तथा सम्झौता गर्ने।

घ) विपझा समुदायमै आश्रय उपलब्ध गराउन नसकिने भएमा सरकारको स्वामित्वमा रहेका सार्वजनिक स्थलहरूमा अल्पकालीन रूपमा व्यवस्था गर्ने। यदि सार्वजनिक स्थलहरू उपलब्ध हुन नसकेमा सरकारी वा सार्वजनिक जग्गामा आधारभूत सेवा प्रवाह गरी सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने।

३.१५.३ आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र पूर्वतयारी योजना

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	विभिन्न जिल्ला तथा स्थानीय तहमा बनाइएका सामुदायिक भवन वा आश्रयस्थलको (अस्थायी बसोबासस्थलहरू) मापन गरी अद्यावधिक विवरण तयार गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह, जिल्ला, सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
२	खुला क्षेत्रको रूपमा घोषणा वा पहिचान गरिएका स्थानहरूको विवरण तयार गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह, जिल्ला, सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
३	NFRI तथा शिविर निर्माणका सामग्रीहरूको मौज्दातको विवरण सङ्कलन गर्ने र योजना तयार गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
४	खुला क्षेत्रको रूपमा घोषणा वा पहिचान गरिएका स्थान तथा आश्रयस्थलमा शिविर सञ्चालन गर्नका निम्ति साइट प्लानहरू उपलब्ध गराउने वा स्वतःस्फूर्त साइटहरूको द्रुत गतिमा स्तरोन्नति तथा परिमार्जन गर्नका लागि साइट प्लानहरू उपलब्ध गराउने र आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने गराउने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सुरक्षा निकाय	
५	शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम, भूकम्प दिवसको उपलक्ष्यमा आगलागी, भूकम्पको सिमुलेशन तथा अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण सम्बन्धी अभ्यास गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	नेपाली सेना	
६	SPHERE, CHS मापदण्ड सम्बन्धी तालिम	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सेभ द चिल्ड्रेन	

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
७	विषयगत क्षेत्रको नियमित बैठक बस्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सह नेतृत्व तथा सदस्यहरू	
८	सेल्टर निर्माण सम्बन्धी तालिम		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
९	सेल्टर किट		सेभ द चिल्ड्रेन	
१०	सेल्टर किट		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
जम्मा अनुमानित रकम रू.				

३.१५.४ आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

प्रकोप भएको ० देखि २४ घण्टाभित्र

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	आश्रयस्थल वा शिविरमा रहेका प्रभावित जनसङ्ख्यालाई जीवन रक्षार्थ सेवाहरू समयमै सुनिश्चित गर्ने। प्रदान गरिएका सेवा सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्य साझेदार निकाय	

एक हप्ताभित्र

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	Cluster activate गर्नका लागि आकस्मिक बैठक बस्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य साझेदार निकाय	
२	खुला क्षेत्रको रूपमा घोषणा वा पहिचान गरिएका स्थान तथा आश्रयस्थलमा शिविर सञ्चालन गर्नका निम्ति साइट प्लानहरू उपलब्ध गराउने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सम्बन्धित स्थानीय तहहरूसँग सहकार्य गरेर उपलब्ध गराउने	
३	खुला क्षेत्रको रूपमा घोषणा वा पहिचान गरिएका आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने गराउने। आश्रयस्थल निर्माणका लागि	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, अन्य साझेदार निकाय	
४	साइट व्यवस्थापन गर्ने र साइटमा आवश्यक पर्ने खाद्यान्न र गैर खाद्यान्न सामग्रीहरूको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरू बीच समन्वय र सहकार्य गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, तथा खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्र, रेडक्रस	
५	साइट व्यवस्थापनका लागि स्थानीय पालिका र जिल्लाहरूसँग मिलेर	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा	

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	स्वयंसेवकहरू परिचालन गर्ने		स्थानीय तह सम्बन्धित	
६	साइटको चाप व्यवस्थापन र सुविधाहरू थप सुदृढ गर्न र महामारी रोगहरूको संक्रमण रोक्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (WASH), स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) र अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँग मिलेर काम गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	WASH, स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	
७	विस्थापित साइट र समुदायमा रोगहरूको संक्रमणबाट जोगाउन सेवा प्रवाहमा संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणका मापदण्डहरूको पालना गर्न प्रोत्साहन गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	WASH, स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	

एक हप्तादेखि १ महिनाभित्र

क्र. सं	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	आश्रयस्थल वा शिविरमा रहेका प्रभावित व्यक्तिहरूको संरक्षण, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता, खाद्यान्न, पोषण, आश्रयस्थल/ गैरखाद्य सामग्री सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापनका निम्ति विस्थापन	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्य	

क्र. सं	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
	ट्र्याकिङ म्याट्रिक्स, महामारीसँग सान्दर्भिक हुने गरी अद्यावधिक गराउने		साझेदार निकाय	

१ महिनादेखि ३ महिनाभित्र

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	आश्रयस्थल तथा अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँगको समन्वयमा फिर्ता सहयोगको (यातायात, संकलित फिर्ता प्याकेजमार्फत नगद र सामानको सुविधा) बन्दोबस्त गर्ने	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य साझेदार निकाय	

३ महिनादेखि १ वर्ष

क्र. सं.	प्राथमिकता प्राप्त प्रतिकार्यका कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित बजेट (हजारमा)
१	क्षतिग्रस्त सडक तथा भग्नावशेष हटाउनका लागि सहयोग गर्ने (स्थानीय तह तथा जिल्ला प्रशासनबाट माग भएमा)	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, UNDP	
२	शिविरहरू वा आश्रयस्थलहरू बन्द गर्ने (Decommission), निसंक्रमण (Disinfection) गर्ने र शिविरहरू बन्द गर्दा यथासक्दो साइटहरूलाई आफ्नो मौलिक प्रयोगमा फिर्ता लैजाने (नेपाल सरकारले फिर्ता पठाउने निर्णय भएपश्चात्)	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	सेभ द चिल्ड्रेन, अन्य साझेदार निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय तह	
			जम्मा अनुमानित बजेट रू.	

खण्ड चार: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको स्रोत साधनको लेखाजोखा

४.१ विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत उपलब्ध स्रोत साधनहरू

कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतका सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको आफ्नो विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका सामग्रीहरूको सूची तयार गरिएको छ। विषयगत क्षेत्रको विस्तृत स्रोत साधनको विवरणको लागि सम्बन्धित क्षेत्रको आपतकालिन योजना तथा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा हेर्न सकिनेछ।

४.२ आर्थिक स्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

कणाली प्रदेशको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको लागि योजना अनुसारको बजेट व्यवस्थापन आ-आफ्नो विषयगत क्षेत्रको आ-आफूले गर्नेछन्। विषयगत क्षेत्रहरूको योजनामा रहेका क्रियाकलापको बजेट र त्यसको व्यवस्थापन कहाँबाट हुन्छ भन्ने उल्लेख भएको छ। विषयगत क्षेत्रहरूले सोही अनुसारको जिम्मेवारी लिई बजेट व्यवस्थापन र परिचालन गर्नेछन्। बजेट जुटाउने कार्यमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयसँगको सहजीकरण तथा बजेटको अनुगमन र मूल्याङ्कन मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ले गर्नेछ।

खण्ड पाँचः समन्वय, सहकार्य, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

५.१ विभिन्न निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य

नेपालको संविधानको अनुसूची-८ मा विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा राखिएको छ। त्यसैगरी संविधानको अनुसूची-७ मा "प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ" लाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको रूपमा व्यवस्था गरिएको छ भने अनुसूची-९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकारको सूचीमा राखिएको छ। साथै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ ले समेत विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसँग सम्बन्धित कार्य गर्दा अन्तरतह समन्वय र सहकार्य गर्नुपर्ने विषयलाई समावेश गरेको छ।

यसैबीच राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्याढाँचा, (पहिलो संशोधन) २०७५ ले प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद् र प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिलाई प्रदेशस्तरको विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार संयन्त्रको रूपमा राखिएको छ। प्रदेशले जिल्ला तथा स्थानीय तहमार्फत स्रोतसाधन परिचालन र सङ्घीय सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी विपद् प्रतिकार्य गर्नेछ।

कर्णाली प्रदेशको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको क्रममा सङ्घीय मामिला तथा कानून मन्त्रालयले संघ अन्तर्गतका सम्बन्धित निकाय जस्तै- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, गृह मन्त्रालय, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग साथै अन्य मन्त्रालय र निकायहरूसँग आवश्यक सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य गर्नेछ। मन्त्रालयले जिल्ला तथा स्थानीय तह र त्यस मातहतका विपद् व्यवस्थापन समितिहरूसँग पनि योजना कार्यान्वयनको लागि समन्वय र सहकार्य गर्नेछ। यसका साथै प्रदेशमा कार्यरत संयुक्त राष्ट्रसंघका विभिन्न निकाय र परियोजनाहरू तथा अन्तराष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय गैर-सरकारी संस्थाका साथै निजी क्षेत्रहरूसँग पनि समन्वय र सहकार्य गर्नेछ। यसरी समन्वय र सहकार्यका कार्यहरू गर्दा मन्त्रालयले सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूसँग छलफल गरी योजना सहित अगाडि बढ्नेछ। विषयगत क्षेत्रहरूले योजनाको कार्यान्वयनको क्रममा आपसी समन्वयमा र सहकार्यमा साझा योजना सहित अगाडि बढ्नेछन्। यस क्रममा मन्त्रालयसँगको र अन्य विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनमा कार्य गर्ने सम्पूर्ण निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा नै सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूले विषयगत

क्षेत्रका योजना कार्यान्वयनका प्रकृयाहरू अगाडि बढाउनेछन्। प्रदेशले विपद् प्रतिकार्यका लागि अन्तरतह समन्वय गर्दा देहायको चित्रमा अंकित प्रक्रियाको आधारमा र तहगत समन्वय तथा सहकार्य गर्नेछ।

५.२ लक्ष्य र सूचकहरू

विषयगत क्षेत्रको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना सम्बन्धित क्षेत्रले तयार गरेको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना बमोजिम हुनेछ। जसको विस्तृत अध्ययनको लागि विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई सन्दर्भको रूपमा हेर्न सकिनेछ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ले अनुगमन तथा मूल्याङ्कन तल दिईएका उपखण्डहरूमा बताईए बमोजिम गर्नेछ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना (२०१८-२०३०) को चार प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत राखिएका लक्ष्यहरूलाई प्रादेशिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले सहयोग गर्ने भएकोले कार्ययोजनाका लक्ष्य प्राप्तिको लागि प्रमुख सूचक, सूचकहरूको अहिलेको आधार रेखा र लक्ष्यलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। प्रमुख सूचकहरूको लक्ष्य सन् २०३० सम्मको हो। मन्त्रालय र विषयगत क्षेत्रहरूले यही सूचकहरूका आधारमा लक्ष्य प्राप्तिका लागि योजना कार्यान्वयन गर्नेछन् साथै ती लक्ष्यहरूलाई आधार मानि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समेत गर्नेछन्।

क्र. सं.	सूचकहरू	आधार रेखा	लक्ष्य
१.	प्रदेश स्तरमा विपद् हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने (सडक दुर्घटना बाहेक)	५६	२०
२.	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औषत सङ्ख्या	८१३	५००
३.	विपद्बाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औषत सङ्ख्या	६३	३०
४.	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औषत सङ्ख्या	७१९	४००
५.	प्रदेश स्तरमा कूल ग्रहास्थ उत्पादनमा विपद्को कारण हुने	रू. १,००,०४,१३,२६६	रु ५०,००,००,०००

क्र. सं.	सूचकहरू	आधार रेखा	लक्ष्य
	वार्षिक औषत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति घटाउने		
६.	प्रदेश र स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन संयन्त्रको स्थापना (जिल्लाको सहित)	११	११
७.	प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण	१ प्रदेश र १० जिल्ला, २५ स्थानीय तह	१ प्रदेश र १० जिल्ला, ७९ स्थानीय तह
८.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन वा नियमावली बनेका स्थानीय तह	२५	५४
९.	प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	३०	७९
१०.	प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा आपत्कालीन कोष स्थापना गरेको	१ प्रदेश र १० जिल्ला, २५ स्थानीय तह	७९ स्थानीय तह
११.	प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा गोदाम घर स्थापना भएको सङ्ख्या	१ प्रदेश र १० जिल्ला, १० स्थानीय तह	७९ स्थानीय तह
१२.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलाप वार्षिक योजनामा राख्ने र बजेट छुट्टयाउने स्थानीय तहको सङ्ख्या	५३	७९
१३.	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आँकलनको उपलब्धता र पहुँच भएका जनसङ्ख्या प्रतिशत	१०	३०
१४.	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत	१०	३०

क्र. सं.	सूचकहरू	आधार रेखा	लक्ष्य
१५.	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसङ्ख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत् पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसङ्ख्याको प्रतिशत	१०	३०
१६.	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागू भएका स्थानीय तहहरूको प्रतिशत	३०	६०
१७.	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आँकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको प्रतिशत	७०	१००
१८.	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसङ्ख्याको प्रतिशत	८०	१००

५.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

कर्णाली प्रदेशको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई प्रकृयाको सन्दर्भमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ले विषयगत क्षेत्रहरूको योजनाको कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाईहरूको आधारमा प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि कार्य गर्नेछ भने सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूले आफ्ना योजना कार्यान्वयनको क्रममा अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्ने कार्य गर्नेछन्। योजना कार्यान्वयनका क्रममा प्राप्त सिकाईहरूलाई सङ्कलन गरी आफ्ना विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू र मन्त्रालयसँग छलफल गरी थप प्रभाकारी कार्यान्वयनको लागि पहल गर्नेछन्। प्रकोप अनुसार पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सामान्यतया दुई पटक गरिने छ (जस्तैः बाढी, पहिरो जस्ता प्रकोपका लागि मनसुन पूर्व र पश्चात्, शीतलहर पूर्व र पश्चात्, अन्य प्रकोपको हकमा विपद् पश्चात्)। योजना कार्यान्वयनको अवस्था र प्रभावकारिताको अनुगमन

आवश्यकता अनुसार त्रैमासिक, चौमासिक, अर्धवार्षिक गरिने छ। अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाईको लागि तलको तालिका बमोजिमको सूचनाहरू सङ्कलन गरिने छ।

क्र. सं.	पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्य	जिम्मेवार निकाय	कार्यान्यनको अवस्था	असल अभ्यास	सुधार गर्नुपर्ने	सुझावहरू
१.						
२.						
३.						

५.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना

विषयगत क्षेत्रहरूले आ-आफ्ना योजनाहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना तलको खाका बमोजिम तयार गरी योजनाको अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्नेछन् भने मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले सबै विषयगत क्षेत्रहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना तयार गर्नेछ।

५.५ क्षमता विकास

कर्णाली प्रदेशको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता बढाउनको लागि मन्त्रालयहरू, विषयगत क्षेत्रहरू, जिल्ला, स्थानीय तह, समुदाय सम्पूर्णको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा क्षमता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने हुन्छ। क्षमता विकासको कार्यक्रम निरन्तर चलिरहने प्रकृया हो। योजनाको प्रारम्भिक चरणमा गरिने समग्र क्षमता विकासका योजना तल प्रस्तुत गरिएको छ। विषयगत क्षेत्रहरूको प्रारम्भिक चरणको क्षमता विकास योजना विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बमोजिम हुनेछ जसको लागि विषयगत क्षेत्रको विस्तृत योजना हेर्नुहोला।

५.५.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षमता विकास योजना

क्रियाकलापहरू	निकाय/ सहभागी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
मानवीय सिद्धान्त तथा मापदण्ड सम्बन्धी तालिम	सम्पूर्ण विषयगत निकायहरू र मानवीय सहायतामा कार्य गर्ने संघसस्था	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	युएनडिपि	३००

क्रियाकलापहरू	निकाय/ सहभागी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
विपद्मा बालबालिका संरक्षण तालिम	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	सामाजिक विकास मन्त्रालय	युनिसेफ र सेभ द चिल्ड्रेन	५००
आपत्कालिन खाद्य तथा पोषण तालिम	खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू र स्वास्थ्य तथा पोषणका सदस्यहरू	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय/ स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	युनिसेफ, विश्व खाद्य कार्यक्रम	३००
आपत्कालिन आश्रयस्थल तालिम	आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन	आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	३००
आपत्कालीन खानेपानी तथा सरसफाइ तालिम	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता	जलस्रोत तथा उर्जा विकास मन्त्रालय	युनिसेफ	३००
आपत्कालीन शिक्षा तालिम	शिक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	सामाजिक विकास मन्त्रालय	युनिसेफ	३००
खोज तथा उद्धार र विपद् प्रतिकार्यका लागि सामुदायिक कार्य तालिम	खोज तथा उद्धार सँग सम्बन्धित निकाय र संघ सस्थाहरू	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	युएनडिपि	२५००

क्रियाकलापहरू	निकाय/ सहभागी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
गोदाम व्यवस्थापन तथा राहत सहयोग तालिम	बन्दोबस्ति र सरोकारवाला अन्य विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम	३००
नगदमा आधारित राहत तालिम	खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू र स्वास्थ्य तथा पोषणका सदस्यहरू	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय/ स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	विश्व खाद्य कार्यक्रम	५००
विषयगत क्षेत्रहरूमा संरक्षणका सवालहरूलाई मुलप्रवाहीकरण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि	बन्दोबस्ति र सरोकारवाला अन्य विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	युएनडिपी /SUPER), PIN - प्रतिबद्ध	१८५
सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	मानवीय सहायता अन्तर्गत नगद राहत प्रदान गर्ने निकायहरू	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय		२००
सुरक्षित आश्रयस्थल, खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता, संरक्षण, स्वास्थ्य गरी ५ वटा विषयगत	सबै विषयगत क्षेत्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय तथा विषयगत क्षेत्रहरू		५००

क्रियाकलापहरू	निकाय/ सहभागी	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत (रू. हजारमा)
क्षेत्रको भैपरी आउने योजनानाउनको लागि प्राविधिक सहयोग				
विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि	सबै विषयगत क्षेत्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय तथा विषयगत क्षेत्रहरू		२५०
कृत्रिम घटना अभ्यास (भूकम्प परिदृष्यको आधारमा)	सम्बन्धित विषयगत क्षेत्र	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय तथा विषयगत क्षेत्रहरू		५००
			जम्मा	**६४८५**

५.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

कर्णाली प्रदेशको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई वार्षिक रूपमा पुनरावलोकन र मूल्याङ्कन गरिने छ। सो पुनरावलोकन र मूल्याङ्कनको आधारमा समसामयिक परिमार्जित गर्नुपर्ने भएमा परिमार्जनको लागि एक समिति बनाई परिमार्जित गरिने छ। योजना पुनरावलोकन गर्न बैठक बोलाउने र पुनरावलोकनको लागि सहजीकरण गर्ने र नियमित रूपमा अभिलेख राख्ने मूख्य जिम्मेवारी मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय को हुनेछ। कर्णाली प्रदेशको आगामि पुनरावलोन तथा अद्यावधिक गर्ने बैठक मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ले २०८३ चैत्र महिनाको मसान्त सम्ममा गर्नेछ।

- प्रदेश विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ को वार्षिक वा आवधिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट प्राप्त सिकाई र विषयगत मन्त्रालय तथा निकायहरूबाट प्राप्त सुझावलाई प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिले पुनरावलोकनको आधारका रूपमा लिइनेछ।
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिले उपर्युक्त सिकाई र सुझावका आधारमा हरेक वर्ष विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन गर्नेछ।
- विभिन्न विषयगत क्षेत्रले आ-आफ्नो बिषय क्षेत्रको भैपरी आउने योजना वा आफ्नो छुट्टै विस्तृत विपद् पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वकार्य, प्रतिकार्य योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्न सक्नेछन , त्यस्ता योजनाको समेत अनुगमन, पुनरावलोकन र मूल्याङ्कन यसै योजना अनुसार गरिने छ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतका जल मापन केन्द्रहरूको विवरण

क्र.सं.	केन्द्र नं.	नदीको नाम	स्थान	मापनको प्रकार	अक्षांश (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)
१	२१५	कर्णाली नदी	लालिघाट, कालिकोट	Manual+ Automatic	२९.१५	८१.५८१७
२	२३०	तिला नदी	शेरिघाट, कालिकोट	Manual+ Automatic	२९.१३२९०२	८१.५९६५८
३	२४०	कर्णाली नदी	असाराघाट, अछाम	Manual+ Automatic	२८.९५२८	८१.४४१७
४	२४१	लोहोरे खोला	तल्लोडुङ्गेश्वर, दैलेख	Manual+ Automatic	२८.७८	८१.५८
५	२४२	लोहोरे खोला	सिमडा , दैलेख	Manual+ Automatic	२८.८१५१	८१.७३८४९८
६	२४५	छामगाड खोला	गिताचौर, दैलेख	Manual+ Automatic	२८.५५५५	८१.३९५६
७	२५०	कर्णाली नदी	बेनिघाट, सुर्खेत	Manual+ Automatic	२८.९६	८१.१२
८	२५३.९५	कैलाश नदी	मङगलसैन न.पा. , चित्रे, अछाम	Manual+ Automatic	29.162	81.309
९	२५५	बुढीगंगा नदी	ककरसाट, अछाम	Manual+ Automatic	२९.१७९	८१.२१५
१०	२५६.५	बुढीगंगा नदी	चित्रे, अछाम	Manual+ Automatic	२९.१५	८१.२०८५
११	२६०	पश्चिम सेती नदी	बाङगा, अछाम	Manual+ Automatic	२८.९७४३४	८१.११६६२७
१२	२६५	ठुलो भेरी नदी	रिम्ना, जाजरकोट	Manual+ Automatic	२८.६८	८२.२६६६
१३	२६७	सानो भेरी नदी	सिमलिघाट, रुकुम पश्चिम	Manual+ Automatic	२८.६५६३८८	८२.३४६९४४
१४	२६८	सारुगाड नदी	छेडा, जाजरकोट	Manual+ Automatic	२८.६४०६७८	८२.०३०८९७
१५	२६९.३	कराई खोला	ईन्द्रपूर, सुर्खेत	Manual+ Automatic	२८.५७३९	८१.६६७१
१६	२६९.५	भेरी नदी	समझिघाट, सुर्खेत	Manual+ Automatic	२८.५१६७	८१.६६६७

क्र.सं.	केन्द्र नं.	नदीको नाम	स्थान	मापनको प्रकार	अक्षांश (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)
१७	२६९.७	निकाश खोला	लाटिकोइली, सुर्खेत	Manual+ Automatic	२८.५४४३२१	८१.५९७४४२
१८	२७०	भेरी नदी	जामु, सुर्खेत	Manual+ Automatic	२८.७७९०८	८१.३५२०५२
१९	२७४	चिङगाड खोला	सिम्लिखेत, सुर्खेत	Manual+ Automatic	२८.५६८	८१.७६८
२०	२८६	सारदा नदी	कालिमाटि-२, सल्यान	Manual+ Automatic	२८.२९४	८२.०२८
२१	२०५	खार्पु नदी	खार्पुनाथ, हुम्ला	Manual+ Automatic	२९.९४३३४	८१.८५६९८
२२	२०५.५	हुम्ला कर्णाली	जैर, हुम्ला	Manual+ Automatic	२९.७७९९	८१.९४८७७०३
२३	२०६	हुम्ला कर्णाली	भिछडा, हुम्ला	Manual+ Automatic	२९.६५४१४	८१.८८३०९
२४	२०८	मुगु कर्णाली	धैन, मुगु	Manual+ Automatic	२९.६१४०९	८१.८७१७६९
२५	२०९	कुवाडी	रिगिन ,हुम्ला	Manual+ Automatic	२९.६०४	८१.७५९
२६	२१०	रारा दह	निजार, रारा ताल	Manual+ Automatic	२९.५३८	८२.०६४
२७	२१०.१	रारा दह	सेन, रारा ताल	Manual+ Automatic	२९.५२९	८२.०६६
२८	२११	खत्याड खोला	खत्याड, मुगु	Manual+ Automatic	२९.५२५२२	८१.७९७३
२९	२१२.५	बन्डिगाड	बन्डिगाड, बाजुरा	Manual+ Automatic	२९.२९५६	८१.४०९
३०	२२०	तिला नदी	राराली,नाग्मा, जुम्ला	Manual+ Automatic	२९.२२८	८१.९५
३१	२२५	सिंजा खोला	दिवारे, जुम्ला	Manual+ Automatic	२९.२०३०३	८१.९०९८

स्रोतः जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

अनुसूची २ : कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतका मौसम मापन केन्द्रहरूको विवरण

क्र. सं.	केन्द्र नं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	मापनको प्रकार	केन्द्रको प्रकार	अक्षांस (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)	उचाई (मि.)
१	३०२	थिर्पु	कालिकोट	Manual	वर्षामापन	२९.३०३२२८	८१.७५१८६	१०१७
२	३०३	जुम्ला	जुम्ला	Manual+ Automatic	सिनप्टिक	२९.२७४६६८	८२.१७९५८	३६३४
३	३०४	गोठीचौर	जुम्ला	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.२३०८८८	८२.३३०४२	२७२७
४	३०५	सेरीघाट	कालिकोट	Manual	वर्षामापन	२९.१२९९६	८१.५८८३६	१०९०
५	३०६	गामश्रीनगर	मुगु	Manual+ Automatic	जलवायु	२९.५५०३१	८२.१५४२८	११३७
६	३०७	रारा निकुञ्ज	मुगु	Manual+ Automatic	जलवायु	२९.५४०१३	८२.०८१८२	२९८८
७	३०८	नागमा	कालिकोट	Manual+ Automatic	जलवायु	२९.२००६१	८१.९१०५७	२०१७
८	३०९	विजयपुर रास्कोट	कालिकोट	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.२४९५	८१.६३९१४	१८२२
९	३१०	दिपालगाउँ	जुम्ला	Manual+ Automatic	जलवायु	२९.२६३८६	८२.२२३०१	२४२२
१०	—	सिमिकोट विमानस्थल	हुम्ला	Manual+ Automatic	स्वचालित (क्ख)	२९.९७८००	८१.८२२८	१८१३
११	३१२	दुनै	डोल्पा	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.९५०६५	८२.८९६०५	२०९८
१२	३१३	दार्मा	हुम्ला	Manual	वर्षामापन	२९.७३०५७	८२.०७१८५	२२८८
१३	३१४	केर्मी	हुम्ला	Manual	वर्षामापन	३०.०५१८३	८१.७०२७६	२८५९
१४	३१५	घट्टे खोला	हुम्ला	Manual	वर्षामापन	२९.९१९६६	८१.८७९२२	२३०१

क्र. सं.	केन्द्र नं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	मापनको प्रकार	केन्द्रको प्रकार	अक्षांस (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)	उचाई (मि.)
१५	३१६	थाली	हुम्ला	Manual	वर्षामापन	२९.८५१००	८१.८७९७३	२२९३
१६	३१७	सर्केगाड (गोठी)	हुम्ला	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.७७८२८	८१.९५२६५	१६८०
१७	३१८	बाउखोला	मुगु	Manual	वर्षामापन	२९.६१३८८	८२.१३४९२	८२१
१८	३१९	माग्री	मुगु	Manual	वर्षामापन	२९.५८९०४	८२.३०५८२	२५७२
१९	३२०	गाम्था	मुगु	Manual	वर्षामापन	२९.५०८६८	८१.८९२६७	१८४८
२०	३२१	सेरोग	मुगु	Manual	वर्षामापन	२९.५७७६९	८२.३९५०७	२२४५
२१	३२२	चौथा	जुम्ला	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.४३१११	८२.१०७४४	२७८५
२२	३२३	धापा जाँच	जुम्ला	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.३७७९५	८१.९७४३३	२३८०
२३	३२४	नराकोट	जुम्ला	Manual	वर्षामापन	२९.३२७६८	८१.९८६२९	२३६४
२४	३२५	रिमौचौर	जुम्ला	Manual	वर्षामापन	२९.३१९८८	८२.२१५७२	६९२
२५	३२६	डिल्लीचौर	जुम्ला	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.३१६६७	८२.२८३३३	२४३८
२६	३२७	तातोपानी	जुम्ला	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.२३३४६	८२.०६६३६	२२८८
२७	३२८	वन्थरी चु	डोल्पा	Manual	वर्षामापन	२९.०३१५५	८२.७६२८८	२४४०
२८	३२९	मान्मा	कालिकोट	Manual+ Automatic	जलवायु	२९.१४८८	८१.६१३५४	१७२९
२९	—	Manma AWS	कालिकोट	Automatic	स्वचालित (क्ष)	२९.१४८८	८१.६१३५४	१७२९

क्र. सं.	केन्द्र नं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	मापनको प्रकार	केन्द्रको प्रकार	अक्षांस (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)	उचाई (मि.)
३०	३३०	काइगाँउ	डोल्पा	Manual	जलवायु	२९.११६०७	८२.६०१५७	२६८३
३१	३३१	गेला	कालिकोट	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२९.०९६४४	८१.७००५३	१७३२
३२	३३२	जुफाल	डोल्पा	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.९८३६३	८२.८२०७४	२४७५
३३		Juphal Airport	डोल्पा	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.९८३६३	८२.८२०७४	२४७५
३४	३३३	हिल्सा, यारी	हुम्ला	Manual	वर्षामापन	३०.११०८१	८१.४३२८६	३७२६
३५	३३४	ताल्चा विमानस्थल	मुगु	Manual+ Automatic	एरो सिनोप्टिक	२९.५५	८२.१५२१३	३३८३
३६	९८	सिमिकोट विमानस्थल	हुम्ला	Manual+ Automatic	एरो सिनोप्टिक	२९.९७८	८१.८२२८	१८३९
३७	९९	जुम्ला विमानस्थल	जुम्ला	Manual+ Automatic	जलवायु	२९.२७३९७	८२.१९४१५	२३८४
३८	४०१	पुष्मा क्याम्प	सुर्खेत	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.८७५५२	८१.२३२७३	९५३
३९	४०२	दैलेख	दैलेख	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.८३८११	८१.७०८४८	१३९४
४०	४०३	जामु(तिकुवा कुना)	सुर्खेत	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.७८०९७	८१.३३०७४	२४३
४१	४०४	जाजरकोट	जाजरकोट	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.६९८६	८२.२००७९	१२४०
४२	४०६	सुर्खेत विमानस्थल	सुर्खेत	Manual+ Automatic	एरो सिनोप्टिक	२८.५८७८७	८१.६३५१६	७२०
४३	४१०	तल्लो डुङ्गेश्वर	दैलेख	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.७८४४	८१.५८४३४	५९०
४४	४१८	मैनागाउँ	जाजरकोट	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.९६१३१	८२.२६८८९	१९१३

क्र. सं.	केन्द्र नं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	मापनको प्रकार	केन्द्रको प्रकार	अक्षांस (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)	उचाई (मि.)
४५	४२२	ग्वाती	दैलेख	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.९०७११	८१.७५०१९	१४७२
४६	४२३	रानीमत्ता	दैलेख	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.६९४४३	८१.६२८८२	१५७
४७	४२४	डाडीमाडी	दैलेख	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.९२२०३	८१.६२६०८	१२८१
४८	४२५	कट्टी	दैलेख	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.७८०२२	८१.८२१४४	१२२४
४९	४२६	बड्डीचौर	सुर्खेत	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.७१३०१	८१.५०५६१	५३५
५०	४२७	पिपलचौर	रुकुम	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.७३००७	८२.२८६४७	८३४
५१	४२८	जगतीपुर	जाजरकोट	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.६५७२२	८२.१५६३८	१३८६
५२	४२९	डाँडागाउँ	दैलेख	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.५३३३३	८१.७८३३३	१३७१
५३	४३०	खानीखोला	सुर्खेत	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.५२१८६	८१.९०६३१	३३५
५४	४३१	राकम	सुर्खेत	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.५२४५४	८२.०२१४७	५६५
५५	४३२	मेहेलकुना	सुर्खेत	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.४३८८६	८१.८४३१२	५४०
५६	४३३	कालीदमार	सुर्खेत	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.४२०९५	८१.७२९४१	६३५
५७	४४१	इत्राम	सुर्खेत	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.६०२२४	८१.६२४२९	७२०
५८	४४२	समझीघाट	सुर्खेत	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.५१८९१	८१.६६३६	☐
५९	४४३	रातानाङ्ला	सुर्खेत	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.६९३५३	८१.६२८८९	२१५०

क्र. सं.	केन्द्र नं.	केन्द्रको नाम	जिल्ला	मापनको प्रकार	केन्द्रको प्रकार	अक्षांस (डिग्री)	देशान्तर (डिग्री)	उचाई (मि.)
६०		गोठीकाँडा	सुर्खेत	Automatic	वर्षामापन	२८.६४१५४३	८१.६०६७०८	☐
६१	५११	सल्यान बजार	सल्यान	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.३८२१	८२.१४२२५	१५५७
६२	५१२	लुहामज्युला	सल्यान	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.२९६७६	८२.२५८०१	८९५
६३	५१३	चौरजहारी	रुकुम पश्चिम	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.६५३९९	८२.२१०३१	८६३
६४	५१४	मुसिकोट	रुकुम पश्चिम	Manual+ Automatic	जलवायु	२८.६१८४४	८२.४६२२१	१४१२
६५	५१७	कोटजहारी	रुकुम पश्चिम	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.६५८४३	८२.२३४०६	११४२
६६	५१८	काभ्रेनेटा	सल्यान	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.५२८८९	८२.२८७५८	११४३
६७	५१९	थारमारे	सल्यान	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.४५२२६	८२.२७९८५	१३३८
६८	५२१	पाखापानी	सल्यान	Manual	वर्षामापन	२८.४४८८४	८२.०६०४२	८४६
६९	५२३	ज्यामिरे	सल्यान	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.३०७७३	८१.९९३८७	६४९
७०	५२५	रामपुर	सल्यान	Manual+ Automatic	वर्षामापन	२८.२८२२७	८२.०५७६७	६९६

स्रोत : जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

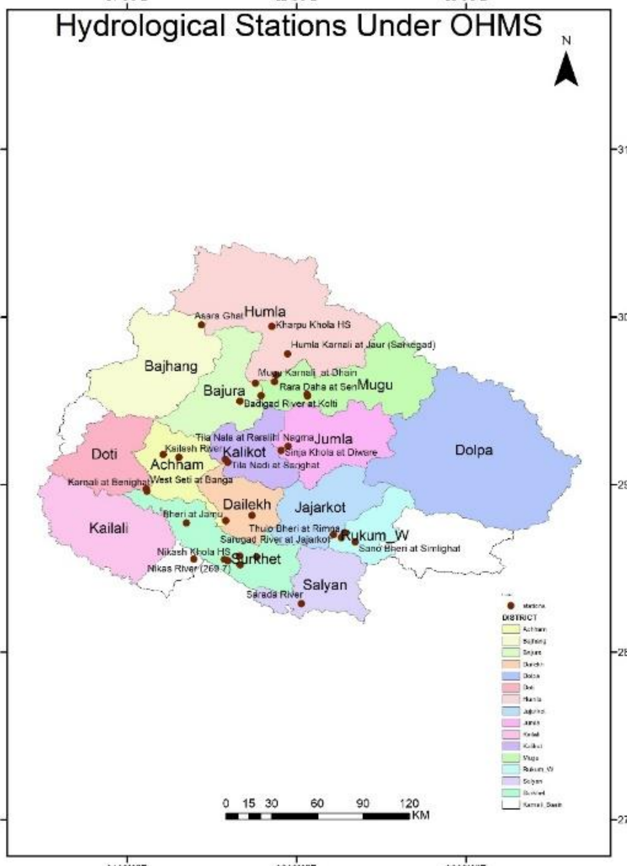

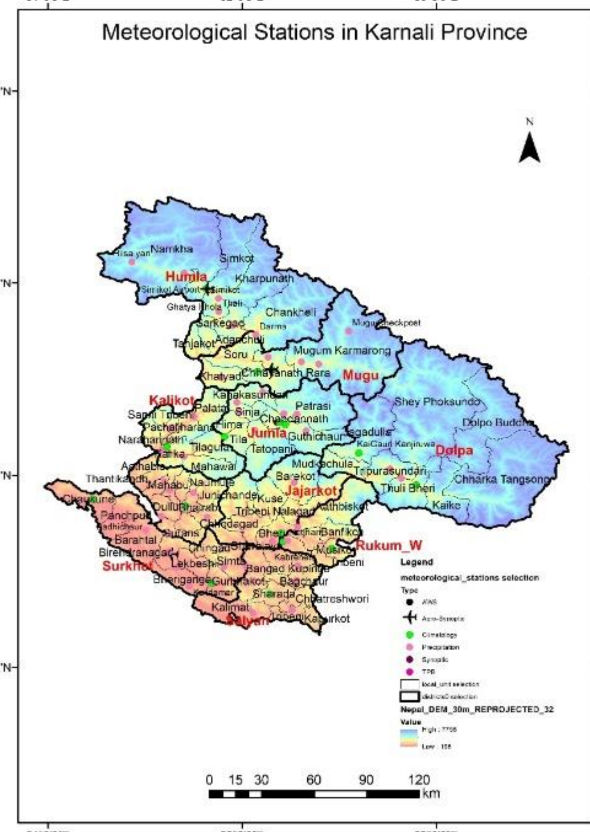

नक्साः जलमापन केन्द्र (बायाँ) र मौसम मापन केन्द्र (दायाँ)

अनुसूची ३ : विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रदेशमा भएका मुख्य स्रोतहरू

क्र. सं.	विपद् प्रतिकार्यको स्रोतको विवरण	स्रोत रहेको स्थान	तालिम प्राप्त मानव स्रोत सङ्ख्या	कैफियत
१.	विपद् प्रतिकार्यसँग सम्बन्धित जनशक्ति	सशस्त्र प्रहरी बल १७, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना १३ र नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	सशस्त्र प्रहरी बल ९२ जना, नेपाल प्रहरी ३२ जना, नेपाली सेना ४५५ जना र अन्य संस्था	
२.	मोबाईल पानी परीक्षण भ्यान	सङ्घीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	१	सवारी साधन १
३.	बन्दोबस्तीका स्रोत सामग्री	मानवीय सहायता स्थल, सुर्खेत		मोबाइल स्टोरेज युनिट (३२ " १० वर्ग मिटर) ४ वटा, २० फिट कन्टेनर ६ वटा, प्रेफाव अफिस ३ वटा, इन्धन भण्डारण क्षमता ७५०० लि., फोर्कलिष्ट (३ मेट्रिकटन क्षमता) जेनेरेटर २
४.	रबर बोट	श्री उत्तर पश्चिम पृतना हेड क्वाटर		७ वटा
		श्री महेश्वरी वाहिनी सुर्खेत		२ वटा
५.	२२ टन एक्साभेटर (चेन भएको)	श्री सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ६ महेश्वरी वाहिनी मुख्यालय, सुर्खेत	!	१ थान
६.	क वर्गको एम्वुलेन्स	श्री उत्तर पश्चिम पृतना हेड क्वाटर		१ थान
७.	Mass Casually Rescue Vehicle	श्री सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ६ महेश्वरी वाहिनी मुख्यालय		१ थान

अनुसूची ४ : प्रदेश र जिल्लामा भएका आपतकालीन कोषको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	विपद् कोषमा रहेको रकम	कैफियत
१.	कर्णाली प्रदेश	१२,४०,६९,३९५.४	
२.	सल्यान	२०,४२,६३१	
३.	रुकुम पश्चिम	४,६६,२२,९३०.७४	
४.	दैलेख	१८,७०,००९	
५.	जाजरकोट	४,२१,९६५७२.००	
६	जुम्ला	१३४१६८३.००	
७.	कालिकोट	१,१८००,०००.००	
८.	डोल्पा	१३११०००.००	
९.	मुगु	४००,४२२१.००	
१०.	हुम्ला	००.००	
११.	सुर्खेत	९०,७४,४८०.०५	

स्रोतः मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय कर्णाली प्रदेश

अनुसूची ५ : मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय वीरेन्द्रनगर सुर्खेत विपद् शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	नामथर	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१.	प्रदेश सचिव	विपिन आचार्य	०८३-५२५७५० ९८५११९६४३८	
२.	शाखा अधिकृत	अमृता पुन	९८४६५२४३०७	
३.	शाखा अधिकृत	लक्ष्मी कंडेल	९८४८०३८६६४	
४.	प्रशासकीय अधिकृत(विपद् सम्पर्क व्यक्ति	कमला योगी	९८४८१५८९१४	
५.	इन्जिनियर	उज्ज्वल अधिकारी	९८५६०४०६४६	पिपुल इन निड (PIN)

अनुसूची ६ : प्रदेश र जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (P/DEOC) कार्यरत रेडियो अपरेटरहरूको विवरण

सि.नं.	जिल्ला	कार्यालय	पद	नाम थर	सम्पर्क नं.	कार्यालय नं.
१	सुर्खेत	कर्णाली प्रदेश आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र (सञ्चार कक्ष	प्र.स.नि	रबिन्द्र बहादुर थापा	९८४८०६००८९	०८३-५२२५२६
			स.प्र.ब.ह.	गोकुल बहादुर थापा	९८४७८४७५८३	
			स.प्र.स.ह.	तेज बहादुर थापा	९८६८६२३६१८	
			प्रा.प्र.ज.	हृदयेन्द्र खड्का	९७६२२११००७	
			व्यवसायिक स्वयंसेवक	यज्ञ लामिछाने	९८४८१५९४९०	NRCS
२	सुर्खेत	DEOC सुर्खेत	स.प्र.ब.ह.	कलम बहादुर बोहरा	९८४५२०११२८	
			स.प्र.ह.	शान्त बहादुर बम	९८४८०४३०८३	०८३-५२१३००
			प्र.ज.	जित बहादुर चन्द	९८६४३४५६९७	
३	जुम्ला	DEOC जुम्ला	स.प्र.ह.	जनक बिष्ट	९८६५३३४५०१	०८७-५२०५३०
			प्र.ह.	खिम ब. चौधरी	९८५७८९०२८३	
४	हुम्ला	DEOC हुम्ला	प्र.ब.ह.	यादब सिंह काउचा	९८५८३२२८१७	०७-६८००३३
			स.प्र.स.ह.	एकेन्द्र शाह	९८४८४५३८६३	९८५८३२२८१७
५	मुगु	DEOC मुगु	स.प्र.ज.	गोपाल के.सी.	९८६६७५८७४३	९८५८३९००९६
६	डोल्पा	DEOC डोल्पा	सप्रसह	तेज बहादुर खड्का	९८६८०८३५५९	०८७-५५०१५४
			प्र.ह.	बिष्णु ब. अधिकारी	९८४७८५६२०३	९७६९९७३७६०
७	पश्चिम रुकुम	DEOC पश्चिम रुकुम	स.प्र.ब.ह.	देवराज खरेल	९८५१२५९९९८	
			प्र.ज.	टोप ब. खड्का	९७६७९०२७३०	

सि.नं.	जिल्ला	कार्यालय	पद	नाम थर	सम्पर्क नं.	कार्यालय नं.
८	कालिकोट	DEOC कालिकोट	स.प्र.ह.	सुरेश शाहि	९८६७३१६८८३	०८७-४४०१८१
९	दैलेख	DEOC दैलेख	स.प्र.ज.	सुनिल थापा	९७६५८०५६०१	०८९-४१०२३३
			प्रा.प्र.ज.	कल्पना पुन मगर	९८६९९७१०६०	
१०	जाजरकोट	DEOC जाजरकोट	प्र.स.ह	निर्मला खड्का	९८२२५६८९६४	९७४५२०२८११
			स.प्र.ह.	भिम बहादुर खडका	९८५८०३९७१९	
११	सल्यान	DEOC सल्यान	प्र.ह.	दुर्गालाल चौधरी	९८४७८०६५७५	०८८-५२००७१
			स.प्र.ह.	रेशम रावत	९८६६८३१३५०	

स्रोतः प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (PEOC) वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

अनुसूची ७ : विषयगत क्षेत्रहरुको नेतृत्व, सह-नेतृत्व र सदस्यहरुको सम्पर्क विवरण

स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	डा. रविन खड्का	निर्देशक	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	९८५११९६०००	dockhadkarabin6000@gmail.com	नेतृत्व
२	श्याम लाल आचार्य	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	९८४८०७४७४६		नेतृत्व
३	डा. भोज राज बम	फिल्ड मेडिकल अफिसर	विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन	९८४१४१८८४४	bamb@who.int	सह-नेतृत्व
४	प्रदिप अधिकारी	प्रादेशिक स्वास्थ्य अधिकृत	विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन	९८५८०७९८११	adhikarip@who.int	सह-नेतृत्व
५	शेर सिंह दहित	पोषण अधिकृत	युनिसेफ	९८५५०११८३९	sdahit@unicef.org	सह-नेतृत्व
६	विन्दु पन्थी	स्वास्थ्य अधिकृत	युनिसेफ	९८५८०८५५१३	bipanthi@unicef.org	सह-नेतृत्व
७	अमृत गुरूङ्ग	पोषण संयोजक	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५१३७३९२३	Amrit.gurung@wfp.org	सदस्य
८	रफिक सिद्दिकी	कार्यालय प्रमुख	युनडीपी	९८५११००७७९	Rafeeque.siddiki@undp.org	सदस्य
९	कृष्ण प्र. चापागाई	प्रदेश संयोजक	युनडीपी/सुपर	९८५८७५०९१४	krishna.prasad.chapagai@undp.org	सदस्य
१०	बैद्यनाथ कर्ण	कार्यक्रम सहायक	युएनएफपिए		karna@unfpa.org	सदस्य
११	हरि ढकाल	परियोजना व्यवस्थापक	केयर नेपाल	९८५११८३५५७	Hari.dhakal@care.org	सदस्य
१२	किशोर जंग शाह	व्यवस्थापक स्वास्थ्य तथा पोषण	सेभ द चिल्ड्रन	९८५११४०२८२	kishor.shah@savethechildren.org	सदस्य
१३	ललिता चौधरी	परियोजना व्यवस्थापक	प्लान इन्टरनेस्नल	९८४८२०२६०	lalita.chaudhary@plan-international.org	सदस्य
१४	रविन जोशी	व.कार्यक्रम संयोजक	वान हर्ड वल्वाइड	९८५७८६६०००		सदस्य
१५	कृष्ण शाही		ह्याण्डीक्याप इन्टरनेस्नल	९८५८३२०५०५	k.shahi@hi.org	सदस्य
१६	निर्माला भण्डारी	संयोजक	Ipas Nepal	९८४८०६१२१३	bhandarin@ipas.org	सदस्य
१७	जनार्दन पाठक		निक साइमन्स इन्स्टिच्युट	९८४३७१२८४६	janardan@nsi.edu.np	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१८	ललित सारू		साइनिङ्ग अस्पताल, आई.एन.एफ नेपाल	९८४४८७५२३६	lalit.saru@inf.org.np	सदस्य
१९	जगन्नाथ चौधरी	स्वास्थ्य अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८६७१५७०५५	jagannath.chaudhary@nrcs.org	सदस्य
२०	हिमाल गैरे	प्रदेश संयोजक	CMC नेपाल	९८५८०२०५११	himal@cmcnepal.org.np	सदस्य
२१	भुपेन्द्र प्रसाद कंडेल		सुन्दर नेपाल	०८३५२०९२६	info@sundarnepal.org.np	सदस्य
२२	टिकाराम आचार्य	कार्यकारी निर्देशक	SAC नेपाल	०८३५१२२८२	tacharya@sacnepal.org.np	सदस्य
२३	नविन कुमार शाही		KIRDARC	९८४८२५१४७९	nshahi@kirdarc.org	सदस्य
२४	भगवती अधिकारी		बिबिसी	९८५१२४१०२७	bhagawati@beyondbeiging.org	सदस्य
२५	रूद्र न्यौपाने		फेज नेपाल	९८५११३१८५७	Rudra.n@phasenepal.org	सदस्य
२६	पार्वती आचार्य		CBM	९८५१२१६९०३	Parbati.acharya@cbmglobal.org	सदस्य
२७	संजय कुमार पौडेल	कार्यक्रम संयोजक	AHF Nepal	९८५११८२१०७	Sanjaya.paudel@ahf.org	सदस्य

शीघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	अजित कुमार कर्ण	सचिव	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९८५८०५५१४८		नेतृत्व
२	भरत कार्की	शाखा अधिकृत, सातौं (विपद् सम्पर्क व्यक्ति)	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९८४३७११३६१	bharatkarki234@gmail.com	नेतृत्व
३	रफिक सिद्दिकि	फिल्ड कार्यालय प्रमुख	युएनडिपि	९८५११००७७९	rafeeque.siddiqui@undp.org	सह-नेतृत्व

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
४	कृष्ण प्र. चापागाई	प्रदेश संयोजक	युएनडिपि/सुपर	९८५८७५०९१४	krishna.prasad.chapagai@undp.org	सह-नेतृत्व
५	सुनिता पौडेल	म.बि.अ	समाजिक विकास मन्त्रालय	९८६७३१२८४४		सदस्य
६	बलबिर सुनार	शिक्षा समुह (सम्पर्क ब्यक्ति)	समाजिक विकास मन्त्रालय	९८५८०५१४३१		सदस्य
७	श्यामलाल आचार्य	स्वास्थ्य तथा पोषण समुह (सम्पर्क ब्यक्ति)	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	९८५८०४७४७६		सदस्य
८	कमला खान	शाखा अधिकृत, (सम्पर्क व्यक्ति)	जलस्रोत तथा उर्जा विकाश मन्त्रालय	९८६४७९७२७३		सदस्य
९	उत्सव धिताल	इन्जिनियर (सम्पर्क व्यक्ति)	भौतिक पुर्वाधार तथा शहरी विकाश मन्त्रालय	९८४३५०९७११		सदस्य
१०	विशाल खत्री	सम्पर्क व्यक्ति	भौ ुमि व्यबस्था, कृषि तथा सहकारि मन्त्रालय	९८६२४१४९६३		सदस्य
११	डा. इन्दिरा कँडेल	सम्पर्क व्यक्ति	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय	९८५८०७४५०६		सदस्य
१२	गणेश कुमार ढकाल	प्रमुख	विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)	९८५१३७४००१	ganesh.dhakal@wfp.org	सदस्य
१३	मतिलाल ढकाल	कार्यक्रम संयोजक	सेभ द चिल्ड्रेन	९८५८०२५९५७	matilal.dhakal@ savethechildren.org	सदस्य
१४	उज्ज्वल अधिकारी	प्रदेश प्राविधिक संयोजक	पि आई एन	९८५६०४०६४६	ujjwal.adhikari@peopleinneed.net	सदस्य
१५	आत्माराम न्यौपाने	परियोजना बिश्लेषक	यु एन एफ पि ए	९८५१३१७४२६	aneupane@unfpa.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१६	मिना पराजुली	क्षेत्रिय प्रवन्धक	प्लान नेपाल	०८३-५२३००७	Mina.Parajuli@ plan-international.org	सदस्य
१७	लिलाराम सुवेदी	अध्यक्ष	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०४९८४४	subedlilaram@gmail.com karnali.province@nrcs.org	सदस्य
१८	भोजराज ओझा	DRR-CCA अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८५७८७७०९०	bhojraj.ojha@nrcs.org	सदस्य

खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	डा. योगेन्द्र मिश्र	प्रदेश सचिव	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	९८४०७३३१३८	mwredskt@gmail.com	नेतृत्व
२	रमेश सुवेदी	ब. सि. डि. इ.	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	९८५८०४८५९९	rsubedi_7@yahoo.com	नेतृत्व
३	कमला खान	शाखा अधिकृत	जलश्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	९८६४७९७२७३	gyawalikamala99@gmail.com	नेतृत्व
४	कटक ब. रोकाया	वास अधिकृत	युनिसेफ	९८५८०८५५०४	kbrokaya@unicef.org	सह-नेतृत्व
५	दिपक श्रेष्ठ	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	युनिसेफ	९८५८०८५५०१	dishrestha@unicef.org	सदस्य
६	बिर्ष बहादुर शाही	स्वास्थ्य सेवा महाशाखा प्रमुख	सामाजिक बिकास मन्त्रालय स्वास्थ महाशाखा	९८४१७२१७४०	brishjee@gmail.com	सदस्य
७	श्यामलाल आचार्य	वास फोकल ब्याक्ति	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	९८५८०४७४७६	shyamacharya65@gmail.com	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
८	श्रीधर भट्टराई	नि. निर्देशक	खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा विकास निर्देशनालय सुर्खेत	९८५८०२७९६६	wsiedo.surkhet@gmail.com	सदस्य
९	दीपा हमाल	निर्देशक	शिक्षा विकास निर्देशनालय	९८५८०५१५८०	edd@karnali.gov.np	सदस्य
१०	भुपेन्द्र भन्डारी	कार्यालय प्रमुख	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	९८४४८८३३५९	bbhupendra5050@gmail.com	सदस्य
११	मनोज राज दैवज्ञ	कार्यालय प्रमुख	खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन कार्यालय, सुर्खेत	९८५८०४९४७७	fwssmp.surkhet@gmail.com	सदस्य
१२	राजु खत्री	ईन्जिनीयर	प्लान इन्टर नेसनल नेपाल	९८०१२४१०६८	Raju.Khatri@plan-international.org	सदस्य
१३	मिना पराजुली	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	प्लान इन्टर नेसनल नेपाल	९८०२०२०४६९	mina.parajuli@plan-international.org	सदस्य
१४	रत्न ओझा	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	सेभ द चिल्ड्रेन	९८५८४२०८११	Ratna.Ojha@savethechildren.org	सदस्य
१५	कृति बज्राचार्य	निर्माण संयोजक, सुर्खेत फिल्ड कार्यालय	सेभ द चिल्ड्रेन	९८४३२६६३८७	kreeti.bajracharya@savethechildren.org	सदस्य
१६	मदन भट्ट	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	हेल्भीटास	९८५८०५१९०२	Madan.Bhatta@helvetas.org	सदस्य
१७	निलकन्ठ पाण्डे	क्षमता विकास विज्ञ	हेल्भीटास	९८५७०३८७२७	nilkanth.pandey@helvetas.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१८	पदम लम्साल	परियोजना व्यवस्थापक	केयर नेपाल	९८४२१४६९२६	padam.lamsal@care.org	सदस्य
१९	कृष्ण चापागाई	प्रदेश संयोजक	UNDP (SUPER)	९८५८७५०९१४	krishna.prasad.chapagai@undp.org	सदस्य
२०	प्रदिप अधिकारी	प्रादेशिक स्वास्थ्य अधिकृत	WHO	९८५८०७९८११	adhikarip@who.int	सदस्य
२१	विमला सुवेदी	कार्यक्रम संयोजक	WFP	९८५१३७३८९७	bimala.subedi@wfp.org	सदस्य
२२	रबिन गोदार	प्राविधिक अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, कर्णाली प्रदेश	९८५७०६८०६८	rabgod049@gmail.com	सदस्य
२३	राजकुमार क्षेत्री	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, कर्णाली प्रदेश	९८४८०२६३०३	rajkumar.kshetri@nrcs.org; karnali.province@nrcs.org	सदस्य
२४	राम लाल आचार्य	जिल्ला अध्यक्ष	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत	९८५८०५२३१०	nrcs.skt@gmail.com	सदस्य
२५	निराजन श्रेष्ठ	सुशासन विज्ञ	सुस्वा परियोजना	९७६९९६०३४०	gov@suswa.org	सदस्य
२६	मिन बस्नेत	प्रदेश कार्यक्रम प्रमुख	जलवायु परिवर्तन स्थानीय अनुकूलन परियोजना	९८५६०७४१८९	mbasnet@laccp.org.np; LACCproject@laccp.org.np	सदस्य
२७	हरि सापकोटा	पुर्वाधार विज्ञ		९८४९६७२१४१	hsapkota@laccp.org.np	सदस्य
२८	भुपेन्द्रप्रसाद कंडेल	कार्यकारी निर्देशक	सुन्दर नेपाल	९८४८०४१५३०	bkandel@sundarnepal.org.np	सदस्य
२९	राज ब. रोकाया	प्रदेश निर्देशक	किर्डाक नेपाल	९८४८३०९१०५	raj.rokaya@kirdarc.org	सदस्य
३०	टिकाराम आचार्य	कार्यकारी निर्देशक	स्याक नेपाल	९८५८०५१५४६	tacharya@sacnepal.org.np	सदस्य
३१	मिन रावल	प्रदेश निर्देशक	छाँया नेपाल	९८५८३२२१२३	meen.rawal@chay-ya.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
३२	हिरासिंह थापा	कार्यकारी निर्देशक	सोसेक नेपाल	९८५८०५१०८९	hira.thapa@sosec.org.np	सदस्य
३३	नरेन्द्र के.सी.	कार्यकारी निर्देशक	RSDC, West Rukum	९८६८४५८६९४	rukumelinarendra694@gmail.com	सदस्य
३४	जगत के.सी.	कार्यकारी निर्देशक	EDS, Surkhet	९८४८०४०५००	edssociety1@gmail.com	सदस्य
३५	देवीराम देवकोटा	प्रदेश अध्यक्ष	नेपाल पत्रकार महसंघ, कर्णाली प्रदेश	९८६१०४३५४७	devkota.am@gmail.com	सदस्य
३६	मान बहादुर रोकाया	प्रदेश अध्यक्ष	खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता महासंघ, कर्णाली प्रदेश	९८४८३१४५५५	mbrokaya@gmail.com	सदस्य
३७	हस्त बहादुर पुन	प्रदेश अध्यक्ष	नेपाल नगरपालिका संघ, कर्णाली प्रदेश	९८५८०८५७७७	mayo@gurbhakotmun.gov.np	सदस्य
३८	निम बहादुर केसी	प्रदेश अध्यक्ष	गाउँपालिका राष्टिय महषसंघ नेपाल, कर्णाली प्रदेश	९८५७८२२५९९	nimkcarun@gmail.com	सदस्य
३९	भगवति बिसी	कार्यक्रम अधिकृत		९८६८३१७००८		सदस्य
४०	प्रकाश सारु	प्रदेश अध्यक्ष	गैसस महासंघ, कर्णाली प्रदेश	९८५८०३७८६८	gskc@gmail.com	सदस्य
४१	पदम बहादुर शाही	प्रदेश अध्यक्ष	नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ,कर्णाली प्रदेश	९८५८०५०२६९	panchakoshi123@gmail.com	सदस्य
४२	नन्दराज धिताल	प्रदेश अध्यक्ष	राष्ट्रिय अपाङ्गता भएका व्यक्ति महासंघ नेपाल, कर्णाली प्रदेश	९८५८३२२२९३	karnali@nfdn.org.np	सदस्य

खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	विशाल खत्री	बागवानी विकास अधिकृत/विपद् सम्पर्क व्यक्ति	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	९८६२४१४९६३	Khatribishal434@gmail.com	नेतृत्व
२	विमला खनाल	बाली विकास अधिकृत	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	९८६८०२२०४०	Bimalakhanal26@gmail.com	नेतृत्व
३	दिनेश पौडेल	कृषि प्रसार अधिकृत	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	९८६७६२६४२१	Paudeldinesh032@gmail.com	नेतृत्व
४	गणेश कुमार ढकाल	प्रमुख	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५१३७४००१	ganesh.dhakal@wfp.org	सह-नेतृत्व
५	यज्ञ पुन	प्रदेश संयोजक	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५८०४७००७	yagya.pun@wfp.org	सह-नेतृत्व
६	चित्र बहादुर रोकाय	नि. निर्देशक	कृषि विकास निर्देशनालय	९८५८०७१३०५	chitrarokaya@gmail.com	सदस्य
७	डा. ऋषभ गुरागाँई	नि. निर्देशक	पशुपन्छी विकास निर्देशनालय	९८५८०६५२८७	dlfdfssurkhet@gmail.com	सदस्य
८	बखत ब. खड्का	प्रमुख	RHVAP	९८५८०५६९८९	Bbkhadka13@gmail.com	सदस्य
९	पुर्ण थापा	कृषि अधिकृत	RHVAP	९८४८०५१६७२	pgbt.2065@gmail.com	सदस्य
१०	डा. धर्म राज गिरि	प्रमुख	NAMP	९८५८०५५३२५	pmamp.piu.surkhet@gmail.com	सदस्य
११	सुरेश वली	बाली विकास अधिकृत	NAFHA	९८४७९८९५६७	piukarnali.nafha@gmail.com	सदस्य
१२	भरत कार्की	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९८४३७११३६१	Bharatkarki234@gmail.com	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१३	राम प्रसाद उपाध्याय	विपद् फोकल व्यक्ति	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८४८०२४६२७	mosdsurkhet@gmail.com	सदस्य
१४	कमला योगि	विपद् फोकल व्यक्ति	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४८१५८९१४	kamalayogi914@gmail.com	सदस्य
१५	पदम बहादुर रोकाय	विपद् फोकल व्यक्ति	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	९८५८०९६०००	padambudha2055@gmail.com	सदस्य
१६	केशव राज बुढा	विपद् फोकल व्यक्ति	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी	९८५८०३०२०७	surkhet@fmtc.org.np	सदस्य
१७	हर्ष विक्रम खड्का	स	उद्योग वाणिज्य संघ		surkhetcci@gmail.com	सदस्य
१८	लक्ष्मण देवकोटा	विपद् फोकल व्यक्ति	उद्योग वाणिज्य संघ	९८५८०५१६२६		सदस्य
१९	लिलाराम सुवेदी	अध्यक्ष	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०४९८४४		सदस्य
२०	राजकुमार क्षेत्री	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०२६३०३	rajkumar.kshetri@nrcs.org karnali.province@nrcs.org	सदस्य
२१	सजनी चौधरी	विपद् फोकल व्यक्ति	UNDP	९८५१२४९१०२	sajani.chaudhary@undp.org	सदस्य
२२	मतिलाल ढकाल	कार्यक्रम संयोजक	सेभ द चिल्ड्रेन	९८५८०२५९५७	matilal.dhakal@savethechildren.org	सदस्य
२३	मदन प्रसाद भट्ट	विपद् फोकल व्यक्ति	Helvetas	९८५८०५१९०२	madan.bhatta@helvetas.org	सदस्य
२४	बुद्धिबल मगराती	विपद् फोकल व्यक्ति	GiZ	९८४६२७९६६४	buddhi.magaratimijar@giz.de	सदस्य
२५	विनय झवाली	विपद् फोकल व्यक्ति	Plan International	९८०१२४११५३	binay.jhawali@plan-international.org	सदस्य
२६	कृष्ण लम्साल	विपद् फोकल व्यक्ति	LI- BIRD	९८५५०३१६७२	krishna.lamsal@libird.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
२७	रोशनी घिमिरे	विपद् फोकल व्यक्ति	SAHAS Nepal	९८४००१४४९१	roshani@sahasnepal.org.np	सदस्य
२८	तिलक अधिकारी	विपद् फोकल व्यक्ति	फियान नेपाल	९८४२५२५१५०	tilak.adhikari@fiannepal.org	सदस्य
२९	प्रदिप सागर तिवारी	विपद् फोकल व्यक्ति	Felm-Nepal	९८०१२३४४७८	Pradip.sagartiwari@felm.org	सदस्य
३०	सुमन न्यौपाने	विपद् फोकल व्यक्ति	UMN	९८४५४२२२००	Suman.neupane@umn.org.np	सदस्य

बन्दोबस्ती विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	विपिन आचार्य	प्रदेश सचिव	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	०८३-५२५७५० ९८५११९६४३८	moial@karnali.gov.np	नेतृत्व
२		उप-सचिव, शान्ति सुरक्षा तथा विपद् महाशाखा प्रमुख	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	०८३-५२५७५०		
३	अमृता पुन	शाखा अधिकृत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४६५२४३०७		नेतृत्व
४	लक्ष्मी कंडेल	शाखा अधिकृत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४८०३८६६४	55kandellaxmi@gmail.com	नेतृत्व
५	कमला योगी	प्रशासकीय अधिकृत (विपद् सम्पर्क व्यक्ति	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४८१५८९१४	kamalayogi914@gmail.com	नेतृत्व
६	गणेश कुमार ढकाल	प्रमुख	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५१३७४००१	ganesh.dhakal@wfp.org	सह-नेतृत्व
७	यज्ञ पुन	प्रदेश संयोजक	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५८०४७००९	yagya.pun@wfp.org	सह-नेतृत्व
८	रुपलाल ऐडी	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	UNICEF	९८५८०८५५२०	raidi@unicef.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
९	दिपेश जंग शाह	पृतनापति	उत्तर पश्चिम पृतना हे.क्वा सुर्खेत	०८३-५४१४०४५, ९८५१००२५११	div-northwest@nepalarmy.mil.np	सदस्य
१०	प्रज्वल अधिकारी	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	उत्तर पश्चिम पृतना हे.क्वा सुर्खेत	९८४३८१९३३४	prajwal.tanahun@gmail.com	सदस्य
११	खिम बहादुर खड्का	विपद् सम्पर्क व्यक्ति (प्र.नि.)	कर्णाली प्रदेश प्रहरी कार्यालय	९८५१२८३१०४	kspo_karya@nepalpolice.gov.np	सदस्य
१२	विनोद राज श्रेष्ठ	स प्र ब उ	स.प्र.बल नेपाल नं.६ महेश्वरी बाहिनी मुख्यालय सुर्खेत	०८३-५४१२०९४, ९८५१२७२०१४	apfmaheshwori.bgd@gmail.com	सदस्य
१३	डा. पृथ्वी बहादुर बोगटी	विपद् सम्पर्क व्यक्ति (सप्रनाउ)	स.प्र.बल नेपाल नं.६ महेश्वरी बाहिनी मुख्यालय सुर्खेत	९८५१२५५९१२	prithivi.bogati@gmail.com	सदस्य
१४	ओम बहादुर खड्का	(अ.नि)	राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	९८५८०४८७००	nidkarnali6@gmail.com	सदस्य
१५	लिलाराम सुवेदी	अध्यक्ष	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०४९८४४	subedlilaram@gmail.com	सदस्य
१६	राजकुमार क्षेत्री	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०२६३०३	rajkumar.kshetri@nrcs.org karnali.province@nrcs.org	सदस्य
१७	डा. इन्दिरा कंडेल	कार्यालय प्रमुख	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, सुर्खेत	९८५८०७४५०६	ohmsurkhet@gmail.com	सदस्य
१८	कृष्ण प्रसाद चापागाई	प्रदेश संयोजक	यु एन डि पि / सुपर	९८५८७५०९१४	Krishna.prasad.chapagai@undp.org	सदस्य
१९	प्रकाश चन्द्र भट्ट	आपूर्ति संयोजक, सुर्खेत फिल्ड कार्यालय	सेभ द चिल्ड्रेन	९८५८०७१६११	prakash.bhatt@savethechildren.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
२०	उज्ज्वल अधिकारी	प्रदेश प्राविधिक संयोजक	PIN	९८५६०४०६४६	ujjwal.adhikari@peopleinneed.net	सदस्य
२१	रविन्द्र थापा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	०८३-५२२५२६	peocsurkhet@gmail.com	सदस्य
२२	रुपलाल ऐडी	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	UNICEF	९८५८०८५५२०	raidi@unicef.org	सदस्य

खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	विपिन आचार्य	प्रदेश सचिव	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	०८३५२५७५० ९८५११९६४३८	moial@karnali.gov.np	नेतृत्व
२		उप-सचिव, शान्ति सुरक्षा तथा विपद् व्यबस्थापन महाशाखा (प्रमुख)	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय			नेतृत्व
३	अमृता पुन	शाखा अधिकृत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४६५२४३०७		नेतृत्व
४	लक्ष्मी कंडेल	शाखा अधिकृत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४८०३८६६४	55kandellaxmi@gmail.com	नेतृत्व
५	कमला योगी	प्रशासकीय अधिकृत (विपद् सम्पर्क व्यक्ति)	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	९८४८१५८९१४	kamalayogi914@gmail.com	नेतृत्व
६	दिपेश जंग शाह	पृतनापति	उत्तर पश्चिम पृतना हे.क्वा सुर्खेत	०८३-५४१४०४५, ९८५१००२५११	div-northwest@nepalarmy.mil.np	सह-नेतृत्व
७	प्रज्वल अधिकारी	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	उत्तर पश्चिम पृतना हे.क्वा सुर्खेत	९८४३८१९३३४	prajwal.tanahun@gmail.com	सह-नेतृत्व

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
८	खिम बहादुर खड्का	विपद् सम्पर्क व्यक्ति (प्र.नि.)	कर्णाली प्रदेश प्रहरी कार्यालय	९८५१२८३१०४	kspo_karya@nepalpolice.gov.np	सह-नेतृत्व
९	विनोद राज श्रेष्ठ	स प्र ब उ	स.प्र.बल नेपाल नं.६ महेश्वरी बाहिनी मुख्यालय सुर्खेत	०८३-५४१२०९४, ९८५१२७२०१४	apfmaheshwori.bgd@gmail.com	सह-नेतृत्व
१०	डा. पृथ्वी बहादुर बोगटी	विपद् सम्पर्क व्यक्ति (सप्रनाउ)	स.प्र.बल नेपाल नं. ६ महेश्वरी बाहिनी मुख्यालय सुर्खेत	९८५१२५५९१२	prithivi.bogati@gmail.com	सह-नेतृत्व
११	ओम बहादुर खड्का	(अ.नि)	राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	९८५८०४८७००	nidkarnali6@gmail.com	सदस्य
१२	लिलाराम सुवेदी	अध्यक्ष	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०४९८४४	subedililaram@gmail.com	सदस्य
१३	भोजराज ओझा	DRR-CCA अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८५७८७७०९०	bhojraj.ojha@nrcs.org	सदस्य
१४	डा. इन्दिरा कंडेल	कार्यालय प्रमुख	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, सुर्खेत	९८५८०७४५०६	ohmsurkhet@gmail.com	सदस्य
१५	यज्ञ पुन	प्रदेश संयोजक	WFP	९८५८०४७००९	yagya.pun@wfp.org	सदस्य
१६	कृष्ण प्रसाद चापागाई	प्रदेश संयोजक	यु एन डि पि / सुपर	९८५८७५०९१४	Krishna.prasad.chapagai@undp.org	सदस्य
१७	रत्न राज ओझा	प्रमुख, सुर्खेत फिल्ड कार्यालय	सेभ द चिल्ड्रेन	९८५८०८१६११	ratna.ojha@savethechildren.org	सदस्य
१८	उज्ज्वल अधिकारी	प्रदेश प्राविधिक संयोजक	PIN	९८५६०४०६४६	ujjwal.adhikari@peopleinneed.net	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१९	रविन्द्र थापा	प्रहरी सहायक निरिक्षक	प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	०८३-५२२५२६	peocsurkhet@gmail.com	सदस्य

शिक्षा विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	रोशनि कुमारी श्रेष्ठ	सचिव	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८५८०८९६००		संरक्षक
२	दीपा हमाल	निर्देशक	शिक्षा विकास निर्देशनालय	९८५८०५१५८०	dipahamal@hotmail.com	नेतृत्व
३	बलवीर सुनार	ब. शिक्षा अधिकृत	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८५८०५१४३१	balbir.sunar6@gmail.com	सचिवालय/ सदस्य सचिव
४	सुवर्ण खड्का	उप-सचिव	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८४८०२८००४	subarna2035@gmail.com	सदस्य
५		उप-सचिव	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्री परिषद कार्यालय			सदस्य
६	तिलक बहादुर खत्री	प्रशिक्षक	मानव संसाधन विकास केन्द्र	९८५८०५८२३२	tilak.hrdc@gmail.com	सदस्य
७	फर्सुराम पन्थ	कार्यक्रम अधिकृत	युनिसेफ	९८५८०८५५१०	ppanth@unicef.org	सह-नेतृत्व
८	टीका वि. क.	वरिष्ठ शिक्षा सयोजक	सेभ द चिल्ड्रेन	९८४८६९८५०८	tika.bk@savethechildren.org	सह-नेतृत्व
९	बिमला सुबेदी	कार्यक्रम अधिकृत	विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)	९८५१३७३८९७	bimala.subedi@wfp.org	सदस्य
१०	शान्ती थापा	विशेषज्ञ	प्लान इन्टरनेशनल नेपाल	९८०१२४४२७८	shanti.thapa@plan-nternational.org	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
११	कृष्ण प्रसाद चापागाईं	संयोजक	युएनडिपि	९८५८७५०९१४	krishna.prasad.chapagai@undp.org	सदस्य
१२	भुपेन्द्र कडेल	प्रदेश संयोजक	शिक्षाको लागि राष्ट्रिय अभियान (NCE)	९८४८०४१५३०	bkandel@sundarnepal.org.np	सदस्य
१३	माया सापकोटा	अध्यक्ष	सुन्दर नेपाल संस्था	९८४४८६३९७७	msapkotancenepal@gmail.com	सदस्य
१४	टेकराज आचार्य	संयोजक	CCR-कर्णाली	९८५८०५०७०४	tekrajskt@gmail.com	सदस्य
१५	गोविन्द कोइराला	अध्यक्ष	एसएमसी महासंघ	९८५८०५००५०	gobindakoirala@gmail.com	सदस्य
१६	तेज सोनाम	परियोजना व्यवस्थापक	SAC नेपाल	९८४८२६८८८४	tsonam@sacnepal.org.np	सदस्य
१७	मिन बहादुर शाही	ब्यवस्थापन प्रबन्धक	कोपिला भ्याली सेवा समाज	९८०२५६५१०९	min.shahi@kopilavalley.org	सदस्य
१८	बखत बहादुर भण्डारी	प्रदेश संयोजक	टेक्सेस परियोजना	९८५८०२८२५५	bakhat.bhandari@hyplus.fi	सदस्य
१९	तपेन्द्र सावद	परियोजना संयोजक	आवाज	९८५८०४८४००	tapendra.sawad977@gmail.com	सदस्य
२०	टक प्रशाद तिमिल्सेना	विद्यालय मानसिक स्वास्थ्य अधिकृत	सि एम सि नेपाल	९८४८४९७४४६	tankatimlsena1975@gmail.com	सदस्य
२१	हिकमत नेपालि	कार्यक्रम सयोजक	कर्णालि सिकाइ समुह	९८५८०३२८३३	hikmat2024@gmail.com	सदस्य
२२	मन्जु लोहनी	प्रदेश संयोजक	पिपल इन निड	९८४६१२८४४९	manju.lohani@peopleinneed.net	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
२३	हिरा सिं थापा	कार्यकारी निर्देशक	सोसेक नेपाल	९८५८०५१०८९		सदस्य
२४	सिस्टर रोसिटा	कार्यकारी निर्देशक	नेपाल नाजरेथ सोसाइटी नवज्योति केन्द्र	९८४८०९४०४८	njcskt@gmail.com	सदस्य

संरक्षण विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	रोशनी कुमारी श्रेष्ठ	प्रदेश सचिव	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८५८०८९६००	mosdsurkhet@gmail.com	संयोजक
२	विपिन आचार्य	प्रदेश सचिव	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय			संदस्य
३	सुवर्ण कुमार खड्का	उप सचीव	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८५८०३६००४		सदस्य
४	उपेन्द्रप्रसाद आचार्य		नेपाल प्रहरी	९८५१२९४९४१		सदस्य
५	डा. रविन खडका	निर्देशक	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	९८५११९६०००		सदस्य
६	डम्बरबहादुर रोकाय	प्रदेश समन्वय अधिकृत	राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्	९८५८०५०१४४	dambar.crrp@gmail.com	सदस्य
७	सुनिता पौडेल	महिला विकास अधिकृत	सामाजिक विकास मन्त्रालय	९८६७३१२८४४		सदस्य सचीब

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
८	कुंगा सण्डुप लामा	बाल संरक्षण अधिकृत	युनिसेफ	९८५८०८५५०६	klama@unicef.org	सह संयोजक
९	आत्माराम न्यौपाने	कार्यक्रम विश्लेषक	युएनएफपिए	९८५१३१७४२६	aneupane@unfpa.org	सह संयोजक
१०	जुठीराम चौधरी	कार्यक्रम व्यवस्थापक	सेभ द चिल्ड्रेन	९८४७८३४३१३	Juthiram.chaudhari@savethechildren.org	सह संयोजक
११	दुर्गा क्षेत्री	कार्यक्रम व्यवस्थापक	प्लान नेपाल	९८४८०२९७००	durgakumari.kshetri@plan-international.org	सदस्य
१२	विमला सुवेदी	कार्यक्रम संयोजक	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५१३५३८९७	bimala.subedi@wfp.org	सदस्य
१३	रफिक अहमद सिद्धिकी	कार्यालय प्रमुख	यूएनडिपी, फिल्ड कार्यालय	९८५११००७७९	Rafeeque.siddiqui@undp.org	सदस्य
१४	राजकुमार क्षेत्री	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०२६३०३	rajkumar.kshetri@nrcs.org	सदस्य
१५	देवीसरा सारु मगर	सँगठन विकास सहायक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८१६१६२३	sarudevi863@gmail.com	सदस्य
१६	शेर बहादुर थापा	कार्यक्रम अधिकृत	सीएमसी नेपाल	९८४८७३५२२६	Sher.thapa35@gmail.com	सदस्य
१७	उर्मिला विसी	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	टि पी ओ नेपाल	९८४८००७००३	Urmilac084@gmail.com	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१८	टीकाराम आचार्य	कार्यकारी निर्देशक	स्याक नेपाल	९८५८०५१५४६	Tacharya@sacnepal.org	सदस्य
१९	दिल कुमारी बुढा		ओरेक नेपाल	९८४७८५०६७४		सदस्य
२०	भुपेन्द्र प्रसाद कडेल	कार्यकारी निर्देशक	सुन्दर नेपाल	९८४८०४१५३०	bkandel@sundarnepal.org.np	सदस्य
२१	पवित्रा शाही	कार्यकारी निर्देशक	आवाज संस्था (बाल हेल्पलाइन १०९८)	९८५८०५०८०७	skt@aawaaj.org.np	सदस्य
२२	हिरा सिंह थापा	कार्यकारी निर्देशक	सोसेक (बाल हेल्पलाइन १०९८)	९८५८०५१०८९	hira.thapa@sosec.org.np	सदस्य
२३	धन बहादुर गौतम		आत्म सम्मानका लागि सहकार्य (क्याड)	९८४८२७४८५०	dhangjumli@gmail.com	सदस्य
२४	दलसिं कुमाल		सादा नेपाल	९८५१२२५५९८		सदस्य
२५	राज बहादुर रोकाया	कार्यक्रम व्यवस्थापक	किर्डाक नेपाल	९८४८३०९१०५		सदस्य
२६	देवी पौडेल	कार्यकारी निर्देशक	वाम नेपाल	९८४८०००३५३	wam.skt@gmail.com	सदस्य
२७	टेकराज आचार्य	कार्यक्रम संयोजक	बाल अधिकारका लागि साझा अभियान सञ्जाल	९८५८०५०७०४	cso@ccrkarnali.org.np	सदस्य
२८	चेतन गिरी	कार्यक्रम संयोजक	बालविवाह विरुद्ध साझा अभियान	९८५१०१०३६१	chetan@aawaaj.org.np	सदस्य

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
२९	नन्दराम धिताल		राष्ट्रिय अपाङ्गता भएका व्यक्ति महासंघ			सदस्य
३०	भक्त बहादुर नेपाली		केयर नेपाल	९८५८०५२९३५		सदस्य
३१	समिक्षा चौधरी	अध्यक्ष	प्रदेश बाल क्लब सञ्जाल	९७६९९६१०५२	samikshach5896@gmail.com	सदस्य
३२	मान बहादुर भण्डारी		कोपिला भ्याली	९८०२५९९३४१	Man.bhandari@kopilavally.org	सदस्य
३३	गोपाल प्रसाद घिमिरे	प्रमुख	एस ओ एस बालग्राम	९८५८०७४१८८	gopal.ghimire@sosnepal.org.np	सदस्य
३४	सिस्टर रोसिटा	संस्थापक	नेपाल नाजरेथ सोसाइटि	९८४८०९४०४८	njcskt@gmail.com	सदस्य
३५	नारायण सुवेदी	प्रदेश संयोजक	इन्सेक नेपाल	९८५८०२१६८९	narayan@insec.org.np	सदस्य

आवास, शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	अर्जुन कुमार बम	प्रदेश सचिव	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	९८५१२४९३७५	bamarjun123@gmail.com	नेतृत्व
२	उत्सव धिताल	ईन्जिनियर/ (सम्पर्क व्यक्ति)	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	९८४३५०९७११	utsabdhital18@gmail.com	नेतृत्व
३	रत्न राज ओझा	प्रमुख, सुर्खेत फिल्ड कार्यालय	सेभ द चिल्ड्रेन	९८५८०८१६११	ratna.ojha@savethechildren.org	सह-नेतृत्व

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
४	कृति बज्राचार्य	निर्माण संयोजक, सुर्खेत फिल्ड कार्यालय	सेभ द चिल्ड्रेन	९८४३२६६३८७	kreeti.bajracharya@savethechildren.org	सह-नेतृत्व
५	लिलाराम सुवेदी	अध्यक्ष	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कर्णाली प्रदेश	९८४८०४९८४४	karnali.province@nrcs.org	सह-नेतृत्व
६	राजकुमार क्षेत्री	प्रदेश कार्यालय प्रमुख	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, कर्णाली प्रदेश	९८४८०२६३०३	rajkumar.kshetri@nrcs.org	सदस्य
७	गणेश कुमार ढकाल	प्रमुख	विश्व खाद्य कार्यक्रम	९८५१३७४००१	ganesh.dhakal@wfp.org	सदस्य
८	कृष्ण प्र. चापागाई	प्रदेश संयोजक	यु एन डि पि / सुपर	९८५८७५०९१४	krishna.prasad.chapagai@undp.org	सदश्य
९	उज्ज्वल अधिकारी	प्रदेश प्राविधिक संयोजक	PIN	९८५६०४०६४६	ujjwal.adhikari@peopleinneed.net	सदस्य

अनुसूची ८ : DPRP अद्यावधिकका लागि प्राबिधिक टोलीको विवरण

क्र.स.	नाम	पद	कार्यालय	सम्पर्क नम्बर	इमेल	भुमिका
१	लक्ष्मी कंडेल	शाखा अधिकृत	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	९८४८०३८६६४	55kandellaxmi@gmail.com	संयोजक
२	उज्ज्वल अधिकारी	प्रदेश प्राविधिक संयोजक	PIN	९८५६०४०६४६	ujjwal.adhikari@peopleinneed.net	सदस्य
३	यज्ञ पुन	प्रदेश संयोजक	WFP	९८५८०४७००९	yagya.pun@wfp.org	सदस्य
४	गणेश भट्टराई	कार्यक्रम संयोजक	Save the Children	९८४१८२०९९७	ganesh.bhattarai@savethechildren.org	सदस्य
५	शेर सिंह दहित	पोषण अधिकृत	युनिसेफ	९८५५०११८३९	sdahit@unicef.org	सदस्य
६	मदन आचार्य	प्रदेश प्राविधिक अधिकृत (इन्जिनियर)	UNDP	९८४४६१९१४१	madan.acharya@undp.org	सदस्य

अनुसुची ९ : खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रः आ.व. २०८२/८३ को लागि कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतका स्वीकृत बिक्री वितरण केन्द्रहरू

क्र.सं.	जिल्ला बिक्री केन्द्र	वितरण केन्द्र	स्थानीय तह
१.	डोल्पा	शाखा कार्यालय	ठुलीभेरी न.पा.
		जुफाल डिपो कार्यालय	ठुलीभेरी न.पा.
		सर्मि डिपो कार्यालय	मड्केचुला गा.पा.
		काइगाउँ डिपो कार्यालय	जगदुल्ला गा.पा.
		लीकु डिपो कार्यालय	त्रिपुरासुन्दरी न.पा.
		सहरतारा विक्री केन्द्र	काइके गा.पा.
		साल्दाङ विक्री केन्द्र	सेफोक्सुण्डो गा.पा.
		धो विक्री केन्द्र	डोल्पोबुद्ध गा.पा.
		कागकोट विक्री केन्द्र	थार्काताङ्सोङ् गा.पा.
		त्रिपुराकोट विक्री केन्द्र	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका
२.	हुम्ला	शाखा कार्यालय	सिमिकोट गा.पा.
		श्रीनगर डिपो कार्यालय	ओदानचुलि गा.पा.
		सर्केगाढ डिपो कार्यालय	सर्केगाढ गा.पा.
		छर्पेला विक्री केन्द्र	ताजाकोट गा.पा.
		बालकुना विक्री केन्द्र	सर्केगाढ गा.पा.
		देउली विक्री केन्द्र	चंखेलि गा.पा

क्र.सं.	जिल्ला बिक्री केन्द्र	वितरण केन्द्र	स्थानीय तह
		खार्पुनाथ विक्री केन्द्र	खार्पुनाथ सर्केगाढ गा.पा
		यलवाङ विक्री केन्द्र	नाम्खा गा.पा
		लिमि विक्री केन्द्र	नाम्खा गा.पा
		जैर विक्री केन्द्र	सर्केगाढ गा.पा.
३.	जाजरकोट	शाखा कार्यालय	भेरि न.पा
		डिपो कार्यालय घोगि	छेडागाड न.पा
		डिपो कार्यालय चौखा	नलगाढ न.पा
		डिपो कार्यालय नायकवडा	वारकोट गा.पा
		डिपो कार्यालय दशेरा	छेडागाड गा.पा.
		रजुतारा विक्री केन्द्र	जुनिचाँदि गा.पा.
		टापुचौर विक्री केन्द्र	कुसे गा.पा.
		तागाँ विक्री केन्द्र	जुनिचाँदि गा.पा.
		काउले विक्री केन्द्र	वारकोट गा.पा.
		शिवालय विक्री केन्द्र	शिवालय गा.पा.
४.	कालिकोट	शाखा कार्यालय	खाडाचक्र न.पा.
		डिपो कार्यालय खल्लागाड	तिलागुफा न.पा.
		डिपो कार्यालय र्थिपू	पलाटा गा.पा.
		डिपो कार्यालय पादमघाट	मगावै गा.पा.
		खिनधौलागोह विक्री केन्द्र	पलाटा गा.पा.

क्र.सं.	जिल्ला बिक्री केन्द्र	वितरण केन्द्र	स्थानीय तह
		सुकाटिया विक्री केन्द्र	शुभकालिका गा.पा.
		कुमालगाँउ विक्री केन्द्र	नरहरिनाथ गा.पा.
		मेहलमुडी विक्री केन्द्र	सान्नीत्रिवेणी गा.पा.
		भैंसासैन विक्री केन्द्र	रासकोट नगरपालिका
		आरसिटी वजार विक्री केन्द्र	पचालझरना गा. पा.
५.	जुम्ला	शाखा कार्यालय	चन्दानाथ न.पा.
		जुम्लाकोट विक्री केन्द्र	तिला गा.पा.
		पातरसाघुँ विक्री केन्द्र	तातोपानि गा.पा.
		लुम विक्री केन्द्र	पाताराशि गा.पा.
		धापा विक्री केन्द्र	सिंजा गा.पा.
		बाजागाडा विक्री केन्द्र	हिमा गा.पा.
६.	मुगु	शाखा कार्यालय	छायाँनाथ रारा न. पा.
		डिपो कार्यालय सोरुकोट	सोरू गा.पा.
		डिपो कार्यालय श्रीकोट	खत्याड गा.पा.
		कालै विक्री केन्द्र	सोरू गा.पा.
		पुलु विक्री केन्द्र	कारमोरङ गा.पा.
		रातापानि विक्री केन्द्र	खत्याड गा.पा.
		लिब्रु विक्री केन्द्र	सोरू गा.पा.
		नेरघाट विक्री केन्द्र	सोरू गा.पा.

क्र.सं.	जिल्ला बिक्री केन्द्र	वितरण केन्द्र	स्थानीय तह
		तारापानी विक्री केन्द्र	सोरू गा.पा.
		रामतडी विक्री केन्द्र	खत्याड गा.पा.
७.	दैलेख	शाखा कार्यालय	नारायण न.पा.
		ठाँटिकाँध विक्री केन्द्र	ठाँटिकाँध गा.पा.
		चामुण्डा विक्री केन्द्र	चामुण्डाविन्द्रसैनी न. पा.
		आठबिस न.पा.	आठबिस न.पा.
		दुल्लु वजार विक्री केन्द्र	दुल्लु न.पा.
		नौमुले विक्री केन्द्र	नौमुले गा.पा.
		डाँडापराजुल विक्री केन्द्र	डुङ्गेश्वर गा.पा.
		वेस्ताडा बजार विक्रि केन्द्र	भगवतीमाई गा.पा.
		घोडावास विक्री केन्द्र	गुराँस गा.पा.
८.	सुर्खेत	प्रादेशिक कार्यालय	वीरेन्द्रनगर न.पा.
		चौकुने विक्री केन्द्र	चौकुने न.पा.
		सिम्ता विक्रि केन्द्र	सिम्ता न.पा.
९.	रुकुम पश्चिम	शाखा कार्यालय	मुसिकोट न.पा.
		चौरजहारि विक्री केन्द्र	चौरहगारि न.पा.
		स्यालाखादि विक्री केन्द्	आटविसकोट न.पा.
		राडिवजार विक्री केन्द्र	आटविसकोट न.पा.

खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रः आ.व. २०८२/८३ मा कर्णाली प्रदेशमा खाद्यान्न आपूर्ति व्यवस्था (स्वीकृत ढुवानी कोटा)

आ व २०८२/८३ मा कर्णालि प्रदेशमा खाद्यान्न आपूर्ति (स्वीकृत ढुवानि कोटा)									
सम्म / देखि	रुकुम पश्चिम	कालिकोट	डोल्पा	हुम्ला	जुम्ला	मुगु	जाजारकोट	दैलेख	जम्मा
नेपालगजं	४०००	१७००	४०००	३०००	२५००	६०००	२५००	१५००	२५२००
तुलसिपुर	२५००	–	३५००	–	–	–	१०००	–	७०००
सुर्खेत	–	३५००	५०००	६०००	४५००	१२०००	२०००	४०००	३७०००
राजापुर	–	३०००	४०००	४५००	१०००	४५००	१०००	१५००	१९५००
थापाथलि	–	–	३०००	५५००	–	–	–	–	८५००
धनगढि	–	–	–	२५००	–	३०००	–	–	५५००
मुगु स मु	–	–	–	–	–	–	–	–	–
जुम्ला स मु	–	–	१०००	–	–	–	–	–	१०००
जम्मा	६५००	८२००	१९५००	२१५००	८०००	२५५००	६५००	७०००	–
कुल जम्मा					१,०२,७००				

नोट : परिणाम क्वीन्टलमा